

ת"פ 42814/10/14 - מדינת ישראל נגד ד' ל' - בעצמו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 42814-10-14 מדינת ישראל נ' ל'
בפני כבוד השופטת דנה מרשק מרום

בעניין: מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי
וכלכלה) וע"י עו"ד נועם עוזיאל

המאשימה

נגד

ד' ל' - בעצמו

הנאשם

הכרעת דין

כתב-האישום

1. כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם ביום 27.10.2014 מייחס לו **ריבוי עבירות של גניבה בידי מורשה** לפי סעיף 393 + 383 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 [להלן: "חוק העונשין"], **11 עבירות של השמטה מתוך דו"ח על פי הפקודה כל הכנסה שיש לכללה בדו"ח** לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] [להלן: "הפקודה"] **ורבוי עבירות של מרמה ערמה או תחבולה** לפי סעיף 220(5) לפקודה.

2. על-פי המפורט באישום הראשון, שכולל גם רקע כללי, הנאשם הוא עורך-דין, אשר משנת 2001 ועד לשנת 2011 (להלן: "התקופה הרלוונטית") ייצג את רשות המיסים בשלל תיקי הוצאה לפועל, כב"כ הזוכה וככונס נכסים על פי חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז - 1967 [להלן: "חוק ההוצל"פ"] על פי מינויי רשמי ההוצאה לפועל [להלן: "רשמי ההוצל"פ"], לשם גביית חובות של נישומים לרשות המיסים.

בתקופה הרלוונטית שלח הנאשם ידו בכספים בהיקף של כ- 16 מיליון ₪, אותם קיבל לידי הנאמנות, ממכירה ומימוש נכסי חייבים בהיותו כונס נכסים, אולם לא העבירם לתיק ההוצאה לפועל ולזוכה - רשות המיסים, אלא נטל אותם לכיסו, שלא כדין, במרמה ובגניבה, כמפורט בכתב האישום ובנספחיו.

במועד שאינו ידוע במדויק, בשנת 1999, נכרת חוזה בין משרד האוצר - נציבות מס הכנסה לבין הנאשם (להלן: "ההסכם הראשון"), לקבלת שירותי הנאשם, במיקור חוץ, לאיתור ומימוש נכסי מקרקעין של חייבים, לשם גביית חובות נישומים לאוצר המדינה, כולל הליכים לפי חוק ההוצל"פ.

במועד שאינו ידוע במדויק, בשנת 2005, נכרת חוזה חדש בין רשות המיסים במשרד האוצר לבין הנאשם לקבלת שירותי הנאשם (להלן: "ההסכם השני"), והסכם זה הוארך מעת לעת.

בהסכמים נקבעו תפקידיו של עורך הדין, חובותיו וזכויותיו, התחייבויות רשות המיסים, נקבעה אבחנה בין הוצאות אשר יחולו על רשות המיסים והוצאות אשר יחולו על עורך הדין, נקבע מנגנון שכר הטרחה לעורך הדין כשיעור מהכספים המתקבלים מפעולות מימוש הנכסים וכן הסדרי תשלום שכר טרחה במקרים בהם מסתיים הטיפול בפשרה, שאין עמה מימוש נכסים.

בשנים למן כריתת ההסכם הראשון שימש הנאשם ככונס נכסים, על פי מינוי רשמי ההוצל"פ לפי סעיף 53 לחוק ההוצל"פ, כב"כ הזוכה - רשויות המס, בשלל תיקים אשר נוהלו בלשכות ההוצאה לפועל השונות. בהיותו כונס נכסים על פי מינוי רשם ההוצל"פ בתיקים השונים, פעל הנאשם מכוח סעיף 54 לחוק ההוצל"פ ומכר נכסי חייבים, לשם כיסוי חובותיהם לרשויות המס.

תמורת מימוש ומכירת הנכסים הייתה משולמת לנאשם בשיקים בנקאיים. הכספים התקבלו אצל הנאשם, בהיותו כונס נכסים, על מנת שיעבירו לתיקי ההוצאה לפועל, או לזוכה בתיקי ההוצאה לפועל, הכל לפי הוראות רשם ההוצל"פ ועל פי יפוי-כוח מכוח ההסכמים הראשון והשני, לזכות רשות המיסים.

הנאשם שלח יד בכספים מתוך הכספים אותם קיבל ממימוש ומכירת הנכסים באופן הבא:

הנאשם נהג בכספים אותם גבה מחייבים או ששולמו תמורת נכסי חייבים, באופן שאינו ידוע במדויק. הנאשם נהג להפקיד כספים כאמור במספר חשבונות נאמנות, לטובת ה"נהנה" רשות המיסים, אשר הייתה בבחינת "זוכה" בתיקי ההוצאה לפועל והכינוס. הנאשם העביר כספים מחשבונות הנאמנות לחשבונות בנק אחרים בשליטתו, אשר שימשו אותו לצורך ניהול משרדו ולצרכיו האישיים.

הנאשם נטל כספים אשר התקבלו ממכירת נכסים, מחשבונות הנאמנות, לצורך כיסוי הוצאות משרדו וכמקדמות על חשבון שכר טרחה, אותו ציפה לקבל בעתיד ממכירת נכסים בתיקים אחרים, כאלה אשר טרם הייתה עילה למכרם או שטרם נמכרו, מבלי שהיה רשאי לכך - זולת על-פי הוראות רשם ההוצאה לפועל.

הנאשם נטל לכיסו לפחות סך של 15,883,630 ₪, אותם החזיק בפיקדון עבור רשות המיסים, במרמה לשימוש שלו, ללא זכות כדין.

פרטי חייבים, הנכסים והסכומים אותם נטל הנאשם לכיסו מכל תיק ותיק מופיעים בטבלה - נספח א' לכתב האישום [להלן: "הנספח"], כאשר בכל אחד מהתיקים הללו, נמנע הנאשם מהעברת סכומי היתרות המפורטים שם (בעמודה Q, המפרטת את סך כל היתרה בקופה לזכות הזוכה, רשות המיסים, שהם כספי הגניבה).

הואיל והנאשם גבה את הכספים המפורטים בטבלה בגין מימוש נכסים בתיקים, אולם נמנע מהעברת יתרת כספי התמורה לקופת הכינוס, נותרו החייבים ברישומי רשות המיסים, כאילו עודם חייבים את אותם סכומי כסף, על אף

שנכסיהם עוקלו ונמכרו על- ידי הנאשם לכיסוי חובותיהם, כולם או מקצתם.

באישום השני נטען, כי מיטל קלינגר [להלן: "מיטל"] היא בתו של ברנרד רפאל שניצר ז"ל, אשר נפטר ביום 4.5.11 [להלן באישום זה: "המנוח"]. ביום 20.7.11 מונה הנאשם כמנהל עזבון המנוח. ביום 20.9.11 ניתן צו ירושה על פיו ירשה מיטל את רכוש אביה המנוח, לרבות דירה בשדרות קוגל 18 בחולון [להלן: "הדירה בחולון"]. במועד שאינו ידוע במדויק ביקשה מיטל מהנאשם למכור עבורה את הדירה.

הנאשם הציע את הדירה למכירה בדרך של מכרז, וביום 6.12.12 שילמו הזוכים במכרז, בני הזוג מתן ורעות שחר, דמי קדימה בסך 60,000 ₪ לנאשם, כנאמן לטובת מיטל.

ביום 20.12.12 נכרת הסכם למכירת הדירה בין מיטל לבין בני הזוג מתן ורעות שחר, על פיו יימכרו זכויות החכירה בדירה לבני הזוג שחר, תמורת 760,000 ₪.

על פי ההסכם התחייבו הקונים לשלם את התמורה לידי הנאמנות של הנאשם, בניכוי דמי הקדימה אותם שילמו כבר לידי הנאמנות (60,000 ₪).

על פי האמור בהסכם היה על הנאשם, כנאמן, להעביר את התמורה לידי המוכרת, מיטל, בהתקיים התנאים על פי עסקת המכר.

מכיוון שהקונים נזקקו להלוואה בנקאית ומשכנתא למימון רכישת הדירה, פנו הקונים לבנק למשכנתאות וזה התנה את מתן ההלוואה בתשלום של עיקר סכום ההלוואה ישירות לידי המוכרת ולא לפקודת הנאמן - הנאשם.

לפיכך, שילמו הקונים למוכרת סך של 370,000 ₪ בשני שיקים, והיתרה שולמה לידי הנאמנות של הנאשם: מקדמה בסך 60,000 ₪; סך של 180,000 ₪ ביום 20.12.12, במעמד חתימת ההסכם; סך של 150,000 ש"ח בהעברה בנקאית ישירה לחשבון הנאשם בנאמנות, בבנק מרכנתיל דיסקונט.

סך הכל קיבל לידי הנאשם, בנאמנות לטובת מיטל, סך של 390,000 ₪.

הנאשם לא העביר את כספי הנאמנות, כולם או מקצתם, לידי המוכרת מיטל, וזאת על אף שהתקיימו כל התנאים על פי הסכם המכר, אלא שלח ידו בכסף, במרמה וללא זכות בדין, בהיותו נאמן ומורשה על פי הסכם לקבל לידי את הכסף ולשמרו בנאמנות.

במעשיו המתוארים לעיל גנב הנאשם סך של 390,000 ₪, אותם החזיק בנאמנות.

מהאישום השלישי עולה, כי ביום 17.4.03 נפטר צבי קלינגר ז"ל, שהותיר אחריו מחצית מזכויות החכירה בדירה ברחוב סביון באילת (להלן: "הדירה באילת"). המחצית האחרת של זכויות החכירה, הייתה של אלמנתו, הגב' רונית קלינגר ז"ל.

ביום 11.4.11 ניתן צו ירושה, וביום 11.8.11 התמנה הנאשם למנהל העיזבון.

ביום 6.11.11 נחתם הסכם למכירת כל זכויות החכירה המהוונות בדירה באילת לקונה עוז רייק [להלן: "עוז" או "הקונה"], תמורת 865,000 ₪.

על פי הסכם המכר, תשלומי התמורה אמורים היו לשמש לסילוק חובות הרובצים על זכויות הקניין בנכס, והיתרה תשולם לידי הנאמנות של מנהל העיזבון, הנאשם.

הקונה שילם סך של 206,257 ש"ח לסילוק ומחיקת משכנתא אשר הייתה רשומה על הדירה וסך של 25,177 ₪ לסילוק חוב בגין תיק הוצל"פ.

לפני ולאחר סילוק החובות על-ידי הקונה, שולמה לידי הנאשם, כנאמן, יתרת התמורה בסך 547,066 ₪ באופן הבא: ביום 4.8.11 סך של 86,500 ₪ בשיק לנאשם; ביום 23.2.12 סך של 345,743 ש"ח בהעברה בנקאית לחשבון הנאשם בנאמנות, וביום 26.2.12 סך של 4,289 ש"ח בהעברה בנקאית לחשבון הנאשם בנאמנות.

למחרת, ביום 27.2.12 בוצעו שלוש פעולות של העברות כספים אל הנאשם: סך של 163,060 ₪ ו- 6,905 ₪ בהעברה בנקאית לחשבון הנאשם בנאמנות, וסך של 27,069 ₪ בשיק בנקאי לנאשם.

סך הכל זכו היורשים לקבל מהנאשם סך של 21,916 ש"ח, ואת היתרה בסך 500,057 ₪, נטל הנאשם לכיסו, במרמה וללא זכות בדין, ובמטרה לשלול את הכסף מהיורשים שלילת קבע, בהיותו נאמן ומורשה על פי הסכם לקבל לידיו את הכסף ולשמרו בנאמנות. במעשיו המתוארים לעיל גנב הנאשם סך של 500,057 ₪, אותם החזיק בנאמנות.

מהאישום הרביעי עולה, כי ביום 17.10.07 התקשר משה אביטל [להלן באישום זה: "בעל הנכס" או "אביטל"] בהסכם עם הנאשם על פיו יטפל הנאשם עבורו במכירת וילה בשטח של כ- 280 מ"ר בהרצליה ואת מחצית המגרש (הידוע כגוש 6518, חלקה 370), אשר הייתה מושכרת לשוכר בהסכם ארוך טווח (להלן באישום זה: "הנכס").

על פי הסכם שכר הטרחה, התחייב הנאשם לפרסם מכרז למכירת הנכס.

בהסכם שכר הטרחה נקבע, כי במידה והעסקה תצא אל הפועל יהיה הנאשם זכאי לשכר טרחה בשיעור 1% מערך הנכס בסך 950,000 דולר + 10% ממחיר ההשבחה, שהוא ההפרש בין מחיר המכירה לערך הנכס. בהסכם נקבע במפורש, כי אם העסקה לא תצא אל הפועל, לא יהיה הנאשם זכאי לשכר טרחה כלל.

בהתאם להסכם פרסם הנאשם מכרז למכירת הנכס, שבו נקבע כי על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בשיעור 10% ממחיר הצעתו. בתנאי המכרז נקבע כי אם המציע לא יעמוד בהצעתו, תחולט הערבות הבנקאית.

חברת ש.י.א רפאל פרויקטים בע"מ [להלן: "החברה"] הגישה הצעה ע"ס 1,100,000 דולר, אליה צירפה ערבות בנקאית ע"ס 110,000 דולר. החברה לא עמדה בהצעתה והערבות חולטה על-ידי הנאשם.

בעל הנכס ביקש לקבל לידיו את כספי הערבות שחולטו, אולם הנאשם סירב, בהעמידו תנאי לפיו ישלם לו בעל הנכס שכר טרחה בסך 180,000 ₪ + מע"מ. בעל הנכס סירב לשלם את שכר הטרחה הנדרש, על בסיס

האמור בהסכם שכר הטרחה. הנאשם נטל לידיו את מלוא סכום הערבות בסך 395,000 ₪ במרמה ובגניבה, ללא זכות בדין, בהיותו מחזיק בהם כמורשה, כב"כ בעל הנכס.

במעשיו המתוארים לעיל גנב הנאשם סך של 395,000 ש"ח, אותם החזיק כמורשה.

האישום החמישי עניינו בעבירות מס נלוות לאישומים 1 - 4, כאשר נטען, כי כספי הגניבה אותם נטל הנאשם, כמתואר באישומים 1-4, הם בבחינת הכנסה אשר נצמחה לנאשם מעסקו ובגינה היה עליו להפיק חשבוניות מס כדין, לרשום בפנקסיו, ולדווח עליהם לרשויות המס.

הנאשם לא רשם ההכנסות המתוארות לעיל בפנקסיו, לא הפיק בגין חשבוניות מס כדין והשמיט אותן מדוחותיו העתיים לרשות המיסים, דוחות מס ערך מוסף דו-חודשיים ודוחות מס הכנסה שנתיים, וזאת במרמה ובמטרה להשתמט ממס.

הנאשם השמיט מדוחותיו השנתיים לפקיד השומה לשנים 2003-2012, הכנסות בסכום כספי הגניבה מרשות המיסים בסך 15,883,630 ₪, סך 390,000 ₪ ממיטל, 500,057 ₪ מרונית קלינגר ז"ל ומיורשי המנוח צבי קלינגר ז"ל, ו- 395,000 ש"ח מאביטל, והכל במרמה ובמטרה להתחמק ממס.

המענה לכתב האישום

3. השתלשלות ההליך בעניינו של הנאשם היא חריגה ותפורט להלן.

4. הנאשם הגיש מענה בכתב לבית-המשפט ביום 2.3.16, שכלל התייחסות כוללת לפרשה וכן טענות מקדמיות. על כן, התבקש הנאשם למסור מענה מפורט לכתב-האישום, והוא ניתן בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה (ראו החל מעמ' 25 לישיבת יום 7.3.16).

5. באשר לאישום 1: הנאשם אישר את נתוני הרקע, אך ביקש להבהיר כי מבחינתו התקופה הרלבנטית היתה עד לשנת 2012, שאז התפטר מתפקידו. כמו-כן טען, כי ההסמכה שלו היתה לפי סעיף 12' לפקודת המסים (גביה) וכערוץ משנה רשאי היה לפנות ללשכת ההוצאה לפועל ולהתמנות כידו הארוכה של הרשם. הנאשם אישר קיומם של שני הסכמים בינו לבין הרשות, אם כי כפר במועדים המצוינים בסעיף 4 וביקש להבהיר, כי רשם ההוצאה לפועל הוא שהיה קובע את שכר-טרחתו. הנאשם כפר בכך שתמורת מימוש ומכירת הנכסים היתה משולמת לו בשיקים בנקאיים, לא פירט באשר לאופן שבו הועברו אליו הכספים, אך טען שהכל ממוסמך כנגד חשבוניות. הנאשם הודה באמור בסעיפים 14 ו- 15, לפיהם העביר כספים מחשבוניות נאמנות לחשבוניות בנק אחרים שבשליטתו אשר שימשו אותו לצרכי המשרד ולצרכים אישיים, אך טען כי פעילות זו היתה כדין, בהתאם לחוק ולהסכם עם הרשות (עמ' 31 לפרוטוקול), וכן כי מבחינתו המדובר היה במקדמות על חשבון שכר טרחה צפוי. בהקשר זה, העלה את הטענה, כי משנת 2007 החלו למשוך ממנו תיקים כדי למוטט אותו כלכלית (ועל כך יורחב בהמשך בהגדרת זירת המחלוקת). הנאשם כפר באופן תיאור עבודת הכנס כמפורט בסעיף 11, וכן

כפר בכל הסעיפים המבססים אישום בשליחת יד שלא כדין בכספים, לרבות בסכומים הנקובים באישום ובנספח - בדגש על העמדה המתייחסת ליתרה בקופת הכינוס לטובת הזוכה (עמודה Q).

6. באשר לאישום 2, אישר הנאשם את פרטי הרקע, לפיהם התמנה כמנהל עזבון המנוח, כשמיטל, היורשת, ביקשה ממנו למכור את דירת המנוח. עוד אישר את המתואר בכתב-האישום לגבי אופן מכירת הדירה ומועד כריתת הסכם המכר. באשר למפורט בסעיף 7 הבהיר, כי חלק מהכספים עברו דרכו וחלק ישירות למוכרת (עמ' 37 לפרוטוקול). הנאשם כפר בסעיף 8 לפיו, על פי האמור בהסכם, היה עליו כנאמן, להעביר את התמורה לידי מיטל, בהתקיים התנאים על פי עסקת המכר. כמו-כן, הנאשם כפר חלקית בסעיף 9 לכתב-אישום, לפיו הבנק התנה את מתן המשכנתא לקונים בתשלום עיקר הסכום ישירות לידי המוכרת ולא לפקודתו של הנאשם כנאמן וביקש להבהיר, כי ההפך הוא הנכון; הוא דרש שסכום מסוים יועבר ישירות למוכרת, את התשלום הבא יחזיק בנאמנות, וכך זה בוצע בפועל. הנאשם הודה בסעיף 10 המפרט את הסכומים בפועל שהועברו למיטל, וכן את הסכום המפורט בסעיף 11 שהחזיק בנאמנות. עם זאת, הנאשם כפר בסעיפים המבססים גניבה, וטען שכספים אלו היוו בסופו של יום שכר טרחה עבור טיפול מתמשך במשפחה במספר עניינים, וכן כי העביר למיטל סכומי כסף מדי פעם לצרכיה האישיים. הנאשם נשאל כמה כסף עליו להשיב מתוך ה- 390 אלף ₪, והשיב שהוא יגיש על כך דו"ח (עמ' 39 לפרוטוקול, שורה 15). הנאשם הוסיף, כי במסגרת הקונספירציה בשנת 2012 הגיעו למשפחת קלינגר עבריינים ואיימו עליהם, כך שהם סכסכו בינו לבין מרשתו, מיטל.

7. באשר לאישום 3, הנאשם אישר את הפרטים הכלליים ואת סכום מכירת הדירה באילת. הבהיר, כי היה מנהל מחצית העיזבון באשר ייצג את גב' רונית קלינגר ז"ל, ועל כן, עם ביצוע המכר מחצית הסכום הועבר לגב' קלינגר ז"ל באמצעותו (עמ' 42 לפרוטוקול, שורות 22-27). המחצית האחרת היא העיזבון, ומתוכה - מחצית הולכת לרונית קלינגר ז"ל כאלמנתו של המנוח, והמחצית האחרת היא של הילדים.

בהתייחס לסעיף 7, הנאשם הודה בכך שהקונה שילם סך של 206,257 לסילוק ומחיקת משכנתא, אך כפר בכך שהקונה שילם סך של 25,177 ש"ח לסילוק חוב בגין תיק הוצל"פ ומסר, כי הסכום ששולם לתיק ההוצל"פ הוא בסביבות 110 אלף - 115 אלף ₪.

אשר לסעיף 8 בו מפורטים הסכומים שהועברו לנאשם כנאמן - יתרה בסך 547,066 ₪, מסר הנאשם שהפירוט לא נכון, שכן "נעשה סלט" בין ניהול העיזבון והמחצית המשולמת לרונית קלינגר ז"ל (עמ' 45 לפרוטוקול). כמו-כן, כפר בסעיף 9, המפרט את הסכום שהעביר ליורשים ואת סכום היתרה שנטל לכיסו שלא כדין.

הנאשם חזר על טענתו הכללית לפיה, כל פעולותיו וכל התשלומים בוצעו במסגרת יחסי עורך-דין - לקוח, כאשר המדובר בלקוחות ששירת 25 שנים.

8. באשר לאישום 4: הנאשם הודה בפרטי הרקע, אם כי ביקש להבהיר מספר סוגיות במישור היחסים שבינו לבין אביטל לבין המציע (פרוטוקול עמ' 49 למעלה). הנאשם כפר בלב האישום - בסעיפים 7 ו- 8, המפרטים כי אביטל ביקש לקבל לידי את כספי הערבות שחולטו, אך הנאשם סירב

והעמיד תנאי שישלם לו שכר טרחה בשווי 180000 ₪ + מע"מ, ולאחר שאביטל סירב הנאשם נטל לידיו את מלוא סכום הערבות שלא כדין בסך של 395000 ₪. טענתו של הנאשם היא, כי נגרר להליך משפטי ממושך על-ידי המציע ואף זכה בו, בהמשך התכוון לשלם לאביטל סכום של 300000 ₪ לאחר ניכוי שכר הטרחה שלו, אך אביטל סרב ועמד על כך שיקבל את כל הסכום (פרוטוקול עמ' 50).

9. באשר לאישום 5: הנאשם כפר באופן כללי באישום עבירות המס וטען, כי במהלך חקירתו המציא לחוקר חשבונית על כל דבר שהתבקש.

הטענות העיקריות בסיכומי ב"כ הצדדים וזירת המחלוקת

סיכומי המאשימה - טענות עיקריות

10. בסיכומים בכתב ובהשלמה בעל-פה טען ב"כ המאשימה, כי באופן מעשי כל האישומים מבוססים על מסמכי הנאשם עצמו.

11. באשר לאישום הראשון: הגניבה התבצעה בקשר ל - 50 תיקי הוצל"פ, כאשר הנאשם המציא מסמכים שהביאו למחיקת תיק 49 בנספח לכתב-האישום, ולתיקון סכומי היתרה בקופה (עמודה Q) במספר תיקים, כפי שיפורט בהמשך.

הנאשם העלה טענה כללית לפיה, בדין נטל את אותם כספים למימון הוצאות משרדו, מכיוון שרשות המסים החלטה למוטט אותו כלכלית. ב"כ המאשימה היפנה להודאת הנאשם בחקירתו השניה (ת/90), לפיה נטל כספים מחשבון הפיקדונות לחשבון משרדו - שהוא גם חשבונו הפרטי. לטענת ב"כ המאשימה, גם בעדותו בבית-המשפט הנאשם לא חזר בו מהעובדות בהן הודה לבסוף, והעלה לאורך כל הדרך טענת רדיפה חסרת בסיס ומופרכת.

מהפן המשפטי נטען, כי בכל מקרה, הנאשם לא היה רשאי לקזז חוב נטען מכספים אותם החזיק בנאמנות לטובת תיקי הוצל"פ בהם שימש ככונס נכסים במינוי רשמי ההוצל"פ - זאת על-פי הדין והפסיקה (עמ' 10 לסיכומי ב"כ המאשימה); תוכן ההסכמים שבין רשות המסים לנאשם אשר הסדירו, בין השאר, את נושא שכר טרחתו; ממילא אין המדובר בחיובים הניתנים לקיזוז אלא בכספים המוחזקים בנאמנות, ובכל מקרה הנאשם לא שלח הודעת קיזוז בכל דרך שהיא אלא פעל במחשכים.

כן היפנה ב"כ המאשימה לעדותו של זאב פורת, אשר תיאר, בין השאר, את האופן בו התגלתה פעילות הנאשם - בשני תיקים בהם נמכרו נכסי חייבים שכלל לא אותרו, וחרף חלוף הזמן, לא הועברה כל תמורה לתיקי ההוצל"פ (התיקים של מורטזה - ת/13 ורבינוביץ' - ת/19). הנאשם סרב להחזיר את יתרת הכספים על-פי החלטות רשם

ההוצל"פ, ולבסוף ביום 5.6.12 הורתה רשמת הוצל"פ לרשות האכיפה והגבייה להגיש תלונה למשטרה (ת/1).

סכומי היתרה לחלוקה ב - 50 התיקים לטבלה הוכחו, כך נטען, באמצעות העדה עו"ד נטלי גלס (ע.ת.6), אשר העידה לגבי אופן החישוב בכל התיקים וכן באמצעות העדה יעל נווה, ובסופו של יום למעשה לא עלתה כל מחלוקת ממשית מצד הנאשם לגבי הסכומים הנקובים בטבלה (למעט לגבי תיק אחד, אשר כאמור נמחק בהתאם למסמכים שהובאו על-ידי הנאשם).

בנוסף לראיות אלו, היפנה ב"כ המאשימה לדפי החשבון השונים מהבנקים המבססים גם הם את טענות התביעה, לצד העדר הסבר של הנאשם למיני משיכות, חרף הבטחותיו במהלך החקירה וכן בהליך הפלילי עצמו, להמציא חשבוניות או מסמכים אחרים אשר יעידו על משיכות כדין.

12. האישום השני מבוסס, בעיקרו, על עדותה של מיטל קלינגר ומסמכים שהוגשו בהסכמה - לרבות תדפיסי התנועות בחשבונות הבנקים השונים, המעידים על ריקון חשבון הנאמנות לחשבונות הפרטיים של הנאשם. לצד זאת, הנאשם לא הציג מסמכים המבססים זכות לכספים, מלבד הסכם שכר טרחה, אשר אינו מבסס כל זכות של הנאשם ליטול על דעת עצמו את הסכומים הנטענים מתוך חשבון הנאמנות.

13. האישום השלישי הוכח, כך נטען, באמצעות מסמכים שהוגשו בהסכמה (לרבות דפי תנועות של חשבונות הנאמנות) לצד עדויות הקונה, החוקרת, ועדויות היורשים - אייל, מרים ואלדד קלינגר. אומר כבר, כי רונית קלינגר ז"ל נפטרה לאחר שהגישה תלונה במשטרה כנגד הנאשם, והודעתה לא הוגשה כראייה.

14. באשר לאישום הרביעי, שעניינו נטילת כספי בעל הנכס בעת שהנאשם היה ב"כ בעל הנכס בעסקת מקרקעין, הוגשו מסמכים בהסכמה מטעם התביעה וההגנה, העיד המתלונן, וכן ב"כ המאשימה היפנה לפס"ד אזרחי שניתן על בסיס אותן העובדות המנויות באישום הפלילי. לטענת ב"כ המאשימה, לא הובאו כל ראיות התומכות בגרסת הנאשם לפיה כל סכום הערבות שייך לו; יתרה מכך, בחקירתו במשטרה (ת/103) הנאשם אישר את גרסת המתלונן, ובנוסף אישר כי לא היתה לו זכות לכל כספי הערבות אלא לשכר טרחה בלבד. לטענת ב"כ המאשימה, המסמכים שהציג הנאשם בעצמו מעידים על כך כי לנאשם לא הגיע שכר הטרחה אותו דרש בעסקה שלא יצאה לפועל, ולא קמה לו כל זכות עיכבון בנסיבות.

15. באשר לעבירות המס הנלוות, כמפורט באישום החמישי, הפנה ב"כ המאשימה לחשבוניות, חומרים מהנהלת החשבונות של הנאשם ומסמכים נוספים שהוגשו בהסכמה.

סיכומי הנאשם

16. הנאשם הגיש סיכומים בכתב וחזר על עיקריהם בעל-פה, כאשר ניכר כי שב והעלה את גרסתו וטענותיו שהועלו במשפט, מבלי שהתייחס לסיכומים ולטענות העובדתיות והמשפטיות שהעלה ב"כ המאשימה. היות וערך את הסיכומים בעצמו (אמנם, בשלב שבו היה מלווה על-ידי סניגור ציבורי, אשר לא שימש כבא-כוחו - ועל כך יפורט בהרחבה בהמשך), אפשרתי לנאשם להגיש סיכומים משלימים בכתב (עד ליום 15.7.2020, כאשר השלמת הסיכומים בעל-פה נשמעו בישיבת יום 10.3.2020), על-מנת שיהיה לפניי מענה ישיר לכל הטענות העובדתיות והמשפטיות שהעלה ב"כ המאשימה. חרף האמור, ולאחר שנעתרתי למספר בקשות של הנאשם לארכה להגשת סיכומים, עד היום לא הוגשו סיכומים משלימים כאמור.

17. מהסיכומים שהגיש בכתב, מהשלמת הטיעונים בעל-פה, ומהשאלות שהיפנה לעדים במהלך החקירה הנגדית, עולה כי זירת המחלוקת היא כדלקמן:

- א. בסופו של ההליך אין מחלוקת ממשית לגבי הסכומים המפורטים באישום הראשון;
- ב. טענת ההגנה הכללית המשותפת לכל האישומים היא, כי המדובר בכספים שהגיעו לו כשכר טרחה;
- ג. הנאשם העלה טענת הגנה ממוקדת לגבי האישום הראשון, והיא טענת קיזוז לפיה, מה שנלקח על-ידו היה כדין, הואיל ורשות המסים היתה חייבת לו סכומים גבוהים בהרבה עבור שכר טרחה בתיקים שטיפול בהם.
- ד. ברקע אישום 1 עומדת, לטענת הנאשם, שחיתות שלטונית אותה הוא חשף, וכתב-האישום הוא בבחינת ניסיון למוטט אותו כלכלית, כאשר "מאפיה שלטונית" ורשות המסים - ובמיוחד סמנכ"ל אכיפה וגביה, מר זאב פורת - הם שדאגו "לתפור לו תיק".
- ה. גורמים עוינים הגיעו גם למשפחת קלינגר, נושא האישומים 2 ו- 3, ופגעו ביחסי אמון ששררו ביניהם במשך שנים; טענת ההגנה הממוקדת יותר היא, כי הכספים שנלקחו על-ידו היוו שכר טרחה בעבור שירותים נוספים שסיפק למשפחה.
- ו. לגבי אישום 4 - המחלוקת היא עובדתית ומשפטית ממוקדת ועיקרה היא, כי בשלב מסוים הציע הנאשם להחזיר כספים, אך לא זכה לשיתוף פעולה מצד אביטל.
- ז. באשר לעבירות המס טען באופן כללי, כי הוציא חשבוניות בסוף כל שנה בגין כל המקדמות שלקח, והנהלת החשבונות שלו מסודרת ושקופה.

18. באשר לאישום הראשון טען הנאשם, כי בשנת 2001 החל לייצג את מס הכנסה ומיסוי מקרקעין בגביית חובות של מדינת ישראל מבעלי נדל"ן, על-פי ייפוי-כוח של היועמ"ש, בעבודה זו הצטיין במישור המקצועי והאתי, והעיסוק בתיקים אלו הפך למרכזי במשרדו (נפח של 90 אחוז מהפעילות, לדבריו).

עוד טען, כי בשנת 2003, הורה בנימין נתניהו על איחוד אגפי מע"מ, מס הכנסה ומיסוי מקרקעין, לצורך ביצוע של גביית כספים מחייבים על-ידי "המאפיה השלטונית".

איתן רוב, שמונה לראש אותו אגף מאוחד, וסגנו - מר זאב פורת, יחד עם עו"ד מיכה גבאי (ובנימין נתניהו),

החלו בשנת 2007 לדרוש מהנאשם להחזיר תיקים לרשות לצורך גניבת החובות וגבייתם על-ידי המאפיה. הוראה זו גרמה לגבייה או לגניבה, כלשון הנאשם, של 850 מליון ₪ אשר היוו שכר טרחה שנפסק לנאשם בתיקי ההוצל"פ הללו. פניות הנאשם לקבל שכר טרחה לא נענו כלל, כשלטענתו בירור כאמור היה עלול לחשוף את ארגון הפשיעה (שאת המבנה שלו פירט הנאשם בעמ' 4 לסיכומיו).

19. במסגרת אותה "מאפיה", טען הנאשם לקשרים פסולים עם המערכת השיפוטית, עוזרים משפטיים שמעלימים מוצגים ומזייפים פרוטוקולים, תובעים ש"תופרים תיקים", שליטה על לשכת עורכי-הדין וכן על שופטים (לרבות בבית-המשפט העליון) אשר היו נתונים לסחיטה מאותם גורמים ושינוי החלטותיהם בהתאם.

20. לטענתו, המפנה חל בשנת 2007, כאשר ערך ישיבה עם זאת פורת, והנאשם חשף מחילת חובות בהיקף של מיליוני ₪ כלפי טייקונים אשר הובילו לסגירה לא תקינה של תיקים. כך, אותם גורמים שמו להם למטרה להביא לחיסולו הכלכלי של הנאשם, הוגשה תלונה נגדו ללשכת עורכי-הדין ואף פעלו מול לקוחות נוספים (כגון בנק איגוד) אשר חדלו מלשכור את שירותיו המקצועיים של הנאשם.

21. בתגובה לאמור, הנאשם הגיש בשנת 2011 תלונה ליאח"ה. מהלך זה הביא לכך, שהעברת התיקים מרשות המסים אל משרדו של הנאשם פסקה לחלוטין. כמו כן, מחלקת הגבייה בראשותו של זאב פורת החלו להשתלח בנאשם בפניות "מפוברקות" ללשכות ההוצל"פ, תוך הטחת האשמות נגד הנאשם על הפרת נאמנות כלפי רשות המסים. הנאשם ציין, כי הוא התבקש לפרט מדוע לא חולקה התמורה בתיק כזה או אחר, ולטענתו: **"לרגע לא עלה בדעתם של אנשי רשות המסים לשאול היכן נמצאים כל אותם מאות מיליוני ₪ המגיעים לנאשם בתיקי הוצל"פ הפתוחים על-ידו..."** (סעיף 2.25 לסיכומי הנאשם).

22. בתחילת 2012, כאשר **"המאפיה השלטונית הסירה כל רסן במלחמתה נגדו"** (פסקה 2.26 לסיכומים), הנאשם התפטר מייצוג של רשות המסים בתיקים חדשים וכן הגיש תביעה משפטית על מעט מחוב שכר הטרחה שלא שולם לו, כשלטענתו התביעה הוגשה על 5.2 מיליון ₪ אך הועמדה לצרכי אגרה על 2.5 מיליון ₪. הגשת התביעה הביאה ל"בליץ של בקשות" כנגד הנאשם בתיקי הכינוס התפורים, דבר שהביא אותו לקיפאון מוחלט וחוסר יכולת להגיב.

23. הנאשם טען, כי "המאפיה" אכן הצליחה להביא לכך שהנאשם הוכרז כלקוח מוגבל בבנקים, הכל תוך שיתוף פעולה של הבנקים עם "המאפיה". כמו כן, "המאפיה" פעלה לסגירת משרדו של הנאשם על-ידי חסימת טלפונים ומיילים.

24. בהמשך, טען הנאשם כי "המאפיה" גרמה לפגיעה בזכויותיו בהליך השימוע וכן לפגיעות פיסיות וחבלות גופניות באמצעות קרינה מהמחשבים בביתו ובמשרדו.

25. הנאשם היפנה לסעיפים בהסכמים מול רשות המסים וטען, כי עורך-הדין היה מצווה לנהל חשבון אחד אליו יוזרמו כספי הגביה, ומתוכם יהיה זכאי לתשלום שכר טרחתו, לתשלום הוצאות הכינוס, וכן מחשבון זה הנאשם אמור היה למשוך את השיקים לרשות המסים בגין התשלומים המגיעים לאגף (סעיף 4.11 לסיכומים). בפן המשפטי טען, כי על-פי חוק המטלטלין, המדובר ב"עירוב של נכסים" שאינם ניתנים להפרדה, ובכך נוצר נכס חדש, שהבעלים שלו היא רשות המסים, ועליה לשפות את הנאשם על הכספים שמגיעים לו מהחשבון. קופת הכונס לא היתה מתרוקנת אלמלא התנהגות הרשות, שלא העבירה לנאשם את הכספים שהגיעו לו, וכך התוצאה המזיקה היתה בלתי-נמנעת (סעיף 5.5 לסיכומי הנאשם).

26. באשר לאישומים השני והשלישי טען הנאשם, כי "המאפיה" דאגה לסכסך בינו לבין לקוחותיו האחרונים, ואף הביאה למותה של רונית קלינגר ז"ל, אשר דיברה בזכותו.

27. באשר לאישום הרביעי טען הנאשם, כי המתלון אביטל נשלח על-ידי אותם גורמים, על-מנת שיגרום לסכסוך מדומה עם הנאשם שיוביל להשעייתו מלשכת עורכי-הדין. לצד טענה זו, הנאשם העלה טענות עובדתיות ומשפטיות ממוקדות לגבי אישום זה: הנאשם היפנה לסעיפים רלבנטיים במכרז המבססים זכותו לקבלת שכר-טרחה; הצעות שהציע למתלון לפני משורת הדין, כשבין לבין התקיימו הליכים משפטיים מול המציע; בסופו של יום, אביטל דרש לקבל את מלוא הסכום לו הנאשם זכה בתביעה אזרחית מבלי לשלם לו כלל שכר טרחה, וכל שעשה הנאשם הוא לגבות שכר טרחה שהגיע לו כדין ועל-פי הסכם.

28. הנאשם שב וטען "טענות מקדמיות" שהועלו על-ידו במהלך המשפט וחלקן אף הוכרעו: יש להורות על בטלות כתב-האישום בשל העדר אישור של היועץ המשפטי לממשלה, שכן כתב-האישום מתייחס למילוי תפקידו של הנאשם כבא-כוח של היועץ המשפטי לממשלה; יש להורות על ביטול כתב-האישום מטעמי "הגנה מן הצדק" לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 [להלן: "החסד"פ"], שכן כתב-האישום הוגש כנגד הנאשם על-מנת למלט את העבריינים האמיתיים מן הדין, וכן לאור העלמת מוצגים מתיק בית-המשפט, זיוף פרוטוקולים והתנכלות ורדיפה של הנאשם על-ידי הרשויות; נפל פגם בכתב-האישום בכך שהתובע לא נקב בנאשם כ"עובד ציבור", חרף העובדה שמילא תפקיד של כונס נכסים עבור רשות המסים וכמנהל עזבון שימש ידו הארוכה של בית-המשפט; סעיף 34' לחוק העונשין, מעניק לנאשם חסינות מהותית בתפקידיו ככונס נכסים וכמנהל עזבון, שהם בבחינת תפקידים שיפוטניים; יש לבטל את האישום הרביעי, בשל העדר אישור היועץ המשפטי לממשלה לאחר שלא נערך לנאשם שימוע בגין אישום זה.

השתלשלות העניינים; ייצוג הנאשם ומצבו הנפשי

29. די לעיין בטענות הנאשם ובתמלול הפרוטוקולים של כל הישיבות שהוקלטו, כדי לבסס את הצורך לפרט את השתלשלות העניינים החריגה בתיק זה בטרם הכרעה בסוגיות גופן. השתלשלות העניינים

תפורט בזיקה לשתי סוגיות עיקריות שעלו בהליך: שאלת ייצוגו של הנאשם ושאלת מצבו הנפשי.

30. כתב-האישום בתיק הוגש ביום 27.10.14, וחרף העובדה שניתנו לנאשם מספר הזדמנויות לקיים שימוע, בדיון שהתקיים בבית-המשפט (לפני כב' הנשיאה, השופטת לורן) ביום 26.1.15, התקבלה המלצתו של בית-המשפט לפיה הנאשם יחזור בו מבקשה שהגיש טרם הדיון לביטול כתב-האישום ולנאשם יקוים הליך שימוע. באותה עת, היה הנאשם מיוצג על-ידי עו"ד ד"ר גיל עשת מטעם הסניגוריה הציבורית.

31. בהמשך, תואם מועד לשימוע אשר לא התקיים, בשל חילופי ייצוג, ותואם מועד חדש עם בא-כוחו החדש של הנאשם, עו"ד אילן שדי, אשר לא יצא לפועל גם הוא בשל חילוקי דעות עם הנאשם.

32. בהמשך, הנאשם היה מיוצג על-ידי עו"ד יוספה טפירו - אך בישיבת יום 21.9.15 הוברר כי הייצוג הוגבל לשלב השימוע בלבד. בשלב זה, הוגשה על-ידי ב"כ המאשימה, עו"ד עוזיאל, בקשה לשלוח את הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית (בקשה שהוגשה בעקבות הערות בית-המשפט העליון שדן בבג"צ שהגיש הנאשם - בג"צ 7836/14 ד' ל' נגד פרקליטות מיסוי וכלכלה [1.12.14]). עו"ד טפירו מסרה, שהנאשם מתנגד לכך בתוקף, הוא מעולם לא היה מטופל, ציינה שהתקשורת בינה לבין הנאשם תקינה ועניינית, הוא משתף פעולה עם ההגנה שלו, וכי ככל שמדובר בעניינים שאינם קשורים לפרשה הוא קוהרנטי לגמרי, ולעומת זאת בכל הקשור לנושאים הנוגעים לפרשה יש בעיה בבוחן המציאות (פרוטוקול עמ' 9, שורות 16 - 18). בשלב זה, ב"כ הצדדים קיבלו את הצעתי לפיה, הנאשם יבדק על-ידי פסיכיאטר מטעמו וממצאי הבדיקה יועברו לעיני בית-המשפט בלבד מבלי שהדברים יימסרו לתביעה. בסוף חודש אוקטובר 2015, הודיעה עו"ד טפירו, כי הנאשם אינו משתף עימה פעולה בנושא, ולא תהיה לה אפשרות להמציא חוות-דעת לתיק בית-המשפט במתווה עליו הוסכם.

33. בהמשך, ביום 1.11.15, הודיע עו"ד עוזיאל, ב"כ המאשימה, כי נוכח התנהגותו של הנאשם, וחרף האפשרות שהוא סובל מהפרעה נפשית, הרי שהמדובר בנאשם כשיר לעמוד לדין. ב"כ המאשימה הבהיר, כי המדינה חוזרת בה מהבקשה לשלוח את הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית, וכי הוא מותיר עניין זה לשיקול-דעת בית-המשפט.

34. ביום 12.11.15, הודיעה עו"ד טפירו כי גם היא משאירה את העניין לשיקול-דעת בית-המשפט, ובד בבד הודיעה, כי איננה מייצגת את הנאשם בתיק.

35. לנאשם ניתנה ארכה כדי לדאוג לייצוג משפטי, ולאחר הגשת מספר בקשות מטעמו, בהחלטה מיום 2.12.15 הוריתי למנות לנאשם סניגור מהסניגוריה הציבורית. הדבר לא מנע מהנאשם להמשיך ולהגיש בעצמו בקשות ארוכות ומפורטות לבית-המשפט.

36. בישיבת יום 10.12.15, הופיע עו"ד עדי ברקאי כמי שמייצג את הנאשם מטעם הסניגוריה הציבורית, אך הודיע כי אינו רואה עין בעין עם הנאשם את אופן הניהול בתיק, ועל כן יתקשה לייצגו. נעתרתי לבקשתו של עו"ד ברקאי ושחררתי אותו מלייצג את הנאשם, אך הוריתי על מינוי סנגור אחר מהסניגוריה הציבורית.

37. לישיבת יום 26.1.16, התייצב עו"ד יוסי חמצני כמייצג את הנאשם מטעם הסניגוריה הציבורית. גם עו"ד חמצני ביקש להשתחרר מהייצוג על רקע חילוקי דעות עם הנאשם וחוסר שיתוף פעולה מצדו. הפעם, לא רק שקיבלתי את עתירתו של עו"ד חמצני להשתחרר מייצג, אלא גם את זו של הסניגוריה הציבורית, לאחר ששוכנעתי שלא ניתן לכפות על הסניגוריה הציבורית לייצג את הנאשם עקב חילוקי דעות מתמשכים (פרוטוקול עמ' 19, שורות 21 - 23).

38. בהמשך, הנאשם הגיש בקשה למנות לו סניגור ציבורי נוסף - אך בהחלטה מיום 18.2.16, אימצתי את עמדת הסניגוריה המחוזית, עו"ד דורית נחמני, לאחר ששוכנעתי כי אין כל טעם במינוי סניגור ציבורי רביעי על רקע התנהלות הנאשם, שאינו קשוב לייעוץ משפטי שהוא מקבל ובפועל הוכיח כי אינו מעוניין בייצוג.

39. שמיעת הראיות החלה ביום 7.3.16. ב"כ המאשימה - עו"ד עוזיאל, ואנוכי, עשינו כל שניתן בכדי להסביר לנאשם (עורך דין במקצועו) את הליכי המשפט, את זכויותיו, את משמעות הצהרותיו, והכל תוך ניסיון למקד אותו להציג הגנה קוהרנטית לאישומים ולהגיש מסמכים רלבנטיים. תכנים בעלי גוון של רדיפה המשיכו לעלות מצדו של הנאשם, לצד העלאת טענות עובדתיות ומשפטיות ממוקדות, הגשת בקשות משפטיות מפורטות לתיק בית-המשפט, וחקירות נגדיות ממושכות של עדי התביעה. לאור ההתנגדות הנחרצת של הנאשם לעבור בדיקה פסיכיאטרית, ומאחר שהתרשמתי היתה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין חרף התכנים הרדיפתיים, החלטתי להמשיך באופן האמור את ניהול ההליך, בעוד הנאשם מייצג את עצמו.

40. ביום 25.4.17, מספר ימים טרם תחילת פרשת ההגנה, הגיש הנאשם בקשה בכתב לפיה מבקש הוא לזכותו מאישומים 1-3 ו-5 בטענת "אין להשיב לאשמה", ועתר לבטל את אישום 4 עקב הצורך באישור מחודש של היועץ המשפטי לממשלה. הנאשם טען, שחובה היה על המאשימה להעמידו לדין על פי הוראת חיקוק שעניינה גניבה בידי עובד ציבור לפי סעיף 390 לחוק העונשין, וכעובד ציבור קמה לו חסינות מהותית של נושא משרה במסגרת סייג לאחריות פלילית המהווה פטור. יצוין, כי בשלב מוקדם יותר של ההליך, הנאשם התנגד לתיקון כתב-האישום באופן האמור. בכל מקרה, בהחלטה מיום 27.4.17 נדחו טענותיו של הנאשם - חלקן משום שאין מקומן להישמע בשלב זה של ההליך, חלקן לגופו של עניין.

41. הנאשם הגיש בקשה לפסילת מותב זה בתחילתה של פרשת ההגנה, בקשה אשר נדחתה בהחלטה מיום 14.5.17. ערעור שהגיש הנאשם על החלטה זו נדחה על-ידי כב' הנשיאה דאז, השופטת

נאור (ע"פ 4060/17, מיום 21.5.17).

42. בקשה שניה לפסילת מותב זה הוגשה לאחר שהנאשם סיים עדות ראשית במסגרת פרשת הגנה ובטרם החלה חקירתו הנגדית על-ידי ב"כ המאשימה. בהחלטה מיום 31.10.17 בקשת הפסילה נדחתה, תוך שהתייחסתי למכלול טענות הנאשם, ובפסקה נפרדת הרחבתי באשר לסוגיית מצבו הנפשי של הנאשם. לאחר פירוט השתלשלות העניינים, קבעתי כך (בפסקה 16):

"נוכח התנגדות הנאשם ועל בסיס התרשמותי שלי, לא ראיתי לנכון לכפות הליכי בדיקה פסיכיאטרית (לצורך בחינת כשירותו לעמוד לדין) על הנאשם עד ליום זה. יחד עם זאת, כשאני מדגישה שוב שהנאשם אינו מיוצג, קיימת ערנות מצידי למצבו הנפשי של הנאשם. בישיבת יום 19.9.17 הנאשם התפרץ והיה נתון בסערת רגשות ניכרת לעין (כפי שהדבר משתקף בפרוטוקול שצוטט על-ידי ב"כ המאשימה). דבריי אליו לא היו כלל במסגרת איום או "שיימינג", אלא ציון עובדה כי ייתכן והתנהגות זו תחייב אותי לשקול שוב כפיית בדיקה פסיכיאטרית. למיטב זכרוני, איש לא נכח באולם, ובכל מקרה, לא היו באמירות המצוטטות כדי לפגוע בנאשם - אלא ההפך הוא הנכון. חרף ההתפרצות והתנהלות הנאשם, נותרתי בדעתי שלא לכפות עליו הליכי בדיקה, אך בוודאי שראוי היה לתעד את הדברים לפרוטוקול המוקלט."

43. הנאשם לא השלים עם החלטה זו, והגיש ערעור אשר נדון על-ידי כב' הנשיאה, השופטת חיות. כב' הנשיאה דחתה את ערעור הנאשם לגופו של עניין, ובאשר לסוגיית מצבו הנפשי של הנאשם קבעה:

"אשר להערות בדבר מצבו הנפשי של המערער, נראה לי כי אף שבית המשפט ציין כי קיימת מציוד 'ערנות למצבו הנפשי' של המערער, מוטב היה אם היה נוקט בדרך אחרת על מנת לשוב ולהתייחס לאפשרות של שליחת המערער לאבחון פסיכיאטרי..." (ע"פ 8544/17, בפסקה 7, מיום 7.11.17).

44. בסוף הדיון שהתקיים ביום 16.11.17, הוריתי על שליחתו של הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית לפי סעיף 15(ג) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א - 1991 [להלן: "חוק טיפול בחולי נפש"].

45. לתיק בית-המשפט הוגשה חוות-דעת מיום 11.12.17, שנערכה על-ידי ד"ר אלטמרק, מנהל היחידה לפסיכיאטריה משפטית במרכז הרפואי לבריאות הנפש לב-השרון, וד"ר שייט, פסיכולוגית קלינית מומחית. הנאשם שיתף פעולה עם הבדיקה. מסקנות חוות-הדעת היו כדקלמן: א. **הנאשם סובל ממחלת נפש** במובן המשפטי; ב. הנאשם מצוי כעת במצב פסיכויט דלזיונאלי, שיפוטו פגום, הוא אינו מסוגל לעקוב באופן מושכל אחר הליכי המשפט המתנהלים נגדו, תפיסתו ביחס לנושאי התפקידים באולם בית-המשפט מושפעת על-ידי מחשבת השווא המאפיינת אותו, ועל כן הוא **אינו מסוגל לעמוד לדין**; ג. **בעת ביצוע העבירות**, בהעדר כל תיעוד פסיכיאטרי, וכן על בסיס אופי העבירות הכוללות תכנון ותחכום ובשל משכן הרב, ההנחה היא ששיפוטו היה שמור והוא **הבין את טיב ואת תוצאות מעשיו**; ד. בהתחשב במצבו הפסיכויט ובהעדר מסוכנות המהווה עילה לאשפוז כפוי, מומלץ על **טיפול פסיכיאטרי**

מרפאתי במסגרת אמבולטורית.

46. בשלב זה, חזרתי והוריתי על מינוי של סניגור ציבורי, ועו"ד עמית בר אכן מונה לייצג את הנאשם מטעם הסניגוריה הציבורית. ב"כ המאשימה וכן הנאשם ביקשו לחקור את עורכי חוות-הדעת, כל אחד מסיבותיו שלו, כשיודגש כי הנאשם הציג עמדה עקבית לפיה הוא כשיר לעמוד לדין, ועל-פי הבקשות שהוגשו אף עשה מאמצים להמצאת חוות-דעת נגדית.
47. בין לבין, הוגשה חוות-דעת משלימה לבקשת ב"כ המאשימה, אשר העביר לעורכי חוות-הדעת מסמכים משפטיים נוספים. חוות-דעת משלימה מיום 11.1.18 הוגשה לתיק בית-המשפט, ממנה עלה כי המומחים עומדים על חוות-דעתם בדבר חוסר מסוגלותו של הנאשם לעמוד לדין.
48. ד"ר אלטמרק וד"ר שייט נחקרו על-ידי ב"כ המאשימה והנאשם בישיבת יום 27.3.18. עו"ד בר נמנע מחקירת המומחים על-פי הוראות הנאשם. ניתנה לנאשם הזדמנות להביא חוות-דעת מטעמו, אך כפי שנהג פעמים רבות, זו לא הוגשה.
49. ב"כ המאשימה והנאשם הגישו סיכומיהם בשאלת כשירותו הדיונית של הנאשם, כששניהם עתרו לקבוע כי הנאשם כשיר לעמוד לדין. הנאשם לא התיר לעו"ד בר, אשר ביקש לטעון כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין, להגיש סיכומים מטעמו. לאחר ששקל את הדברים והתייעץ עם גורמים בכירים בסניגוריה הציבורית, עו"ד בר הודיע, כי מבחינה אתית הוא אינו יכול לפעול בניגוד לרצונו של הנאשם, וחרף העובדה שהכין סיכומים מפורטים, הוא לא הגיש אותם על-פי הוראת הנאשם. הנאשם במקביל ביקש לשחרר את עו"ד בר מלייצג אותו, אך לא נעתרתי לבקשה.
50. על אף שלא הונחו לפניי חוות-דעת סותרות ולכאורה לא היתה עוד מחלוקת בין המאשימה לנאשם, סברתי שיש מקום להפנות את עניינו של הנאשם לפאנל מומחים. בהחלטה מיום 24.4.19 קבעתי, כי עסקינן במקרה מורכב ביותר, של נאשם העומד לדין בגין ביצוע עבירות חמורות לאורך תקופה ממושכת, אשר מנהל באופן מעשי את משפטו לבדו, ומקשה על כל סניגור לייצג אותו כיאות. לנאשם אין רקע פסיכיאטרי, במקצועו הוא עורך-דין ובעל מיומנויות מקצועיות גבוהות, ונוכח מכלול הנתונים החריגים והמורכבים, קבעתי שראוי לנקוט משנה זהירות ולהורות על הקמת צוות פסיכיאטרים שיחווה דעתו על אודות מצבו הנפשי הנוכחי של הנאשם (שאלת מסוגלותו לעמוד לדין) וימליץ המלצות, אם תהיינה כאלה, להמשך הטיפול בו.
51. הפסיכיאטריה המחוזית הפנתה את עניינו של הנאשם לבדיקה אמבולטורית של פאנל בראשותו של ד"ר צבי פישל - מנהל מחלקה ג' בבית-החולים גהה. בסוף יוני 2019 הוגשה חוות-דעת החתומה על-ידי יחד עם ד"ר שירי קמחי-נשר - סגניתו, ד"ר אהוד ברגר - מנהל המיון וגל כהן - קרימינולוגית קלינית.

52. הנאשם המציא לעיון הפאנל חוות-דעת פסיכודיאגנוסטית החתומה על-ידי הפסיכולוג שאול בן-פורת (מיום 16.6.19), אותה הגיש גם לעיוני. הוברר, כי הנאשם פנה למר בן-פורת להערכת תפקודו הקוגניטיבי והאישיותי לקראת הבדיקה בפאנל. ממצאי האבחון העלו, בין השאר, כי בתחום האינטלקטואלי תפקודו נמצא מאוזן ברמה ממוצעת גבוהה מאוד (עילוי) וכי אין הפרעות נפשיות מאג'וריות בתפקודו. מר בן-פורת הסיק מדברי הנאשם, כי אין לראות במחשבותיו דלוזיות אלא מציאות עגומה של כוחות שליליים שפעלו בנושאים כלכליים, אליה מודע הנאשם. מר בן-פורת שלל, לכן, אבחנה של מצב פסיכופטי דלוזיונאלי.

53. בנוסף לאבחון, עמדו לפני הפאנל מספר מסמכים, לרבות חוות-הדעת הקודמות של הצוות של ד"ר אלטמרק, כתב-האישום ופרוטוקול בית-המשפט. הנאשם שיתף פעולה עם הבדיקה שערכו חברי הפאנל. ממצאי חוות-הדעת הם כדלקמן (בעמוד האחרון של חוות-הדעת):

"לאור המידע והבדיקה שנערכה, אנו מתרשמים כי קיים חשד לקיום מצב פסיכופטי מתמשך כחלק מהפרעה דלוזיונאלית. הפרעה זו (שלא כמו סכיזופרניה) איננה פוגעת בשיפוט ולפיכך העבירות, אם אכן בוצעו על-ידי, לא נבעו ממצב של חוסר אחריות פלילית. במצבו כעת, הוא מסוגל להבין הליכי משפט ולנהל דיון. לא מן הנמנע כי יהיה קושי לנהל את הדיון, אולם אין בכך בכדי להצדיק מניעה של קיום הליך משפטי והכרזתו כלא כשיר דיונית. לגבי התייחסותו להליך המשפטי, מגלה דרישה מאד קפדנית לגבי שיתוף הפעולה בינו לבין המייצגים אותו. לפיכך, כל סטייה ולו קלה, גרמה לו לפקפק באמון של סניגוריו. לציין, כי קושי זה מול המייצגים אותו לא נבע ממחשבה כי הללו נמנים עם אלה הרודפים אותו. אין בכך להצביע על אי כשירות אלא על נוקשות אישיותית. יש לציין, כי מדובר באיש מאורגן מאד אשר מערכת המשפט אינה חלק מהמערכת הדלוזיונאלית שלו. לאור סוג העבירות והתייחסותו אנו סבורים כי מן הראוי לנהל דיון בעניינו להכריע האם אשם או לא."

באשר לכשירותו המהותית צוין, כי אין עדות לכך שהעבירות המיוחסות לנאשם בוצעו כתוצאה ממצב פסיכופטי, הוא ידע להבחין בין טוב לרע ולהסביר את מניעיו, ולכן היה אחראי למעשיו.

באשר לשאלת כשירותו הדיונית של הנאשם, נכתב כך (שם):

"הנבדק מתמצא בהליכים המשפטיים המתנהלים בעניינו, מבין הליכי משפט ויודע להציג קו הגנה ולכן כשיר לעמוד לדין."

54. ב"כ המאשימה והנאשם עצמו ביקשו להמשיך במשפט כשהודע, בהסכמה, כי אין כל מחלוקת שהנאשם אכן כשיר לעמוד לדין, ולא עלתה כל בקשה לחקור מי ממומחי הפאנל. עו"ד בר הודיע, כי הוא מטיל ספק בקביעות חוות-הדעת, אך הוא, כנציג הסניגוריה הציבורית, לא יפעל בניגוד לעמדת הנאשם (ראו פרוטוקול ישיבת יום 9.7.19). בעקבות דברים אלו, נרשמה עמדתי לפיה, הימנעות הסניגוריה להציג טיעונים משמעה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין, מביע עמדות מושכלות, וכי יש לכבד את עמדותיו באופן מלא (עמ' 1352 לפרוטוקול). עו"ד בר ביקש להתייעץ שוב עם גורמים בסניגוריה

הציבורית, אך עמדת עו"ד בר ועמדת הסניגוריה הציבורית נותרו בעינן.

55. עו"ד בר שוחרר מלייצג את הנאשם, אך הנאשם ביקש שימשיך ללוות אותו ולסייע לו (עמ' 1353 לפרוטוקול). בסופו של יום, אכן אושר מתווה לפיו עו"ד בר נכח באולם וסייע לנאשם (וככל הנראה גם מחוץ לאולם), תוך שהנאשם הצהיר כי עו"ד בר פטור מכל אחריות מקצועית ועו"ד בר הצהיר שאין לו אחריות מקצועית לקו ההגנה שהנאשם מציג (ראו והשוו: ע"פ 6922/16 **שמעון קופר נגד מדינת ישראל** [27.4.21], לרבות לעניין "מייצג מלווה").

56. במתווה האמור הסתיימה פרשת ההגנה, וכאמור, ב"כ המאשימה הגיש סיכומים ברורים ומנומקים, בעוד הנאשם הגיש סיכומים שכללו, בחלקם הגדול, טענות שאין נוגעות לאישומים. הנאשם לא ניצל עד היום את האפשרות שניתנה לו להגיש סיכומים משלימים בכתב במענה לסיכומי התביעה. לעומת זאת, במהלך שנת 2020 המשיך לפנות למספר גורמים במערכת אכיפת החוק במגוון בקשות, לרבות בקשה לעיכוב בהליכים ובקשה לקבל מעמד כ"נפגע עבירה".

שאלת כשירותו של הנאשם לעמוד לדין: המצב המשפטי והעובדתי

57. כפי שעולה מהשתלשלות העניינים, שאלת מצבו הנפשי של הנאשם הטרידה את כל הערכאות המשפטיות שעסקו בעניינו, את ב"כ המאשימה, את סנגוריו השונים - ובוודאי את מותב זה. חרף העובדה שבסופו של יום לא נדרשתי להכריע בסוגיה זו אשר לא עמדה במחלוקת בין ב"כ המאשימה לבין הנאשם, אני רואה לנכון להרחיב מעט בסוגיה בשלב זה.

58. שוכנעתי כי אכן הנאשם כשיר לעמוד לדין, חרף התכנים הרדיפטיים והתנהגותו הביזארית לעיתים, וזאת על-פי מבחנים משפטיים, ובסופו של דבר גם על בסיס חוות-דעת של פאנל פסיכיאטרים אשר יישמה באופן ראוי את ההלכה הפסוקה. ההתרשמות הישירה מהנאשם לא סייעה בקידום הנושא, שכן רוב הזמן היה ממוקד, ענייני, הוכיח בקיאות רבה בסוגיות שעלו, ערך חקירה נגדית אפקטיבית למרבית העדים, אליה התכונן; לצד זאת, לעיתים השמיע ובעיקר העלה על הכתב טענות המעלות חשד לחול. מורכבות זו היא, ככל הנראה, שהובילה אותי לשלוח את הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית רק במהלך פרשת ההגנה. חוות-הדעת שהוגשו ממחישות מורכבות זו, ואולם בסופו של יום נראה כי חוות-הדעת של פאנל המומחים שפכה אור על הסוגיה והבהירה כי עסקין באדם חולה, אך שכשיר לעמוד לדין.

59. לאחר עדותו של ד"ר אלטמרק, ב"כ המאשימה - עו"ד עוזיאל, הגיש סיכומים בסוגיית כשירותו הדיונית של הנאשם, ואין לי אלא להפנות לסקירה היסודית שערך באשר לפסיקת בית-המשפט העליון בנושא. יישום הכללים הללו לעניינו של הנאשם, תוך בחינת עדותו של ד"ר אלטמרק בבית-המשפט, הביאו את עו"ד עוזיאל לטענה - אותה אני מאמצת - לפיה ד"ר אלטמרק לא יישם את הקריטריונים

שנקבעו בפסיקת בית-המשפט העליון בסוגיית הכשרות הדיונית, בעת שהגיע למסקנה לפיה הנאשם אינו כשיר לעמוד לדין.

60. על פי ההלכה הפסוקה, כדי שבית המשפט יורה על הפסקת ההליכים בעניינו של נאשם מפאת אי-כשירותו לעמוד לדין, נדרשת התקיימותם של שני תנאים מצטברים: האחד הוא שייקבע שהנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין והשני כי חוסר מסוגלות זה נובע מהיותו חולה נפש (ע"פ 9197/18 **פלוני נגד מדינת ישראל** [23.1.20] - להלן: "**עניין פלוני**", פסקה 35). ב"כ המאשימה הרחיב באשר לגישות הקיימות בפסיקה, אך באופן כללי ניתן לומר, כי היעדר מסוגלות לעמוד לדין הוא חוסר יכולת לעקוב באופן מושכל אחר ההליך הפלילי וליטול בו חלק. לשם כך בודקים האם הנאשם מסוגל לתקשר עם עורך דינו באופן בסיסי; האם הנאשם מבין את ההליך המשפטי באופן בסיסי, כלומר הוא מודע להמצאותו באולם בית המשפט, הוא מזהה את בעלי התפקידים ומבין את תפקידם, הוא מבין את האישומים נגדו והוא מבין את העדויות באופן בסיסי ומסוגל לזהות האם הן משרתות את טובתו או פועלות נגדו; "**נדרשת הבנה בסיסית בלבד של מהות ההליך המשפטי ובעלי התפקידים בו ושל האישומים...**" (שם).

וכך נקבע בפסיקה, ביתר פירוט, באשר לבחינת שאלת כשירותו של נאשם לעמוד לדין:

"האם מסוגל הנאשם להבין את מהות הליכי המשפט ויכול הוא לעקוב אחריהם באופן מושכל; האם מסוגל הנאשם להעריך כראוי את מהות האשמה ואת מצבו כנאשם; האם מסוגל הוא לייפות כוחו של עורך-דין על-מנת שסייע לו בהגנתו והאם מסוגל הוא להבין את תוכנו, את משמעותן ואת השלכותיהן של הראיות המובאות כנגדו... עם זאת, ברור שאין לפטור נאשם מקיום ההליכים נגדו אך בשל העובדה כי הוא מתקשה להבין את ההליך המשפטי. גם אדם שאינו חולה נפש יתקשה לעיתים להבין את ההליך על בוריו ועל כן ראוי שיעזר בסניגור אשר יסביר לו את מהות ההליכים המתנהלים נגדו, ועל מנת שינהל עבורו את הגנתו במשפט. יתרה מכך, ייתכנו מקרים של נאשמים שיתקשו להבין את ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם עקב מנת משכל נמוכה. אולם גם במקרים כאלו אין סיבה לפטור את הנאשמים מעצם קיום ההליכים נגדם..." (פסק-דין של כב' השופט דנציגר בע"פ 7747/08 **גילין נגד מדינת ישראל** - להלן: "**עניין גילין**", פסקה 109).

61. ראוי להזכיר, כי ההחלטה בשאלת מסוגלותו של נאשם לעמוד לדין היא הכרעה משפטית הנתונה בידי בית-המשפט (ראו, למשל: ע"פ 3230/05 **גולה נגד מדינת ישראל** [22.7.07], פסקה 11). אמנם, לצורך ההכרעה, נעזר בית-המשפט בחוות-דעת של מומחים מתחום הפסיכיאטריה, אך מובן הוא שאינו כבול להערכות ולאבחנות שנקבעו בחוות-דעת זו או אחרת, ובמיוחד במצב שבו קיימות חוות-דעת סותרות. במצב דברים זה, על בית-המשפט לבחון את טיבן של חוות-הדעת ואת אמינותן במבחנים של מהימנות והגיון ולהכריע איזו מן התיזות המוצעות מתיישבת עם המציאות העובדתית המוכחת (**עניין גילין**, פסקה 108).

62. רק לאחרונה הכריע בית-המשפט העליון, בדעת רוב, בסוגיית מידת ההוכחה המוטלת על הטוען להעדר כשרות לעמוד לדין, דהיינו: האם דרושה מידת הוכחה על-פי מאזן הסתברויות, או שמא ניתן להסתפק בהעלאת קיומו של ספק סביר בדבר העדר כשרותו של הנאשם לעמוד לדין. בע"פ 7535/17 **הרב בקשי ז"ל נגד מדינת ישראל** [22.5.21] הוכרע (בדעת רוב של כב' השופטים הנדל וקרא כנגד דעתה החולקת של כב' השופטת וילנר) כי:

"... מידת ההוכחה הראויה להיעדר כשירות דיונית הינה הקמת ספק סביר. דהיינו, כי יש להחיל את הוראת הספק שבסעיף 34(ב) לחוק העונשין גם על הוראת הכשירות בסעיף 170 לחסד"פ (פסקה 35 לפסק-דין של כב' השופט הנדל; יצוין, שאימרות אגב של בית-המשפט העליון עד להכרעה זו העידו דווקא על קיומה של מגמה הפוכה, לפיה ראוי לקבוע שעל הנאשם לעמוד במידת הוכחה של מאזן הסתברויות - ראו, למשל: קביעותיו של כב' השופט עמית בע"פ 4694/20 **לייפר נגד היועמ"ש** [2.9.20], בפסקאות 23 - 24; **עניין פלוני** בפסקה 35; דבריו של כב' השופט דוד חשין בע"פ 1526/02 **פלוני נגד מדינת ישראל** [22.11.06], פסקה 26).

63. מן הכלל אל הפרט: האם הנאשם סובל ממחלת נפש? התשובה לשאלה זו היא ככל הנראה חיובית, אם כי קיים פער בין עוצמת המחלה המתוארת על-ידי ד"ר אלטמרק לבין זו שתוארה על-ידי חברי הפאנל.

64. ד"ר אלטמרק העיד שהנאשם מצוי במצב פסיכוטי קשה, גם אם ב"משהו מאד נקודתי" (פרוטוקול עמ' 1282). כאשר עומת על-ידי ב"כ המאשימה עם תבחיני הפסיקה בסוגיית הכשרות לעמוד לדין, לרבות כיצד הנאשם חווה את בית-המשפט עצמו, השיב ד"ר אלטמרק כי ייתכן והיה משנה את מסקנתו, למרות שהדבר מנוגד לשכל הישר שלו נוכח רמת הפסיכוזה של הנאשם (שם).

65. לשיטת מומחי הפאנל, במהלך הבדיקה נצפתה התעסקות מוגברת בנושאים של צדק ושחיתות, עמדה חשדנית כלפי הממשלה וגורמי החוק, וקיים חשד למערכת דלזיונאלית רדיפתית סביב ארגוני פשע. כמו כן, לא נשללה מחשבת שווא לגבי גרימת גידולים בעור. בוחן מציאות לקוי חלקית, השיפוט תקין, תובנה לקויה חלקית (בפרק "סטטוס פסיכיאטרי"). ואכן, בפרק הסיכום מצוין, כי להתרשמות חברי הפאנל קיים חשד לקיום מצב פסיכוטי מתמשך כחלק מהפרעה דלזיונאלית (שם).

66. חרף הפערים המתוארים, ניתן לומר כי הנאשם סובל ממחלת נפש במובנה המשפטי, אלא שבכך, כאמור, אין די. ואכן, מעדותו של ד"ר אלטמרק לצד האמור בחוות-דעתו ניתן לקבוע, כי חרף ניסיונו הרב, בעניינו של הנאשם הוא לא הבחין בין הדיאגנוזה הרפואית למסקנה המשפטית בשאלת הכשירות לעמוד לדין, כפי שעשו חברי הפאנל.

67. חברי הפאנל גם הם היו ערים לתכנים הרדיפטיים שמשמיע הנאשם ולטענות בדבר גידולים עוריים כתוצאה מקרינה, כפי שעולה מחוות-הדעת. אלא שצוין, כי מבחינה רפואית, הפרעה

דלזיונאלית, שלא כמו סכיזופרניה, אינה פוגמת בשיפוט, ועל כן הנאשם כשיר מהותית. באשר למצבו כעת, בחנו חברי הפאנל את הקריטריונים המנויים בפסיקת בית-המשפט העליון ומסקנתם היא, כי חרף המחלה, במצבו כיום הנאשם מסוגל להבין הליכי משפט ולנהל דיון. קביעה זו מתחזקת נוכח הערת חברי הפאנל לפיה, לא מן הנמנע כי יהיה קושי לנהל את הדיון (כפי שאכן אירע לאורך כל ההליך), אך אין בכך כדי להצדיק הכרזתו של הנאשם כמי שאינו כשיר לעמוד לדיון. מומחי הפאנל התייחסו גם לסוגיה של הקושי של הנאשם לשתף פעולה עם סניגוריו, ובעניין זה נכתב כי הקושי מול המייצגים אינו נובע מהמחשבה שהסניגורים נמנים עם אלו אשר רודפים אותו, אלא יש בכך כדי להצביע על נוקשות אישיותיות ודרישות מאוד קפדניות מצדו באשר לאופן שיתוף הפעולה. באשר להסתכלות על המערכת המשפטית עצמה צוין, כי הנאשם הוא איש מאורגן מאוד אשר מערכת המשפט אינה חלק מהמערכת הדלזיונאלית שלו.

68. חוות-הדעת של מומחי הפאנל מבוססת הן על נתוני הנאשם, הן על העקרונות הקבועים בהלכה הפסוקה בבחינת כשירותו של נאשם לעמוד לדיון. נוכח הקשיים הרבים שהתעוררו בהליך מול הנאשם, יכולה אני לקבוע כיום כי אכן הנאשם כשיר לעמוד לדיון בכל היבט אפשרי (כאשר לא התעוררה מחלוקת בין המומחים באשר לשאלת הכשרות המהותית בעת ביצוע העבירות). בנוסף, יש לציין, כי הוא קיבל את כל הסיוע האפשרי ממייצגיו ויועציו השונים, מצד ב"כ המאשימה, וכן על-ידי - כמובן במגבלות העניין, וכפי שבית-המשפט מצווה לסייע לנאשם בלתי מיוצג (גם אם הוא עורך-דין בהכשרתו).

דיון והכרעה - אישום 1

פרשת התביעה

רקע

69. כפי שמפורט בכתב-האישום, משנת 2001 הנאשם החל לייצג את רשות המסים בשלל תיקי הוצאה לפועל כב"כ הזוכה וככונס נכסים על-פי חוק ההוצל"פ ומינוי רשמי ההוצל"פ, לשם גביית חובות של נישומים לרשות המסים. בשנת 1999 נכרת ההסכם הראשון לקבלת שירותי הנאשם במיקור חוץ לאיתור ומימוש נכסי מקרקעין של חייבים לשם גביית נישומים לאוצר המדינה, כולל הליכים לפי חוק ההוצל"פ (ת/56). בתקופה זו, הנאשם היה אחד מארבעה כונסי נכסים שהעסיקו רשויות המס - מס הכנסה ומיסוי מקרקעין. בשנת 2004, הוחלט על הקמת רשות המסים בדרך של איחוד אגפי מס הכנסה ומיסוי מקרקעין לבין אגף המכס והמע"מ להנהלה משותפת. עם הקמת הרשות, התקבלה החלטה על-ידי מנהל הרשות והיועץ המשפטי של הרשות, לפיה ראוי לצאת במכרז לקליטת כונסי נכסים חיצוניים, ואכן נבחרו 21 כונסים על-פי מכרז (ראו עדותו של מר זאב פורת, ע.ת.8, אשר בעת העדות חיצוניים, ואכן נבחרו 21 כונסים על-פי מכרז (ראו עדותו של מר זאב פורת, ע.ת.8, אשר בעת העדות

היה סמנכ"ל אכיפה וגביה של רשות המסים, בפרוטוקול עמ' 104). בשנת 2005 נכרת חוזה חדש בין רשות המסים לבין הנאשם (ת/57) אשר הוארך מעת לעת עד שנת 2011. בהקשר זה יצוין, כי הנאשם הגיע להסכם עם רשות המסים להחלת ההסכם החדש על התיקים הישנים שהיו עדיין בטיפולו (ת/58א', ת/58ב').

70. הקליטה של כונסי נכסים נוספים השפיעה על הנאשם, במובן זה, שמסת התיקים התחלקו בין מספר גדול יותר של כונסי נכסים. בנוסף, נקבעו הנחיות מאוד ברורות, לעומת העבר, באשר לסוגי התיקים שיועברו לכינוס, כך שמסת התיקים במכלול לכל הכונסים ירדה באופן משמעותי לכ - 200 תיקים בשנה (עדויות של זאב פורת בעמ' 104, בשורות 8 - 20).

71. עו"ד יעל נווה (ע.ת.5), אשר משמשת מאז שנת 2009 כמנהלת היחידה לפירוקים, כינוסים וגבייה קשה ברשות המסים, תיארה את ההתנהלות החריגה בתיקים של החייבים רבינוביץ' ומורטזה (תיקים מספר 19 ו-13 בנספח), שנודעה לרשות המסים בסביבות חודש אוקטובר 2011 בעקבות דיווח מרשות האכיפה והגבייה (פרוטוקול ישיבת יום 14.3.16, עמ' 104). העדה תיארה, כי בשני התיקים הללו מומשו נכסי מקרקעין במיליוני שקלים עוד בשנת 2007, והנאשם הגיש ערעור כנגד החלטת רשם ההוצל"פ להורות לו להעביר את כספי תמורת המימוש לקופת ההוצאה לפועל. מהלך חריג זה דווח גם לממונה היחידה, מר זאב פורת, אשר פנה לנאשם בשני מכתבים מיום 9.11.11 (ת/51א, ת/51ב), במסגרתם דרש לקבל פירוט על אודות הכספים בתיקים אלו, פירוט חשבונות הנאמנות בהם מנוהלים הכספים, וכן פירוט על אודות כלל התיקים המטופלים על-ידי הנאשם ברמה הכספית בראי חשבון הנאמנות. במכתב תגובה חריף (ת/52), הנאשם התנגד להמציא את המסמכים בטענה שהוא בבחינת קצין בית-המשפט ומוסר דיווחים אך ורק לרשמי ההוצל"פ, וכן העלה טענות באשר למחילת חובות שלא כדין בעניינם של חייבים אחרים. גם העדה פנתה אל הנאשם, ובדצמבר 2011 העביר דיווח על התיקים שברשותו, אשר לא כלל, למשל, את התיקים של מורטזה ורבינוביץ' (ת/54). אומר כבר, שדו"ח זה כלל תיקים המופיעים בכתב-האישום (של החייבים בתיקים 3, 9, 17, 20, 28, 36 ו-44 בנספח), כאשר בזמן אמת לא העלה הנאשם כל טענת קיזוז ביחס ליתרה לחלוקה או ציין כי נטל לעצמו מקדמה מתוך היתרה.

72. בעקבות התנהלות זו הוחלט, שרשות המסים כזוכה תפנה בתיקי ההוצאה לפועל לרשמים בבקשה להורות לכונס הנכסים להעביר דיווחים מסודרים וכן אסמכתאות בנקאיות על התיקים המטופלים על-ידי הנאשם. החלטות אלו הלכו והתרבו, ומשהנאשם לא העביר את מה שהרשמים הורו לו להעביר, המליצו רשמי ההוצאה לפועל להגיש תלונה למשטרה.

73. באמצעות עו"ד יעל נווה הוכיחה התביעה את סכומי היתרה לחלוקה, אותם נטל לעצמו הנאשם שלא כדין. עו"ד נווה העידה על אודות אופן עריכת החישובים בכל התיקים על בסיס המסמכים מתיקי ההוצל"פ ועל-פי מערכת שע"מ של רשות המסים, לצורך הגשת תלונה למשטרה. טבלת חישובי היתרות (אשר שימשה בסיס לעריכת הנספח לכתב-האישום) הוגשה לבית-המשפט (סומנה ת/55א), ועו"ד נווה

הסבירה בפרוטרוט במהלך עדותה את האופן בו ערכה את החישובים שהובילו לגיבוש הטבלה הסופית (פרוטוקול עמ' 107 - 123). טבלה זו כוללת את כל הנתונים הכספיים בכל אחד מתיקי החייבים (אשר סומנו ת/2 - א/50) וכן הפנייה לאסמכתאות לכל אחד מהנתונים.

74. ייאמר כבר, כי עם תחילת שמיעת העדויות, הצעתי לנאשם מספר פעמים לקיים פגישות מול התובע באשר לנתונים המופיעים בנספח ובטבלאות העבודה, והתובע הביע נכונות לקבל כל מסמך מידי הנאשם המוכיח נתונים אחרים מאלו המופיעים בנספח. בסופו של יום, הנאשם המציא מסמכים לגבי תיק אחד - ת/2 (וסומנו נ/1 - נ/3), ולמרות שמסמכים אלו לא הוגשו לתיק ההוצאה לפועל, עו"ד עוזיאל הודיע על תיקון כתב-האישום לאתגר בדמות הקטנת היתרה שנותרה לחלוקה לגבי ת/2. המשמעות האופרטיבית היא, שהנתונים המופיעים בנספח וכן בטבלה ת/55, אינם שניים במחלוקת של ממשעם זאת יובהר, שבמהלך החקירה הנגדית של הנאשם, לאחר שהמציא מסמכים נוספים, הסכים התובע לתיקונים נוספים בסכומי היתרות כפי שיפורט בהמשך.

75. מנקודת המבט של רשות האכיפה והגבייה, העידה בישיבת יום 7.3.16 עו"ד נטלי גלס-ביוק-אורל (ע.ת.6), שהיתה מנהלת המחלקה המחוזית של כינוסי נכסים ברשות האכיפה והגבייה של מחוז מרכז משנת 2012, וכיום עורכת-דין עצמאית. העדה תיארה כרקע, כי בשנת 2010 התבצעה הפרדת לשכות ההוצאה לפועל מהנהלת בתי-המשפט, ובמסגרת זו מונו עורכי-דין לצד רשמי הכינוסים על רקע ההבנה שתיקי כינוס הם תיקים מורכבים שמצריכים דגש שונה. לאחר שנים של חוסר סדר ובקרה, עו"ד גלס בנתה מערך בקרה על התיקים, ובין היתר התגלו התיקים של רשות המסים שבהם הנאשם היה כונס הנכסים, בהם נראה היה שהגיעו לשלב המכר ולאחר מכן לא היו דיווחים. העדה פירטה, כי בין שאר תפקידיה היה זיהוי תיקים בעייתיים - משמע תיקים לא פעילים, כשהתיקים של הנאשם היו ברובם לא פעילים.

76. העדה הסבירה, כי באופן רגיל, תיק כינוס מתחיל בצו מינוי, הכונס מקבל את ההוראות שלו, פועל על פיהם, הוא מוכר את הנכס, מקבל את התמורה לידי, אמור להכניס אותה לחשבון נאמנות, שכר הטרחה נגזר מתוך התמורה הזאת ואמורה להיוותר יתרה, אשר מועברת לזוכה. לדו"ח סופי הכונס מצרף את כל האסמכתאות, אשר נבדקות, וככל שאלו מעלות שאכן קופת הכינוס מאוזנת, מקבל הכונס אישור לסיום תפקידו. פעילות רגילה כזו אינה אמורה להוביל לכל בעייתיות - אלא אם מתחילים לערבב בין התיקים (פרוטוקול עמ' 96 - 97). עו"ד גלס, אספה את החומר מהתיקים הבעייתיים של הנאשם - דהיינו אלו שהגיעו למכר ואז פסקה הפעילות, אשר כאמור חרגו מהדינמיקה הרגילה של תיקי כינוס (פרוטוקול עמ' 67 - 68, החל משורה 19).

77. בישיבות עבודה עם רשמי הוצאה לפועל, הבעייתיות כאמור הוצפה, אלא שהחלטות כלליות של רשמים לא הועילו לבירור התמונה, וגם לאחר שהנאשם זמן לדיונים בפני הרשמים הרלבנטיים לא התקבלה תמונה ברורה (פרוטוקול עמ' 60 - 61).

78. לבסוף, מספר החלטות מפורשות של רשמים (ת/א' - ו') הניעו את המערכת להגיש תלונה למשטרה. לעניין זה ראו, למשל, החלטות מיום 5.6.12 של הרשמת עמית גולדשטיין-לירן מלשכת ההוצל"פ בכפר-סבא, בעניינם של החייבים רבינוביץ' (ת/ג') ומורטזה (ת/י'), שם הורתה להעביר את התיקים למחלקה המשפטית של רשות האכיפה לשם הגשת תלונה למשטרת ישראל.

79. בהקשר זה, אני רואה לנכון להפנות, בנוסף, להחלטתו של הרשם ניר נחשון מיום 24.5.12, אשר מתח ביקורת חריפה על התנהלותו של הנאשם, בעניינו של החייב רדולנסקי (ת/ב'). כך, למשל, קבע הרשם נחשון, כי בתיקי כינוס רבים אותם ניהל הנאשם, הורה לו הרשם להגיש דו"חות כספיים בצירוף אסמכתאות להוכחת קיומם של כספי המימוש בידיו, כשלהערכתו המדובר בעשרות תיקי מימוש נכסים בהיקף כספי העולה על מיליוני ₪. בתיקים אלו, מימש הנאשם את הנכסים לפני שנים רבות, ואולם חרף מתן החלטות בעניין זה, לרבות החלטות שניתנו במהלך דיונים שהתנהלו לפניו, הנאשם לא הציג אסמכתאות לכספים המצויים בידיו בנאמנות, והרשם נחשון הביע תמיהה על כך שלנאשם נדרש זמן כה רב להמציא אסמכתא בדמות תדפיס חשבון בנק נאמנות בדבר הימצאות הכספים. ייאמר כבר, כי מהחלטה זו לא עולה שהנאשם העלה טענות של "קונספירציה" ו/או "ריקון הקופה", אלא טען בפני הרשם טענות משפטיות לגופו של עניין, שעניין קיזוז או עיכוב בגין שכר טרחה שלא שולם לו - טענות אשר נדונו לגופו של עניין על-ידי הרשם.

80. על רקע התנהלות מחשודה זו, ומאחר ורשות המסים לא נקטה עצמאית בהליך שיביא לקיום חקירה משטרתית בסוגיה, היפנו הרשמים את עניינו של הנאשם למחלקה המשפטית של רשות האכיפה לצורך בחינת העברת העניין לחקירה משטרתית.

81. כל התיקים המצויים בנספח לכתב-האישום הוגשו על-ידי העדה למשטרה ולבית-המשפט (כשכל קרגל סומן בנפרד, ת/2 - ת/50). התיקים בנויים ממסמכים ודיווחים שהנאשם עצמו, ככונס, הגיש לתיק, החלטות רשם, ולעיתים גם בקשות או התייחסויות של חייבים, תגובות פרטניות של הזוכה, ואין כל גורמים חיצוניים שמתערבים בתיקים (פרוטוקול עמ' 98).

82. שתי העדות - עו"ד נווה ועו"ד גלס הותירו רושם של עדות אמינות, עורכות-דין מקצועיות וענייניות, אשר תיארו בפשטות את השתלשלות העניינים שהובילה לגיבוש כתב-האישום. יש בעדויות אלו כשלעצמן כדי לבסס את טענת התביעה באשר לתקינות ההליך הפלילי, ומנגד לכרסם ב"בתיאוריית הקונספירציה" שהעלה הנאשם. עיננו הרואות, כי רשמים בהוצאה לפועל הם אלו אשר ביקרו את התנהלותו של הנאשם בגין עיכוב כספים שנמצאו אצלו בנאמנות על רקע טענותיו לקיזוז ועכוב, והם שהמליצו על פניה למשטרה, כאשר בעקבות התלונות שהוגשו אכן נפתחה חקירה ביאח"ה.

עדויות של זאב פורת (ע.ת. 8)

83. אתייחס בפרק זה לעדותו של זאב פורת, המהווה אחת מדמויות המפתח בטענות ההגנה של

הנאשם, כפי שפורט לעיל. אחת מטענות ההגנה של הנאשם היא, כי ההתנכלות כלפיו - גם מצידו של מר פורת - החלה משסירב לוותר על שכר טרחה בתיקי כינוס של חייב בשם שמשון גבאי, ולאחר שחשף שחיתויות ברשות המסים לרבות הפחתה דרמטית בחוב של אותו גבאי לרשות המסים מבלי להתייעץ עם הנאשם ובניגוד לדין.

84. זאב פורת, סמנכ"ל אכיפה וגבייה של רשות המסים משנת 2004, העיד במהלך שלוש ישיבות: חקירה ראשית בישיבת יום 21.3.16 וחקירה נגדית על-ידי הנאשם בשתי ישיבות בימים 28.3.16, 27.6.16. יאמר, כי חרף כל ניסיונותי למקד את הנאשם במהלך החקירה הנגדית לשאול שאלות הנוגעות לתיקים נושא כתב-האישום, הרי שהוא נותר בשלו והערותי לא זכו להתייחסות מצדו. לעומת זאת, הנאשם חזר והטיח האשמות קשות כלפי מר פורת, תוך שהכפיש את שמו בניסיון לטפול אשמות כבדות עליו ועל רשות המסים. יצוין כי דווחתי, שבתום ישיבת יום 28.3.16, מר פורת הובהל לבית-החולים, עבר אירוע לבבי וצינתור, והיה מאושפז מספר ימים (ראו דיווח הפרקליט בפתח פרוטוקול ישיבת יום 27.6.16, עמ' 136, שורות 9 - 12).

85. בחקירה ראשית, מר פורת שיבח את מומחיותו ומקצועיותו של הנאשם, כשהבעיות עימו החלו סביב ציפיותיו לשכר טרחה (פרוטוקול עמ' 110; לא היו בעיות שכר-טרחה עם אף לא אחד מהכונסים האחרים - עמ' 125, שורות 1 - 5), וכן בעקבות התנהלותו בתיקי הנפקדים מורטזה ורבינוביץ' (עמ' 111), כפי שהעידו גם עורכות-הדין נווה וגלס. מהמבט המקצועי שלו, ציין את העובדה שהנאשם הגיש ערעור על החלטות רשם ההוצל"פ בתיקים אלו (אשר הורה לנאשם להפקיד כספים), מבלי שהוא יידע את הגורמים הרלבנטיים ברשות המסים חרף העובדה שהלקוח שלו הוא רשות המסים (פרוטוקול עמ' 112, שורות 6 - 8). התנהלותו של הנאשם החלה להיבדק, ובהתאם שלח העד מכתב לנאשם בו ביקש את כל הנתונים אודות תיקים אלו (ת/51), כשמבחינתו הנאשם השיב בחוצפה בטענה שהוא קצין בית-המשפט שממונה על-ידי רשם ההוצל"פ ואינו חייב לרשות המסים דין וחשבון (תשובת הנאשם במכתב סומן ת/51א). כפי שהעידו עורכות-הדין נווה וגלס, המשך הבדיקה הובילה לחקירת המשטרה.

86. במהלך החקירה הראשית וכן לאורך כל החקירה הנגדית, הדגיש העד, כי לא היה שותף לנושא שכר הטרחה המשולם לכונסים במסגרת תפקידו, אלא במקרים שיש חובות שלא נפרעים, שאז במסגרת המגעים בין יחידות הפירוקים לבין החייבים, בסמכותו לאשר ויתורים כאלה ואחרים (פרוטוקול עמ' 114, שורות 21 - 25).

87. העד תיאר את המעורבות שלו בתביעה שהגיש הנאשם לאחר הגשת התלונה ולפני החקירה: הנאשם הגיש כתב תביעה כנגד רשות המסים (ת/59, הוגש ביום 21.2.12) שבו פירט כ - 80 תיקים שבהם טען שכלל לא קיבל שכר טרחה או לא קיבל שכר טרחה ראוי לטענתו. העד יחד עם "המחליטים" ברשות המסים נפגש עם מי שייצג את הנאשם בתביעה זו (פרוטוקול עמ' 115, שורות 21 - 32). בהמשך העדות הוברר, כי רשות המסים שכרה שירותים של עו"ד, הגישה כתב הגנה (ת/60א), אך התביעה נמחקה מכיוון שהנאשם לא התייצב ולא הגיש תצהירים (החלטה מיום 2.12.13 - ת/61).

88. העד תיאר את השתלשלות העניינים באשר לחייב שמשון גבאי בחקירה ראשית (פרוטוקול, החל מעמ' 122) וכן במהלך חקירה נגדית (פרוטוקול עמ' 136 - 137; עמ' 183 ואילך; כן הוגשו מוצגים נ/8 - 9). לעד היתה מעורבות בנושא שכר-הטרחה בתיק זה במסגרת המגעים להסדרת החוב באופן כללי. העד תיאר מעורבות של גורמים מקצועיים רבים, אשר אישרו לבסוף את השומה למר גבאי ולא לחברה, כאשר כל ההסדר היה במסגרת סמכותו הבלעדית של פקיד שומה אשקלון, ולא של העד (עמ' 185 שורות 7 - 18). כל הטענות בעניינו של שמשון גבאי נבדקו על-ידי נציב קבילות רשות המסים בישראל, ולא נמצאה כל התנהלות לא תקינה מצדו של מר פורת (עמ' 190 שורות 26 - 29).

89. בהמשך, נשאל העד לגבי מבצעים שונים של הרשות ("מס וחלילה" א' ו - ב'), לגבי הנוהלים שעיינו אותם (ואף הוגשו - דוגמת נ/7), ולגבי התוצאה הסופית לפיה, אליבא דנאשם, נמחקו חובות עצומים שלא כדין. הוצגו לעד מיני מסמכים שלא נערכו על-ידו, ושלמעשה אין להם דבר עם האישומים המיוחסים לנאשם. כפי שהעיד מר פורת, מטרת המבצעים היתה לגבות כסף מחייבים, אכן נגבו מיליארד שקל שאלמלא המבצע לא היו נגבים, ובציניות הוסיף, שאין ספק שמטרת המבצע לא היתה לסכן את שכר-טרחתו של הנאשם (פרוטוקול עמ' 215, שורות 25 - 28). התובע אכן הצהיר, בהתאם, שאין מחלוקת שרשות המסים ויתרה על חובות כדין, ואלמלא ויתרה עליהם ייתכן והנאשם בתור כונס נכסים יכול היה לגבות שכר טרחה (שם, שורות 31 - 32).

90. העד תיאר את השלכות מעשיו של הנאשם על החייבים ועל כספי הציבור: א. החוב של אותם חייבים, שנכסיהם נמכרו והנאשם הותיר בידו את הכספים, לא כוסה והמשיך לצבור קנסות, ריבית והצמדה, כשהרשות היתה מחויבת לבצע פעולות אכיפה כדי שהחובות לא יתיישנו; ב. המתווה שגובש לפתרון בעיה זו אילץ את הרשות למנות כונס נכסים נוסף על-מנת לעשות "סדר" באותם תיקים, ואת שכר-טרחתו שילמה רשות המסים (ולא החייבים); ג. כתוצאה מכך שהנאשם לא העביר תשלומי חובה בגין הנכסים שמכר, נוצרו קשיים לרוכשים של הנכסים (פרוטוקול עמ' 125 - 126).

91. עדות זו של מר פורת משתלבת היטב עם השתלשלות העניינים שתוארה על-ידי עורכות-הדין נווה וגלס, שופכת אור על הרקע שהביא להגשת התלונה כנגד הנאשם ועל התנהלות הנאשם מול רשות המסים ורשמי ההוצאה לפועל. לנאשם הובהר על-ידי פעמים רבות במהלך הדיונים, כי אין בידי בית-המשפט בהליך הנוכחי כלים כדי לבדוק את ההתנהלות בתוך רשות המסים (וממילא לא מצאתי ראשית ראיה לטענותיו). בנוסף, שוכנעתי כי עדותו של מר פורת אמינה בקשר להתנהלותו שלו ומעורבותו בכל הקשור לפעילותו מול הנאשם, כך שאין בעדותו של מר פורת כדי לסייע לנאשם בטענתו כי ברקע לכתב-האישום עומדת "שחיתות שלטונית" כלשהי.

ההסכמים בין הנאשם לרשות המסים - שכר טרחה

92. במסגרת עדותו של זאב פורת, הוגשו ההסכמים שנכרתו בין הנאשם לבין רשות המסים. כפי שפורט לעיל, הראשון נחתם ב - 1999 - ת/56; השני נחתם בשנת 2005 - ת/57, והוארך מעת לעת

עד שנת 2011. הוסכם בין הנאשם לבין רשות המסים, כי ההסכם החדש יחול על התיקים הישנים שהיו עדיין בטיפולו (ת/58א', ת/58ב').

93. נושא שכר הטרחה עלה רבות במהלך הדיונים; זאת, למרות שהמתווה העולה מההסכם הרלבנטי - **ת/57** [להלן: "ההסכם"], הוא ברור וקוהרנטי:

- שכר הטרחה ינוכה על-ידי כונס הנכסים רק מתוך כספי מימוש. כונס הנכסים אינו זכאי למקדמות ואינו זכאי לשכר טרחה קודם למימוש.
- הוצאות המשרד הכלליות של עורך-הדין, לרבות שכר עובדיו, דמי השכירות וכו', אינם בבחינת הוצאות מימוש, אינם מעניינה של רשות המסים והם חלים על עורך-הדין בלבד.
- קיימים הסדרי שכר-טרחה ספציפיים ביחס לחובות שנפרעו טרם המימוש או בהסדרי פשרה.

94. על-פי סעיף 11א' להסכם, עורך-הדין ינכה את שכר טרחתו מהתקבולים ממימוש הנכסים:

"תמורת ביצוע פעולות המימוש על פי הוראות הסכם זה יהיה רשאי עורך-הדין לגבות את שכר טרחתו ישירות מתוך הכספים אשר יתקבלו מפעולות המימוש".

בסעיף 10ב' להסכם מתחייב עורך-הדין להעביר את כספי המימוש לאחראי בניכוי שכר טרחתו:

"למשוך לטובת האגף שיק ע"ח הכספים אשר גבה, בניכוי שכר טרחתו, בכפוף לאמור בסעיף 11 להלן, ולמסור את השיק לידי האחראי עד ליומיים מיום סיום הפעולות בתיק".

סעיף 9 לנספח ב' להסכם חוזר במפורש על ההסדר הנ"ל:

"שכר טרחת עורך הדין בגין מימוש הנכס, כמפורט בסעיף 4 לעיל, יקוזז על ידי עורך הדין ישירות מתוך הכספים שיתקבלו מפעולות המימוש".

בסעיף 4 לנספח ב' להסכם מפורטים שיעורי שכר הטרחה:

- "4.1 עד 250,000 ש"ח, עד 5% מסכום התמורה שתתקבל בעבור מימוש זכויותיו של חייב בנס.**
- 4.2 על 1,500,000 ש"ח נוספים, עד 3%.**
- 4.3 על כל שקל נוסף, עד 1%".**

95. סעיף 12א' להסכם מעגן במפורש, כי לא ישולם לעורך-הדין כל תשלום נוסף למעט הוצאות מאושרות:

"לא ישולם על-ידי האגף כל תשלום נוסף על האמור בסעיף 10 לעיל, למעט הוצאות מימוש שאושרו מראש ובכתב על-ידי האחראי ובכללם אגרות בית משפט, הוצאות שמאות, הוצאות פרסום."

סעיף 10' מעגן עקרון כללי, אך ברור:

"עורך הדין מתחייב בזאת כדלקמן: ... לעשות על חשבונו, את כל ההכנות והסידורים הנחוצים לשם ביצוע פעולות המימוש באופן הטוב ביותר, יעיל ולשביעות רצונו המלאה של האגף."

96. בהסכם קיימים הסדרים לגבי סיטואציות בהן לא עלה בידי עורך-הדין או הרשות לגבות חלק כלשהו מהחוב.

על-פי סעיף 11 לנספח ב', לא ישולמו שכר-טרחה והוצאות שלא אושרו מראש, במקרה של אי קבלת תמורה ממימוש נכס:

"למען הסר ספק, יובהר כי לא ישולם על ידי המשרד כל תשלום בגין שכר טרחה ו/או החזר הוצאות שלא אושרו מראש על פי סעיף 12 להסכם, במידה ולא התקבלה תמורה בגין מימוש הנכס ו/או החייב לא הסדיר את חובו בתנאים שהמשרד קבע".

סעיף 12 לנספח ב' להסכם מפרט הסדר למקרה בו הופסק הליך הכינוס קודם לקבלת תמורה:

"היה והליך כינוס הנכסים על ידי עו"ד הופסק מכל סיבה שהיא, לפני שהתמורה בגין מימוש הנכס התקבלה על ידו - יקבע נציב מס הכנסה ומיסוי מקרקעין ומנהל אגף המכס ומע"מ והחשב את שיעור שכר טרחת עו"ד, על פי היקף העבודה שנותרה לביצוע".

97. הוראות ההסכם מסדירות גם את ענייני שכר הטרחה בסיטואציות שבהן אנשי רשות המסים עורכים הסדרי פשרה שהיו מביאים לאי-מימוש נכסים.

סעיף 7 לנספח ב' להסכם עוסק בפירעון מקצת החוב בהסדרי פשרה:

"במקרה בו נפרע חוב החייב בכל שלב משלבי הכינוס, במסגרת הסדר פשרה שאושר על ידי המשרד, הכולל תשלום הוצאות הכינוס על ידי החייב, רשאי עו"ד לגבות את שכר טרחתו מהחייב, בהתאם להוראות תקנות המיסים (גביה)(קביעת הוצאות שהוצאו בנקיטת אמצעי אכיפה), התשנ"ג-1993, בכפוף לאישור שכר הטרחה מראש ע"י המשרד ובכפוף לכך ששכר הטרחה לא יעלה על הסכום הקבוע בתקנות ההוצאה לפועל (שכר טרחת עורכי דין וכונסי נכסים), התש"ס-2002 (להלן - תקנות ההוצל"פ). למען הסר ספק יובהר כי עו"ד לא יהיה זכאי לשכר הטרחה הקבוע בתקנה 2 לתקנות ההוצל"פ".

98. סעיף 6 לנספח ב' להסכם קובע את הסדר שכר הטרחה לסיטואציה בה נפרע מלוא החוב טרם

מימוש הנכס, אך לאחר שהתקבלו הצעות לרכישת הנכס:

"נפרע מלוא חוב החייב למשרד לאחר שהתקבלו הצעות לרכישת הנכס, ואולם בטרם הוכרז על קונה בהליכים למכירת הנכס נשוא השעבוד/עיקול, זכאי עו"ד לשכר טרחה בשיעור 5% מסכום החוב שנפרע, ואולם שכר הטרחה לא יעלה על 20,000 ש"ח, אלא אם כן שולם שכר טרחה עו"ד כמפורט בסעי' 7 להלן".

99. סעיף 5 לנספח ב' להסכם קובע את הסדר שכר הטרחה במצב בו נפרע חוב החייב לאחר שמונה עו"ד ככונס נכסים, ולפני שהתקבלו הצעות בכתב לרכישת הנכס:

"נפרע חוב החייב למשרד לאחר שמונה עו"ד ככונס נכסים מטעם המשרד, וקודם שהתקבלו הצעות בכתב לרכישת הנכס, זכאי עו"ד לשכר טרחה בשיעור של 5% מסכום החוב שנפרע בפועל או 5,000 ₪, לפי הגבוה מביניהם, ואולם שכר הטרחה לא יעלה על 10,000 ₪, אלא אם שולם שכר טרחה עו"ד כמפורט בסעיף 7 להלן".

החוקר ליאור בר-חן (ע.ת.1)

100. פקד ליאור בר-חן העיד בישיבת יום 24.1.17. בעת ההיא, שירת תשע שנים ביחידה הארצית לחקירות הונאה, ותחום עיסוקו בתחום השחיתות השלטונית, תיקי הונאה מורכבים והלבנת הון.

101. לטענת העד, במהלך שנת 2011, התקבל ביחידה מכתב של כפיר חן, ממונה על אגף הביטחון - מכס ומע"מ, שבו פירט כי הנאשם מסרב למסור אסמכתאות בנקאיות לרשות המסים ולרשמי ההוצל"פ, ועלה חשד למעשי מרמה מצדו. במקביל לפתיחת החקירה, התברר כי הוגשה גם תלונה על-ידי עו"ד נטלי גלס בעקבות החלטות רשמי ההוצל"פ, והתלונות אוחדו לתיק חקירה אחד (פרוטוקול עמ' 600 - 602).

102. החקירה בראשיתה היתה חקירה סמויה, במסגרתה נגבו עדויות מעו"ד יעל נווה מרשות המסים, מעו"ד גלס מההוצאה לפועל, וכן נאספו תיקי החייבים שבהם נטען שנותרה יתרה לחלוקה בידי הנאשם. בנוסף, בעקבות צווים שניתנו לבנקים נמצאו שני חשבונות נאמנות עיקריים בבנק מרכזי ששימשו את הנאשם כבא-כוח של רשות המסים; אותם חשבון בנק נוסף בבנק הפועלים, שכונה "חשבון המשרד" של הנאשם, והחוקרים גילו, כי משנת 2003 ועד שנת 2012, הנאשם העביר באופן תדיר - לעיתים מספר פעמים בחודש - סכומים גבוהים ועגולים מחשבונות הנאמנות לחשבון משרדו. היקף ההעברות עמד על סך כ - 15 מיליון ₪. ניתוח "חשבון המשרד" של הנאשם הצביע על כך, שהחשבון האמור שימש גם להוצאותיו הפרטיות כגון: כרטיסי אשראי, משכנתא, תשלום מזונות ורכישת רכב. באותו שלב התקבלה החלטה לערב גם את רשות המסים, על-מנת לבחון האם הנאשם הצהיר על אותם כספים שהעביר מחשבונות הנאמנות ל"חשבון המשרד" (פרוטוקול עמ' 603).

103. עם פרוץ החקירה הגלויה באפריל 2013, הנאשם נעצר, והעד הוא שחקר אותו (שבע חקירות שונות, אליהן אתייחס בהמשך בבחינת גרסאות הנאשם). העד מסר את תמצות גרסאות הנאשם באופן כללי, לפיהן הנאשם טען שלא נותרה בידיו יתרה לחלוקה, וכי כל היתרה לחלוקה שהיתה בידיו הועברה לחשבון משרדו ולחשבונות אחרים. הנאשם מסר לחוקר, כי רשות המסים היתה הלקוח המרכזי של משרדו והיוותה קרוב ל - 90 אחוז מפעילות המשרד, ועל כן היה רשאי להשתמש בכספי הנאמנות לצורך מימון משרדו. הנאשם מסר בתחילה כי החל בהעברות הכספים משנת 2007 לאחר איחוד האגפים ברשות המסים מאחר שלטענתו נסגרו פשרות "מושחתות" על-ידי בכירים ברשות המסים. העד עימת את הנאשם עם העובדה שהעברות כספים החלו עוד בשנת 2003 - השנה שבה החל לקבל כספים ממימוש נכסי חייבים. הנאשם אישר שבאותה תקופה היה במצב כלכלי גרוע, כי חשבון המשרד שימש אותו גם להוצאותיו האישיות, ושהכל התערבב שכן **"לכסף אין צבע וריח"** (פרוטוקול עמ' 604). כן הוברר, שלנאשם חברה בבעלותו בשם "ד' ל' יעוץ ויזום" וחברה נוספת לצורך הוצאת ספר, וגם לשם זרמו כספים מחשבון המשרד בבנק הפועלים. כל הניתוחים הכספיים, דפי העבודה שערך העד, ופליטים מחשבונות הבנק הוגשו בהסכמה במהלך עדותו.

104. סעיף 13 לאישום הראשון מפרט את חשבונות הבנק של הנאשם, ובאמצעות העד הוגשו דפי תנועות של חשבונות אלו (ת/81 - 88). למען הבהרת התמונה (גם על בסיס הודעות הנאשם) ולצורך ההתייחסות בהמשך, תנועות הכספים שהציגה התביעה נוגעות, בעיקר, לשני חשבונות נאמנות בבנק מרכנתיל: חשבון אחד, שמספרו 72648 בסניף 672 "השלום", שימש את הנאשם כחשבון נאמנות לטובת רשות המסים בין השנים 2003 - 2010 [ת/82, להלן: "חשבון נאמנות מרכנתיל א'"]. יצוין, כי לדברי החוקר חשבון נאמנות מרכנתיל א' לא הוגדר בבנק כחשבון נאמנות, למרות שבפועל הוא שימש את הנאשם כחשבון נאמנות, לשם הפקיד את כספי מימוש נכסי החייבים - פרוטוקול עמ' 608, שורות 31 - 32]. החשבון השני, שמספרו 10883 באותו סניף, שימש את הנאשם כחשבון נאמנות לאחר מכן [להלן: "חשבון נאמנות מרכנתיל ב'"; ת/83]. החשבון הפרטי של הנאשם, אשר כונה גם "חשבון המשרד", נוהל בבנק הפועלים מספר 293001 בסניף 504 "נאות אפקה" [להלן: "החשבון הפרטי" או "חשבון המשרד"; ת/81].

יצוין, כי באמצעות החוקר הוגשו דפי תנועות של חשבון נאמנות שהתנהל בבנק לאומי בין השנים 2002 - 2005 (ת/84 - להלן: "חשבון הנאמנות הישן"). כן הוגשו דפי חשבון נוספים אליהם אתייחס במסגרת אישומים 2 - 4.

105. החוקר בר-חן ערך ניתוח ועקב אחר המשיכות מחשבונות הנאמנות אל חשבון המשרד. בעדותו תיאר את התהליך ואת מסקנותיו הבסיסיות בקשר לתנועות בין חשבונות הבנק. החוקר ערך הצלבה ידנית בין תנועות הכספים מחשבון הנאמנות הישן לחשבון המשרד בין המועדים 11.4.2002 - 4.5.2006 (טרם "הקונספירציה") ונוכח כי בוצעו העברות מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד על סך 2.4 מיליון ₪ (פרוטוקול עמ' 605; כן ראו מזכר ת/121 מיום 2.12.12 אליו מצורפת טבלת אקסל המפרטת את הסכומים שהועברו לחשבון המשרד). לאחר מכן, החוקר ביצע ניתוח באמצעות מערכת ממוחשבת של תנועות הכספים בין חשבונות הנאמנות בבנק מרכנתיל לחשבון המשרד. ניתוח החוקר העלה, שמחשבון נאמנות מרכנתיל א' הועברו סך של 12,726,778 ₪ לחשבון המשרד בתקופה שבין 1.8.2003 - 3.1.2010; מחשבון נאמנות מרכנתיל ב' הועברו סך של 1,962,152 ₪ אל חשבון

המשרד בתקופה שבין 19.1.10 - 9.7.12 (פרוטוקול עמ' 606 - 607; מזכר **ת/122** מיום 23.1.13 אליו מצורפת טבלה הכוללת את כל העברות הכספיים).

106. החוקר העיד באשר לניתוח נוסף שערך, שעניינו דוגמאות להוצאות שונות מחשבון המשרד בצירוף אסמכתאות. ניתוח זה העלה, כי מחשבון המשרד יצאו תשלומי משכנתא, הלוואות, תשלומי כרטיסי אשראי, תשלומי משכורות לעובדי משרדו של הנאשם, תשלום השכירות של משרדו ב"עזריאלי", רכישת ג'יפ וולבו ותשלומים לספקים שונים של המשרד (פרוטוקול עמ' 607; **ת/123** - מזכר מיום 23.4.13, אליו מצורפים דפי חשבון ושיקים).

107. החוקר תיאר עוד, כי במהלך חקירותיו העלה הנאשם טענות קשות כלפי זאב פורת שעניינן שחיתות, קשרים לארגוני פשע, וגניבת מחשב של הנאשם על-ידי חוקר מיחידת יהלום שנשלח על-ידי זאב פורת. החוקר בדק את טענות הנאשם בעניין הגניבה ומצא שאין להן בסיס. באשר לטענות כלפי זאב פורת, הנאשם לא המציא מסמכים, אך הדברים הועברו לבדיקה של מבקר הפנים של רשות המסים בליווי מספר גורמים מקצועיים, תוך מידור של זאב פורת, ולאחר מספר חודשים התקבלה תשובה שלא נפל רבב בהתנהלותו של זאב פורת (פרוטוקול עמ' 605, שורות 20 - 31; חקירה נגדית עמ' 643 שורות 6 - 17).

108. בחקירה נגדית, הנאשם התעקש להציג לפני החוקר את תיזת ההגנה שלו באריכות (ראו, למשל, פרוטוקול עמ' 615, 624), ועימת את העד עם תיקים אחרים שאינם נושא כתב-האישום - אלא תיקים שלטענתו לא שילמו לו שכר-טרחה שהגיע לו כדן (ראו למשל, פרוטוקול עמ' 681). העד השיב באיפוק ובמקצוענות, ומהחקירה הנגדית עלה, למשל, כי הטענות הכלליות של הנאשם בדבר מקדמות שלקח כדן, קיזוז ועכבון הועלו במהלך חקירתו, אך מבלי שהוגשה כל אסמכתא לכך מצדו של הנאשם (פרוטוקול עמ' 636, שורות 10 - 13).

הודעות הנאשם

109. הנאשם נחקר לראשונה על-ידי החוקר ליאור בר-חן ביום 30.4.13 (**ת/89**). בהודעה זו עומת עם חשדות כלליים, אותם הנאשם הכחיש. לא הוזכרה כל טענת "קונספירציה", אם כי הנאשם טען, כי ה"מפנה" ביחסי העבודה מול רשות המסים חל עם איחוד האגפים ועם כניסתו של זאב פורת לאגף הגבייה (שורות 27 - 31). הנאשם התלונן על כך שלא משתפים אותו בפשרות עם חייבים, כי סכומי הפשרות עם החייבים נמוכים (והביא כדוגמה את אותו תיק של שמשון גבאי), וכן כי בחלק ניכר מהתיקים עוכב תשלום שכר הטרחה שלו (שורות 54 - 60).

110. בחקירה ראשונה זו, נשאל הנאשם אם הוא פעל לקיזוז שכר טרחה מחשבונות הנאמנות ששימשו אותו מול הרשות, והוא הכחיש בתוקף:

"לא בשלב הזה. אני מעולם לא קיזזתי שכר טרחה בגין נזק שעשו לי אלא גביתי בכל תיק חייב מתוך הכספים שהתקבלו באותו תיק חייב ממימוש הנכס וזאת לפי לשון ההסכם ביני לבין הרשות" (שורות 69 - 71).

כמו-כן, הנאשם הכחיש שעשה שימוש פרטי או אישי בכספי מימוש הנכסים שהופקדו בידו (שורות 72 - 74).

111. בהמשך אותה חקירה, מסר את מספר חשבון הנאמנות בבנק מרכנתיל, והוא אישר, כי יתרות כספים ממימוש הנכסים שאמורות להיות מועברות לרשות המסים לא מצויות בחשבון זה או בחשבון אחר. הנאשם טען, כי הכסף לא קיים, שכן שכר הטרחה וההוצאות של הרשות שמגיעים לו לא הועברו לחשבון (שורות 91 - 92), הוא הודה, כי הוציא את הכספים מחשבון הנאמנות ועשה בהם שימוש להוצאות וטיפול בתיקי הרשות (שורות 97 - 98).

112. החקירה השניה התקיימה כחודש לאחר מכן, ביום 1.5.13 (ת/90), ולמעשה בחקירה זו הנאשם הודה בנטילת כספים מחשבון הפקדונות לחשבון משרדו, שהיה גם חשבוננו הפרטי:

"אני רוצה לדייק. אני לא קיזזתי כספים, אני לא גביתי שכר טרחה, אני עשיתי פעולה בדיוק כמו שאמרתי. אני העברתי כספים מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד כדי לממן את המשך הפעילות של תיקי רשות המסים במשרד. במצבים בהם לא היה לי כסף לממן את הוצאות החזקת המשרד אז העברתי כספים מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד. אני לא הוצאתי חשבוניות על הכספים שלקחתי ברגעים בהם לקחתי אותם. אני הייתי מעביר את הכספים מחשבון הנאמנות כאשר הייתי זקוק למימון הוצאות המשרד, באותו שלב לא הייתי מוציא חשבונית על הכספים שהעברתי אלא רשמתי את הסכום שהוצאתי בתיק ספציפי של כינוס שנמצא בעבודה וטרם נתקבל בו שכר טרחה ואחרי שהגיע התקבול שכר טרחה אז דאגתי להחזיר את הכספים לחשבון הנאמנות אם קיבלתי שכר טרחה גבוה יותר. זה הסיפור, כל התורה על רגל אחת... היה לי חשבון חברה בבנק מרכנתיל, חב' ד' ל' יעוץ ויזום, לא זוכר מס' חשבון ואליה גם העברתי כספים מחשבון הנאמנות. יש לי גם חשבון פרטי וגם חשבון עסקי בבנק לאומי וגם פיקדונות, אני לא זוכר את מספרי החשבונות, וגם אליהם העברתי כספים מחשבון הנאמנות..." (שורות 39 - 61)

113. בחקירה זו, הנאשם אף הודה כי נטל כספים מחשבון הפקדונות, מבלי לבדוק ולתעד באלו סכומים מדובר:

"אני אף פעם לא ריכזתי את הסכומים ואף פעם לא הסתכלתי על הנתונים. אני מימנתי בכספים שהעברתי מחשבון הנאמנות את ההוצאות שלי ולא בדקתי אם שמא לקחתי כספים מיותרים כי תמיד תמכתי גם בכספים שלי בהוצאות של המשרד... מעל 50% עבר לחשבון המשרד והיתרה להוצאות בחשבונות אחרים..." (שורות 96 - 107).

114. בהמשך החקירה, הנאשם חזר על כך שאינו יודע את סכום הכסף שהועבר לחשבוננו העסקי (משם גם מימן הוצאות אישיות), אך טען, כי ניהל רישום מודפס במחשב של תיקי החייבים והיה משייך

תשלום שהועבר מחשבון הנאמנות לחשבון העסקי לתיק חייב מסוים. הוסיף, כי בשלב מימוש הנכס באותו תיק היה מוציא חשבונית על הסכום המלא ולקח בחשבון שכבר משך מקדמה, כך שהיה נוטל רק את ההפרש ככל שהיה מגיע לו. מדובר מבחינתו ב"פאזל מורכב", הוא הבטיח להציג אותו לחוקר ולסייע לו להבין אותו (שורות 214 - 224), אם כי לא היה בטוח שיוכל לספק חשבוניות על כל העברה (שורה 265).

115. כאשר החוקר הטיח בנאשם כי המדובר בהעברת כספי נאמנות בסך של כ-15 מיליון ₪ לחשבון העסקי, הנאשם לא כפר בכך:

"ש: אני אומר לך שאתה העברת כ-15 מיליון ש"ח כספי נאמנות לחשבון העסקי בבנק הפועלים. כמו כן אני אומר לך שסכום זה הוא גבוה בהרבה מכל שכר טרחה שמגיע לך וגבוה ב 10 מיליון ש"ח מסכום תביעתך האזרחית כנגד רשות המיסים. כיצד אתה מסביר זאת? ת: אני הרגשתי בכיס שחסרים לי כספים ואני לא יכול לשלם הוצאות משרדיות שלי והעברתי את הסכומים מחשבון הנאמנות לחשבון של המשרד. אני מקבל את מה שאתה טוען שמדובר על 15 מיליון ש"ח אבל אני צריך לבדוק את זה בעצמי ייתכן שמדובר על 7 מיליון ש"ח, לא יודע. אני אף פעם לא סכמתי את הכספים ולא הרגשתי שאני עושה משהו לא בסדר." (שורות 226 - 234).

116. החוקר אף הטיח בנאשם, כי מאחר ואישר כי משך כספים מדי חודש עבור הוצאות פרטיות רבות, הרי למעשה כספי הנאמנות שהועברו לחשבון שימשו אותו גם להוצאותיו הפרטיות ולא רק להוצאות המשרד; על כך ענה הנאשם: **"לכסף אין צבע"** (שורה 244).

117. החוקר שאל את הנאשם מדוע לא פעל על-פי החלטות רשמי ההוצל"פ בכך שסירב להמציא אסמכתאות ודיווחים על כל הפעולות בכספים שבידו כנאמן, ועל כך השיב:

"אני לא יכולתי להציג לרשמי ההוצל"פ את האסמכתאות מכיוון שכבר לא הייתה לי יתרת זכות כלשהי בחשבון הנאמנות. אני רציתי שהרשות תחזיר לי את מה שמגיע לי ואז אוכל להציג לרשמים את יתרת הזכות." (שורות 278 - 280).

ובהמשך, כשנשאל מדוע לא ציין בפני הרשמים כי לא נותרו כספי נאמנות ואלו הועברו למימון הוצאות משרדו, השיב הנאשם:

"זה לא רלוונטי לתיק כינוס כזה או אחר אלא קשור להתחשבות הכללית שלי עם רשות המסים..." (שורות 283 - 284).

118. גם בחקירתו השלישית מיום 5.5.13 (ת/91) הנאשם לא הכחיש העברה של 15 מיליון ₪ מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד, וכי לא נותרה כל יתרה לחלוקה, אם כי ביקש לבדוק כל תשלום ותשלום (שורות 94 - 101). הנאשם טען, כי לא ראה כל רווח מפעולותיו. לשאלת החוקר אף הבהיר, כי הדרישה לצמצם את הוצאות המשרד - שכלל משרד מפואר בעזריאלי, שבעה עורכי-דין ומתמחים -

עקב הירידה בפעילות, היא לגישתו דרישה לא הגיונית (שורות 87 - 93). עוד טען, כי להבנתו הדבר לא נגד את הסכם ההתקשרות בינו לבין רשות המסים, וכי הוא לא היה מחויב לדווח על כך לרשות המסים (שורות 102 - 114).

119. בחקירה זו, הנאשם הסביר את המשיכות מחשבון הפיקדונות בכך שציפה למחזור שנתי של כ-7 מיליון ש"ח ואילו ההכנסות היו נמוכות בהרבה. הנאשם תיאר חישוב, שכנראה היה לא ריאלי, של מכפלת שעות העבודה במשרד בתעריף שעתי בסך 400 ₪, וברור היה לו שקצב ההכנסות של 2.5 מיליון ₪ לשנת 2005 היה רק ההתחלה, שכן רוב מוחלט של עבודת המשרד הושקע ברשות המסים (שורות 13 - 29).

120. בהודעה זו, הנאשם לא טען ל"מאפיה שלטונית" רחבת זרועות, אלא מיקד את גרסתו בהתנהלות לא תקינה של רשות המסים ושל מר זאב פורת (שורות 112 - 197). עם זאת, הנאשם אישר, כי החל עם העברות הכספים מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד עוד בשנת 2005 - דהיינו, עוד לפני ה"מפנה" ב - 2007 הנועץ, לגישת הנאשם, באירועים סביב תיק שמשון גבאי. בכניסתו של זאב פורת לתפקידו. ואכן, בשלב זה של החקירה, נעלמה טענת ה"קונספירציה", כאשר הנאשם הסביר:

"ש. אני אומר לך שאתה העברת כספים שאינם מגיעים לך מחשבון הנאמנות לחשבון בבנק הפועלים זמן רב לפני שנת 2007 - התקופה שבה לטענתך הבנת שאתה קורבן להונאה מצד רשות המסים. מה ההסבר שלך לכך?"

ת. ההסבר שלי הוא שהכספים שהעברתי מחשבון הנאמנות של רשות המסים לחשבוני הפרטי, הועברו לצורך מימון הטיפול בתיקי הרשות מבלי קשר להיות קרבן או לא קרבן. בשנת 2007 התחלתי להבין שאני קורבן אבל העברתי כספים מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד לצורך מימון הטיפול בתיקי הרשות ועוד טרם לשנת 2007." (שורות 128 - 135).

121. בסוף החקירה (החל משורה 198), החוקר הציג לנאשם את הטבלה ת/122 שעניינה העברות הכספים מחשבון נאמנות מרכנתיל א' אל חשבון המשרד, ושאל אם הנאשם יוכל להציג חשבונית על כל העברה, ועל כל הסכום העומד על 12,726,778 ₪. הנאשם התבקש לתת הסבר למשיכות - האם מדובר בשכר-טרחה או בהוצאות, והוא בתגובה הבטיח לבדוק ולספק הסבר לכך. יצוין כבר, כי הנאשם חזר על הבטחתו זו בעדותו בבית-המשפט במהלך מספר ישיבות, אך עד היום לא הגיע הסבר ומענה לשאלות אלו.

122. באותו היום, נחקר הנאשם גם על-ידי החוקר אורן צופי (ת/92) באשר לחשדות בעבירות מס (אליהן תהיה התייחסות נפרדת בהמשך).

123. בחקירה הרביעית עם החוקר בר-חן ביום 7.5.13 (ת/93), אישר הנאשם, כי עורכי-הדין במשרד לא נחשפו להעברות הכספים מחשבון הנאמנות לחשבון המשרד, בטענה שהמדובר היה ב"עניין חשבונאי של המשרד" (שורות 75 - 76). בד בבד, הכחיש כי הסתיר זאת מעורכי-הדין מאחר שידע

שהוא פועל שלא כדין, ועמד על כך שהוא פעל כדין ועל-פי חובותיו כנאמן וכקבוע בסעיף 8'ג' לחוק הנאמנות, וכן על-פי סעיף 10 להסכם.

124. בחקירה זו נשאל גם לגבי תיקים פרטניים, ובמיוחד לגבי תיק מורטזה, שכזכור היה אחד מתיקי הנפקדים שעוררו את הפרשה:

"ש. לאן נעלמה כל היתרה לחלוקה שהיתה אמורה להיות בידך בתיק מורטזה?

**ת. אתה לא יכול לבודד תיק אחד. כאשר חשבון הנאמנות של רשות המסים קולט לתוכו סכומי תמורה בתיקים שונים והוא משלם את הוצאות הטיפול בכלל התיקים הרי יש אפשרות לתשלום תמורה במספר תיקים בודד. מכיוון שאתה לא משלם את כל התיקים ביחד שהרי אתה משלם סכום מסוים ואז מגיעים תיקים חדשים, אתה מממש ואתה עוד פעם מכניס כסף לחשבון. זו מעין פירמידת מיידוף.
ש. אז אתה מודה שביצעת הונאה כמו מיידוף??**

ת. רשות המסים ביצעה את הונאת המיידוף." (שורות 144 - 150)

125. הנאשם חזר ואישר כי יבדוק העברות ספציפיות, חשבוניות, וכן יבדוק נתונים על-מנת שיוכל למסור מאיזו שנה החל להעביר כספי נאמנות לחשבון משרדו האישי.

126. בחקירה החמישית עם החוקר בר-חן, שהתקיימה כחודשיים לאחר מכן, ביום 11.7.13 (ת/94), הנאשם הגיע ובידו נתונים חלקיים, ולא לגבי כל התיקים שהתבקש. ביום 1.9.13, הגיע הנאשם לחקירתו השישית עם החוקר בר חן (ת/96); כאשר בין לבין, ביום 4.8.13, נחקר שוב על-ידי חוקר רשות המסים - (ת/95). גם הפעם, הביא אסמכתאות חלקיות ולא לגבי כל התיקים שהתבקש. בנוסף, הבטיח שימציא תרשומת מסודרת על המקדמות שלקח.

127. הנאשם נחקר על-ידי חוקר רשות המסים, צופי אורן, ביום 3.9.13 (ת/97). יצוין, כי זו היא החקירה הראשונה שבה הזכיר התנכלויות והטרדות מצד גורמים פליליים, אשר לטענתו ניסו למנוע ממנו את חשיפת הקשרים בין רשות המסים למשפחות הפשע, לרבות משפחת דומראני (שורות 34 - 36).

128. החקירה השביעית עם החוקר בר-חן התקיימה ביום 9.9.13 (ת/98). הנאשם שוב המציא חלקי אסמכתאות בלבד וחזר על האשמותיו כלפי רשות המסים. הוא שב ותיאר את השיטה על-פיה עבד: הוא נטל מקדמה מחשבון הפיקדונות על פי שכר הטרחה הצפוי, אותו חישב על בסיס הערכת השמאי לנכס:

"ש: כיצד היית מחשב את שכרך טרחתך לפני (ש)הנכס נמכר?

ת: הייתי עושה זאת לפי השמאות של הנכס.

ש: כלומר אתה היית לוקח מקדמות מקופת הכינוס לפי חישוב שכר טרחה שנגזר מתמורה משוערת של נכס שטרם נמכר?

ת: כן.

ש: ומה היית עושה במידה ורשות המיסים הייתה מגיעה לפשרה עם החייב טרם מימוש הנכס, בגינו כבר לקחת מקדמה?

ת: אני הייתי אמור להחזיר לקופת הכינוס את הכסף שלקחתי כמקדמה מעבר לשכר הטרחה שנגזר מסכום הפשרה. בפועל היו לא מעט מקרים בהם הופסקו ההליכים בתיקים שבטיפול והרשות לא נתנה לי לממש את הנכסים עליהם עבדתי. להערכתי התיקים שבהם מומשו נכסים בפועל היו מעטים מאוד. וזה הזוי מבחינתי.

ש: כלומר היו מקרים בהם לקחת מקדמה מקופת הכינוס בתיקי חייבים מסוימים אשר בפועל לא הגיעו בכלל לידי מימוש?

ת: בוודאי, זו הבעיה.

ש: תקן אותי אם אני טועה, אבל אם לקחת מקדמה על חשבון תיק שבו לבסוף לא מומש הנכס, אזי המקדמה נלקחה בפועל מקופת הכינוס מכספי מימוש של נכס בתיק חייב אחר?

ת: כן, זה כסף שצריך לעבור למדינה. המדינה היא הנהנית ואני לקחתי למעשה מקדמה מכספים שהיו צריכים לעבור בשלב מאוחר יותר לקופת המדינה." (שורות 133 - 152).

129. בהמשך, הנאשם נחקר על החומרים שמסר לידי חוקר רשות המסים, והחוקר בר-חן חקר את הנאשם לגבי האירועים בהם היו מעורבים משפחת קלינגר ומשה אביטל (אישום 2 - 4). לכל אלו, ראו התייחסותי בהמשך.

פרשת הגנה

130. הנאשם העיד לאורך תשע ישיבות (חקירה ראשית ונגדית), כאשר אפשרתי לו לקבל את יומו ולהעיד בהרחבה גם באשר לסוגיות שאינן רלבנטיות לכתב-האישום, תוך שנעשה ניסיון על-ידי ב"כ המאשימה ועל-ידי למקד אותו ולאפשר לו להתגונן כראוי כנגד האישומים המפורטים בכתב-האישום.

131. בישיבת יום 30.4.17, הסביר הנאשם שבכוונתו לבקש להעיד "חצי מדינה", אך רק אחרי עדותו יחליט את מי לזמן (פרוטוקול, עמ' 682). לבסוף, במסגרת פרשת ההגנה, העידו הנאשם ומר מנחם אטיה, אשר עבד כמנהל תחום כינוסים ביחידת האכיפה והגבייה של רשות המסים בין השנים 2006 - 2012.

132. במהלך הדיונים, הנאשם ביקש לזמן את ראש השב"כ - נדב ארגמן, לחיזוק טענותיו לפיהן משרדו היה נתון לפגיעה על ידי חסימת טלפונים, מחיקת דואר אלקטרוני וחסימת פקס, וכי ראש השב"כ מודע לפעילות החתרנית נגדו. בהמשך, ביקש לזמן גם את מפכ"ל המשטרה דאז - רוני אלשיך. בהחלטות שונות קבעתי, כי אדון בבקשות אלו לאחר שתוכרע שאלת מצבו הנפשי של הנאשם (פרוטוקול, עמ' 1326). בישיבת יום 9.7.19 דחיתי את בקשת הנאשם לזמן את השניים, כאשר לא הוכחה ולו ראשית רלבנטיות לעדות פוטנציאלית של השניים, אשר עומדים בראש מערכות ואין להם כל נגיעה אישית לעניינו של הנאשם (פרוטוקול, עמ' 1354).

133. בישיבת הוכחות ביום 19.11.19, ביקש הנאשם לזמן שלושה עדי הגנה: טל קמרון - קבלן הוצאה לפועל, שלטענת הנאשם נחקר בתיק; יואב חבקין, שייעץ לנאשם בהוצאת רכיב של כבלים מביתו של הנאשם ואז פסקו, לטענת הנאשם, הזרמים והשוקים החשמליים אליהם היה חשוף; עו"ד עדי מיתר ריינה - אשר לטענת הנאשם משמשת עוזרת משפטית בבית המשפט העליון.

דחיתי את בקשת הנאשם לזמן את עורכת-הדין ריינה, על בסיס העדר רלבנטיות והעדר ידיעה אישית על אודות עניינו של הנאשם (פרוטוקול עמ' 1445). באשר לשני העדים האחרים קבעתי, כי על הנאשם לדאוג לזימונם של טל קמרון ויואב חבקין (עמ' 1443 לפרוטוקול, שורות 17-18).

134. בסופו של יום, הנאשם חזר בו מבקשתו לזמן את יואב חבקין, ובאשר לטל קמרון - הגיש בקשה לקיים דיון בוודא קונפרנס או חיקור דין, שכן קמרון מתגורר בחו"ל.

בהחלטה מיום 26.12.19 ציינתי שעוד בישיבת יום 9.7.19 היה על ההגנה להודיע על עדי הגנה תוך 30 ימים. הנאשם לא נערך בהתאם, וחרף האמור, ניתנו מספר הזדמנויות ודחיות להבאת עדי הגנה. היות והנאשם לא הצליח להתארגן בהתאם עם ההגנה קמרון, ובהתחשב בכך שההליך נמשך זמן רב, לא נעתרתי לכל בקשה נוספת שמשמעותה דחיית הדיון.

יצוין, שבדיון שנערך ביום 1.1.20 מסר התובע, כי קמרון אכן מסר עדות במשטרה ולפיה קנה נכס מהנאשם ככונס נכסים, טען ששילם ולא קיבל את הנכס. העד לא זומן על-ידי התביעה, שכן לא חשב שיהיה רלבנטי להוכחת האישום. עוד צוין, כי שוחח עם קמרון טלפונית, הוא נמצא ברומניה, ומוכן להתייצב לעדות בתנאי שההגנה תממן את כרטיס הטיסה שלו. בתגובה טען הנאשם, כי אין כל אפשרות שהתובע אכן שוחח עם קמרון, שכן זהותו הוחלפה.

135. ביום 4.12.19 הגיש הנאשם בקשה לזמן עדי הגנה נוספים, ביניהם רפי רותם, ליאת בן ארי מפרקליטות מיסוי וכלכלה ת"א וגונדר אלדן שהגיש תלונה נגד ראש הממשלה; ביום 10.12.19 ביקש הנאשם לזמן את כב' השופט (בדימוס) סלים ג'ובראן, שדן בעתירת הנאשם לבג"צ, על רקע טענת הנאשם כי מאיימים על חייו, תוך שצירף התכתבות וואטסאפ בעניין זה שמקורה אינו ברור. בקשות אלו נדחו על בסיס אותם נימוקים לפיהם נדחתה בקשת הנאשם לזמן את ראש השב"כ ואת מפכ"ל המשטרה.

עדות הנאשם

136. עדותו של הנאשם, בחקירה ראשית, תיסקר להלן על-פי מספר נושאים עיקריים שחוזרים על עצמם לאורך העדות:

- א. רקע כללי;
- ב. המצב עד שנת 2007 והירידה בהכנסות לאחר הקמת רשות המסים;

- ג. "ריקון הקופה" באמצעות מחיקת חובות שלא כדין;
ד. "נקודת המפנה" - תיק החייב שמשון גבאי;
ה. קונספירציה;
ו. התייחסות לתיקים המפורטים בכתב-האישום.

רקע כללי

137. הנאשם העיד, שהוא עורך-דין משנת 1984; בשנה הראשונה עבד כשכיר ולאחר מכן פתח משרד פרטי. כשנתיים-שלוש לאחר מכן קיבל לייצוג מוסד פיננסי ראשון - בנק איגוד, אותו ייצג בעשרות אלפי תיקים (עמ' 684 לפרוטוקול), והפך למוביל בהיקף של טיפול בתיקי הבנק מתוך עורכי הדין החיצוניים (עמ' 685 לפרוטוקול). בשנת 1995 הועבר אליו תיק מס הכנסה לטיפול (עמ' 685 לפרוטוקול), ומבחינת רשות המיסים הוא היה "היהלום שבכתר", סמכו עליו והעבירו לו תיקים רבים, אך תכונותיו המקצועיות נוצלו בידי זרים כדי לעשות הון על גבו ללא ידיעתו (עמ' 686 לפרוטוקול, שורות 26-28). הטיפול בתיק מס ההכנסה הסתיים בשנת 2000, ובעקבות כך קיבל פניה לבוא לראיון על מנת שייצג את חייבי המס של מס הכנסה. ייצוג המדינה התחלק בינו לבין שלושה עורכי-דין נוספים, אז חתם על הסכם שכר טרחה ראשון (ת/55), התחיל בעבודה וקיבל יפוי כוח מהיועמ"ש (עמ' 688 לפרוטוקול; יפוי הכוח משנת 2001 - נ/29א ומשנת 2004 - נ/29ב). במשך הזמן נוצר אמון, עורכי-הדין האחרים עזבו, וההשתכרות מתיקים אלו היתה טובה. בתקופה זו, עו"ד רועי מקוב ניהל את מחלקת הגבייה במס הכנסה, והוא זכה מצדו לאמון מלא (עמ' 690 לפרוטוקול).

המצב עד לשנת 2007

138. הנאשם הסביר שבספטמבר 2004 היה הליך איחוד של מע"מ ומס הכנסה על מנת להקים את רשות המיסים. המהלך הזה קבע את גורלה של המדינה ואת גורלו שלו, אך באותה עת לא ייחס חשיבות לשינוי הארגוני. איתן רוב שימש כמנהל רשות המיסים וזאב פורת כמנהל הגבייה (עמ' 697 לפרוטוקול). לימים התברר לו, שחודשיים לאחר שפורת נכנס לתפקידו מבקר המדינה פרסם דוח בעניינו (עמ' 697 לפרוטוקול, שורות 27-32).

139. בשנת 2005 התרחש תהליך, אותו הוביל זאב פורת, שעניינו יציאה למכרז לקבלת עורכי דין נוספים למחלקת הגבייה, לאחר שהם נותרו שניים בלבד שעסקו בתחום. הנאשם הגיש מועמדות במכרז של שנת 2005, והתקבלו 24 משרדי עורכי דין לצורך ייצוג רשות המיסים החדשה (עמ' 702 לפרוטוקול). בעקבות פנייתו לנציבות, קיבל הודעה באפריל 2005 לפיה, גם על התיקים הישנים יחול הסכם שכר הטרחה החדש (עמ' 703 לפרוטוקול; ההסכם החדש - ת/57, כשהוצהר על-ידי התובע, שעניין זה אינו שנוי במחלוקת - שם שורה 18). הנאשם העיד, שהוא המשיך לקבל תיקים גם בהסכם החדש, בטחו בו בעיניים עצומות, וקראו לו בכל בעיה והתייעצו איתו.

140. בשנים 2004 - 2005, בעת שייצג בכ - 1500 תיקים, היה עם מחזור שנתי של בערך 2.5 מיליון ש"ח, והגדיל את צוות משרדו (עמ' 698 לפרוטוקול). בשנים 2006 - 2007 היקף ההכנסות ירד, כאשר לפי חישוב שלו אמור היה להיות עם הכנסות בהיקף של 6-9 מיליון ₪ שכן 90 אחוז מהיקף עבודת משרדו עסק בלקוח זה. אלא, שהוא לא העלה על דעתו שבעל תפקיד ינהג באופן פלילי, יסגור תיקים בניגוד לדין וימחק חובות לחייבים (כשהכוונה היא לזאב פורת - עמ' 698 לפרוטוקול, שורות 19-32). לטענתו, משנת 2005 דרש כספים עבור מאות תיקים שנסגרו שלא כדין, כאשר לדידו הוא המוסמך להחליט אם לסגור תיק, אם לאו. לשיטתו, מרגע שזאב פורת הגיע, הנהלת מחלקת הגביה הפסיקה להתייעץ איתו (חקירה נגדית, עמ' 1031 לפרוטוקול, שורות 9-15).

141. לתחושתו, לא יכול היה להיכנס למלחמה מול רשות המסים, כשהיתה לו תלות בלקוח. ההכנסות הלכו ופחתו, ובכל זאת החזיק צוות שעבד. הגורם המנהלתי שעבד מולו על פי ההסכם החדש היה מנחם אטיה, כאחראי מנהלתי על מחלקת כינוסים, אותו היה מפעיל בענייני שכר טרחה, אך היכולת של אטיה בנושא זה היתה מאוד מוגבלת, אם כי היה אדם הגון עם הרבה רצון טוב (עמ' 705 לפרוטוקול).

"ריקון הקופה" באמצעות מחיקת חובות שלא כדין

142. הנאשם התעקש להתייחס בהרחבה לתיקים רבים, שאינם מצוינים בכתב-האישום, על-מנת להוכיח את טענתו כי מחקו חובות שלא כדין, ומבלי להתייעץ איתו, השתלשלות שהובילה לכך ש"רוקנו" את קופת המשרד, באופן שחייב אותו לקזז סכומי כסף עבור שכר טרחה שלשיטתו הגיע לו.

143. כך, למשל, העיד באשר לתיק של "בית אבות פסגות", תיק בו טיפל עם ההנהלה הקודמת לפני כניסתו של זאב פורת (הוגשה אסופת מסמכים, לרבות פרסומים מהעיתונות אשר לא התקבלו כראיה לתוכן - נ/30; אסופת מסמכים נ/34 - חלקם מסמכים בכתב ידו של הנאשם). הנאשם העיד, שעם כניסתו של פורת לתפקיד, הוא מחק בניגוד לדין ולהסכם 90% מהחוב, כשמבחינתו המשמעות לכך היתה ריקון קופת הכינוס, שכן היתה קופה אחת עם חשבון אחד (עמ' 692 לפרוטוקול). עוד העיד, שבשנת 2005 נקט בכל ההליכים שמתבקשים לצורך מימוש הנכס, והוא היחיד שהיה מוסמך לשקול פשרה (עמ' 784 לפרוטוקול). למרות שמילא את תפקידו, קיבל הודעה שבוצע הסדר עם החברה, ובמקום 14 מיליון ₪ שהיה על החברה לשלם סוכם, שתשלם קצת יותר משני מיליון ₪ (עמ' 784 לפרוטוקול, שורות 26-32). ב"כ המאשימה הצהיר, שלצורך הדיון אין מחלוקת על דבריו של הנאשם בקשר לתיק פסגות (עמ' 786-787 לפרוטוקול).

144. הנאשם העיד, שיש מאות תיקים שבהם לא נכנס כסף לקופה, והוא נאלץ להביא מכספו, 150,000 ₪ כדי לממן את המדינה (עמ' 693 לפרוטוקול, שורות 12-13). הנאשם ביקש להגיש מסמכים בתיקים אלה, ולבסוף הצהיר ב"כ המאשימה, שהוא מוכן לקבל כהנחת עבודה שההנהלה החדשה נהגה באופן שונה מההנהלה הקודמת, וכן הוא מוכן להניח, שהנאשם התאכזב מהציפייה העתידית לשכר טרחה (עמ' 693 לפרוטוקול, שורות 27-31).

עוד הצהיר ב"כ המאשימה, שהוא מוכן להניח שהיו תיקים שבהם מחקו חובות בניגוד להמלצותיו של הנאשם, ובלי לשאול אותו (עמ' 694 לפרוטוקול, שורות 11, 19).

145. הנאשם התעקש להעיד על תיקים נוספים, כגון "מבוא עוז בניה" (אסופת מסמכים - נ/35) - שם לטענתו ביקש שכר טרחה ולא קיבל כחלק ממזימתו של זאב פורת (עמ' 790 - 719 לפרוטוקול); "שירת הים" (אסופת מסמכים - נ/36), בו הציע עורך-הדין של החייבת לפרוע את החוב במלואו, ולאחר כניסתו של פורת לתפקיד החוב נמחק ללא סיבה ובניגוד לדין; ו"גוף אשקלון" - בו בוצעה, לטענתו, הונאה בכך שנאמר לו להחזיר את התיק מכיוון שלא ניתן לבצע גבייה, ומאוחר יותר גילה שניתן פסק-דין ונגבה כסף (עמ' 807 לפרוטוקול, שורות 17-26).

נקודת המפנה

146. הנאשם חזר והתייחס לתיק "שמשון גבאי" כנקודת מפנה באירועים (אסופת מסמכים - נ/37). לדבריו, בשנת 2007 זומן לישיבה במשרדי הרשות בהקשר לחייב בשם שמשון גבאי. בישיבה נכחו גם זאב פורת ומנחם אטיה, ופורת הציג עמדה לפיה הוא מעוניין לסגור את החוב של 162 מיליון ₪ בסכום של 3.5 מיליון ₪. הנאשם העיד, כי התנגד לכך ואף מסר, שהוא בשלב של מימוש אחד הנכסים בתיק. לדבריו, עו"ד שלומית פלדמן, שעבדה עימו, וכן מנחם אטיה, היו "בשוק" מהמהלך (והנאשם אף הצהיר שיזמן את שניהם לעדות). פורת הסביר שלחייב אין שום דבר (עמ' 706 לפרוטוקול), ועדיף לקחת 3.5 מיליון ₪.

147. לימים הבין, שהחייב גבאי הוא קרוב משפחה של עו"ד מיכה גבאי - שהוא מי ש"מנהל את המאפייה הישראלית", ואף הצהיר שיביא עדויות של אנשים בנושא זה. הסביר, שקיימת פעילות של גורמים פרטיים פליליים ששולטים ברשות המיסים, במשטרה, בהוצאה לפועל ובבתי המשפט, וזה הארגון הכי מסודר במדינה, כשעו"ד מיכה גבאי עומד בראש אותו ארגון. התיקים שלו הופרעו כתוצאה ממעילות שנעשו על ידי אנשי המאפיה ביחד עם עובדים מרשות המיסים, וזאב פורת לא עשה את הסיפור הזה לבד (עמ' 996 לפרוטוקול, שורות 20-28).

148. לאחר אותה פגישה, החל שינוי מהפכני בכל ההתייחסות אליו ברשות המסים (עמ' 707 - 708 לפרוטוקול), ומסכת התנכלויות כלפיו וכלפי מנחם אטיה (עמ' 708 לפרוטוקול, שורות 18-24). לדבריו, אז הבין את שיטת העבודה שהתנהלה, כאשר עד 2007 רשות המסים היו מושכים תיקים, פועלים בניגוד לדין, מרוקנים לו את הקופה, וכתוצאה מכך היה צריך "להביא כסף מהבית"; משנת 2007 זיהו אותו כאויב, שהוא יכול להיות מסוכן, והחל תהליך מואץ של פגיעה כלכלית. רשות המסים הפסיקה לשתף פעולה בשכר שהגיע לו, ובשנת 2010 הכנסותיו השנתיות עמדו על 188,000 ₪ בלבד, כשהוא הזרים כל חודש כסף למשכורות עובדי המשרד (עמ' 712 לפרוטוקול).

149. הנאשם אף העיד, שגורמים נוספים חברו להתנכלות נגדו על-מנת להפילו - כגון מינהל מקרקעי ישראל ובנק איגוד (עמ' 711 - 712 לפרוטוקול). אירועים ביזאריים החלו להתרחש, החל בהשתלשלות עם משה אביטל (אישום 4), בזמן שהנאשם פתח חברה למכרזים פרטיים (עמ' 804 לפרוטוקול, שורות 20-30). בנוסף, המינהל הפסיק לשלם לו מחודש 2012 ללא כל סיבה (עמ' 811 לפרוטוקול, שורות 7-8). הנאשם הגיש תביעה נגד המינהל בשנת 2013 (נ/38), ביקש פטור מאגרה, ומשלא קיבל פטור לא יכול היה להמשיך עם התביעה (עמ' 814 לפרוטוקול, שורות 1-2). עם בנק איגוד היחסים החריפו עד כדי כך שהקטינו לו את מסגרת האשראי ושיקים חזרו (עמ' 841 - 842 לפרוטוקול).

150. באוקטובר 2010, הגיע תיק נוסף של גבאי ובו נכס למימוש בדמות מגרש של 300 דורות. הנאשם פשוט החליט להמשיך לעבוד על התיק לאחר מחיקת החוב, מכיוון שישנו נכס (עמ' 713 לפרוטוקול). בסופו של דבר, לאחר דין ודברים בין כל הצדדים, הנציבות דרשה לסגור את התיק ב- 5 מיליון ₪, כאשר הנכס היה שווה 30 מיליון ₪ (עמ' 714 לפרוטוקול). הנאשם עמד על קבלת שכר טרחה בהתאם לסכום שסגרו עליו, וברשות כעסו על דרישתו זו. זהו השלב שבו דרש לקבל בכל תיק את מה שמגיע לו (עמ' 715 לפרוטוקול, שורות 29-31). בתגובה, רשות המסים פנו ללשכות הוצאה לפועל בטענה שהוא זה שרוקן את חשבון הכינוס, כשמבחינתו הוא היה הקורבן (עמ' 715 - 716 לפרוטוקול). הוא הרגיש, שאינו מסוגל להתנגח עם הרשות, בשלב מסוים הגיש תביעה נגד הרשות על סכום של 5 וחצי מיליון ש"ח, ולצרכי אגרה העמיד את התביעה על 2 וחצי מיליון (עמ' 725 לפרוטוקול).

151. ברגע שהגיש תביעה, ההתנכלויות כלפיו המשיכו בעוצמה. כך, למשל, ב - 2013, נאלץ לצמצם את פעילות המשרד, ורשות המסים הטילה עיקול על חשבונו הפרטי וחשבונות המשרד (עמ' 725 לפרוטוקול, שורות 18-31; נ/32א' ו - ב', המעיד על כך שהמדובר היה בעיקול של מס קנייה שנמשך שמונה ימים בלבד), והוא הפך ללקוח מוגבל מבלי שיכול היה לשלם משכורות העובדים המעטים שנותרו במשרד (עמ' 729 לפרוטוקול, שורות 1-4). בספטמבר 2013 שיחרר את העובד האחרון, ולאחר שנותר לבדו, מנעו את עבודתו כעורך-דין בכך שלא יכול היה לשלוח פקסים, מיילים, הטלפון שלו נחסם, ובייאשו אף פנה לפרקליט המדינה (עמ' 730 לפרוטוקול, שורות 3-23), לנשיא בית-המשפט עליון ולשרת המשפטים (עמ' 734 לפרוטוקול, שורות 16-21; נ/48).

קונספירציה

152. הנאשם העיד, כי משנת 2009 הרגיש שיש לו גידול בגב שמתפשט, אך הוא לא ייחס לכך חשיבות (עמ' 848 לפרוטוקול, שורות 31-32). בהמשך, כשהגידול הפך לענק, הוא עבר ביופסיה ולא קיבל תשובה ברורה במה מדובר. לימים הבין, שהדבר קשור לתופעה של קרינה סולארית, ונאלץ לעבור משרד כמה פעמים על-מנת שלא להיות חשוף לקרינה שמגיעה מהמחשבים. מבחינתו, המדובר בניסיון חיסול שלו - לא הצליחו בכך, ולכן הוגש כתב-האישום כנגדו (עמ' 849 לפרוטוקול, שורות 1-21; אסופת מסמכים רפואיים - נ/49).

153. עוד העיד הנאשם, כי במהלך כל הטיפול בתיק הנוכחי, מסמכים חשובים, לרבות חשבוניות, נעלמים ונלקחים ממנו. הוא הגיש מספר תלונות למשטרה במסגרתן טען שהמדובר בניסיון מכוון לפגוע בו (עמ' 744 לפרוטוקול, שורות 4-9). אנשים נוספים סיפרו לו שהם חווים אותן חוויות, כשמי שמתייצב מול אותה מערכת של פשיעה סופג את נחת זרועם (עמ' 744 לפרוטוקול, שורות 19-24). הנאשם המשיך והעיד באשר למספר התעמרויות שחוזה ממערכות מיחשוב (עמ' 745 לפרוטוקול).

154. לגישתו, האישום העיקרי של מס הכנסה מהווה בסיס לתפירת התיקים "הקטנטנים" האחרים (דהיינו, האישומים הנוספים), על מנת שהתיק של מס הכנסה יראה קצת יותר יציב (עמ' 772 - 773 לפרוטוקול).

155. בחקירה נגדית שהתנהלה רק לאחר שהסתיימה בדיקת מצבו הנפשי של הנאשם (בישיבת יום 19.11.19), ביקש התובע מהנאשם להציג מסמכים המבססים טענות מסוימות. הנאשם הסביר, שהמערכה שמנהלת נגדו על ידי גורמי פשיעה מאוד מתוחכמת: כל תיקיו אוחסנו בארכיב בתשלום, ולפני כשנתיים הודיע לו הארכיב שאינו מאפשר לו לעיין בשום תיק בגלל חוב שנוצר. החוב שנוצר הוא בגלל פעולות שננקטו נגדו, באמצעות אי תשלום של שכר טרחה שמגיע לו מהמינהל משנת 2007 ומבנק איגוד (עמ' 1357 לפרוטוקול, שורות 18-32), ולכן אין לו אפשרות להגיע לארכיון ולהוציא את המסמכים שלו (עמ' 1358 לפרוטוקול, שורות 1-7). לפני כשנתיים היתה לו גישה לארכיב, ולכן הצליח להביא את התיקים הקשורים למשפחת קלינגר.

156. בהקשר של טענת הקונספירציה, הנאשם העיד מספר פעמים, כי הוא התבקש על-ידי הרשות לפתוח חשבון אחד, מה שהקנה לו שליטה יותר טובה, שכן לחשבון זה הוזרמו כספי המימוש מכל התיקים. החשבון אמנם ריכז את כל התיקים, אך בוצע רישום כספים שמשויכים לפעולות בתיק הפרטני, כך שידע כמה כסף יש בתיק (עמ' 832 לפרוטוקול, שורות 9-15). התיקים נוהלו למופת, אך מצויים באותו ארכיון שמסרב לשחרר חלק מהתיקים בטענה של חוב, אם כי יעשה מאמץ על-מנת להביאם (עמ' 833 לפרוטוקול, שורות 4-14). היות והיו מאות תיקים בהם הכסף לא נכנס שלא כדין, החשבון התרוקן, והוא זה שהזרים כספים ומימן את רשות המסים (עמ' 798, 830 לפרוטוקול).

התייחסות לתיקים המפורטים בכתב-האישום

157. אין לי אלא לחזור על כך, שנעשה ניסיון על-פני ישיבות רבות למקד את הנאשם להתייחס באופן פרטני לתיקים הרלבנטיים לאישום 1 כמפורט בנספח, המצויים בלב ליבו של האישום (כאשר כל התיקים הוגשו וסומנו ת/2 - ת/50, בהתאם לסדר הופעתם בנספח). בסופו של יום, במסגרת חקירה ראשית, הנאשם התייחס ל-20 תיקים מתוך 50, כאשר לא ניצל דחיות שניתנו לו לאיסוף מסמכים ו/או את זמן העדות שלבסוף הוקצב לו, מאחר וביקר להתייחס לנושאים כלליים שלא היו מרכזיים לנושאים

העומדים במחלוקת. ייאמר כבר, כי לבסוף הוברר, שלא קיימת מחלוקת של ממש באשר לסכומים המפורטים בעמודה Q- שם חושבו סכומי היתרה בקופה של נכסים אשר מומשו ולא חולקו, סכומים המהווים את כספי הגזילה. להלן אפרט את התייחסות הנאשם לתיקים, לפי הסדר שבו נדונו הדברים במהלך עדותו, בשילוב עם קביעת ממצאי מהימנות וממצאי עובדה נקודתיים רלבנטיים.

158.

בתיק **החייבת אדפ"א - מספר 2 בנספח**, כבר בישיבת יום 14.3.16, תוך כדי חקירתה הראשית של העדה יעל נווה, המציא הנאשם מסמכים על בסיסם הסכים לבסוף ב"כ המאשימה, כי הנאשם העביר סכום של 225,995 ₪ לבעל המשכנתא - בנק הפועלים, ועל כן הסכים לתקן את כתב-האישום כך שעמודת היתרה בקופה בתיק החייב אדפ"א -יתוקן בהתאם (דהיינו לסכום של 133,790 ₪; פרוטוקול עמ' 120 - 121).

159.

הנאשם התייחס בחקירה ראשית לתיק **החייב אורי בלס - מספר 7 בנספח**. הנאשם התחמק משאלת היתרה שנותרה בקופה, ביקש להעיד באשר לפעולות שעשה (עמ' 850 לפרוטוקול, שורה 7), ולהסביר מדוע הכסף לא הועבר (עמ' 853 לפרוטוקול, שורות 26-28). הנאשם העיד, כי החוב עמד על 900,000 ₪ למס הכנסה; הוא ערך פנייה למינהל על-מנת לקבל נתונים על נכסים שיש לחייב, איתר את הנכסים, פתח תיק הוצאה לפועל, הגיש בקשה לאישור הסכם מכר, פנה לרשום את הזכויות, הגיש דו"ח ביניים ללשכת ההוצאה לפועל ואף הכין טיוטה של בקשה לחלוקת תמורה ולסגירת התיק, וככלל פעל כמו שכונס הנכסים "הכי טוב בארץ" היה פועל (עמ' 850 - 858 לפרוטוקול). הנאשם הצהיר, שיביא את הבקשה לחלוקת תמורה (עמ' 858 לפרוטוקול, שורה 19).

אלא, שלבסוף פנה לגרסה לפיה, בשנת 2012 "סגרו עליו מכל הכיוונים", לא איפשרו לו לעבוד במשרד - לא על התיק הזה ולא על כל יתר התיקים האחרים (עמ' 858 לפרוטוקול, שורות 1-8). השלב האחרון שנותר בתיק היה להגיש בקשה לחלוקת תמורה, הוא אינו בטוח אם זה הוגש אם לאו, אך הבקשה היתה מודפסת. בשל "הבלגן" שעשו לו בשנים 2012, 2013, הוא עבד בכאוס מוחלט ובלתי אפשרי היה לעבוד (עמ' 858 לפרוטוקול, שורות 23-31). חרף האמור, הנאשם כאמור הודה כי לא הגיע לשלב החלוקה, אך הכחיש שהכסף נשאר אצלו וחזר וטען שהמדינה היא זו שאחראית לריקון הקופה ולהפלת האחריות עליו (עמ' 859 לפרוטוקול, שורות 9-12).

160.

באשר לתיקי **החייב מוסא עבדאללה - מספר 26 - 27 בנספח**, פירט הנאשם את כל הפעולות שביצע בתיק בין השנים 2003 - 2011, בעניינו של חייב עם שני נכסים וחוב בסך של 527,000 ₪, (עמ' 864 לפרוטוקול). הגיע לשלב הסופי של הגשת דו"ח כונס נכסים ובקשה למתן הוראות לחלוקת תמורה - אך לטענתו הבקשה רק הוכנה ולא הוגשה בשל "המלחמה" בה היה נתון ולא איפשרו לו לעבוד (עמ' 867 לפרוטוקול, שורות 8-21).

.161

באשר לתיק החייב **אבינועם רצון - מספר 4 בנספח**, הבהיר ב"כ המאשימה, שהנאשם העביר שיק בנקאי לבנק ירושלים על סך 1,190,000 ₪ (עבור משכנתא), ולא העביר למדינה את יתרת המכר. הנאשם החל לפרט את הפעולות שעשה, האחרונה במרץ 2012 (נ/51ב'), אז פנה למינהל מקרקעי ישראל להעביר רישום על שם הקונה, אך ביקש להזכיר, שהגיע לתקופה של "הלחצים מכל הכיוונים" שם נעצר ולא איפשרו לו לעבוד (עמ' 873 לפרוטוקול, שורות 1-24), כך שגם בתיק זה לא עלתה מחלוקת באשר לעובדה שלא חילק את יתרת המכר.

.162

הנאשם העיד באשר לפעולות שביצע בתיק החייב **סיידון דוד - מספר 10 בנספח** (וכן הגיש מסמכים נוספים - נ/52), וטען, שהמכירה בוצעה ביום 19.7.2004, קיימת בקשה למתן הוראה לחלוקת תמורה מיום 13.1.2009, הוא הגיש דו"ח סופי של כונס נכסים, וביקש להשתחרר מהתיק כי כבר חילק את התמורה (עמ' 875 לפרוטוקול, שורה 29). בנובמבר 2011 ניתנה החלטת רשם לפיה התיק יישאר פתוח לאור העדר תגובה מטעם החייב בשל העתקת כתובת למקום לא ידוע. ייאמר כבר, כי עיון בתיק ההוצל"פ (ת/10) מעלה, כי אמנם הנאשם הגיש דו"ח ובו טען כי חילק כבר את התמורה, אך קיימת בתיק החלטת הרשמת גולדשטיין-לירן מיום 16.7.12, לפיה הנאשם לא פעל בהתאם להחלטות רשם קודמות, לא הגיש דו"ח כונס כדין תוך הפרה בוטה של החלטות רשם, ועל כן לא שחררה את הנאשם מתפקידו - תוך שהרשמת הפנתה את עניינו של הנאשם להגשת תלונה גם בתיק זה. על כן, אין כל הוכחה בתיק ההוצאה לפועל, כפי שהעיד הנאשם, לכך שאכן חילק את התמורה.

.163

באשר לתיק החייב **גולדמן בע"מ - מספר 9 בנספח** העיד הנאשם, שתיק ההוצל"פ נפתח ביום 10.1.07 וההליך האחרון בתיק הוא מכתב שלו לעו"ד ימין מיום 19.2.12 בדבר אישורי מיסוי ועדכון בנוגע להליך הזכויות, וכן מכתב תזכורת נוסף מיום 11.3.12 (נ/53). גם בקשר לתיק זה אישר הנאשם, שלא הוגש דו"ח חלוקה (עמ' 877 לפרוטוקול, שורות 1-9, 25), לא הכחיש שהיה צריך להמשיך לעבוד על התיק, אבל היה במצב שלא נתנו לו לעבוד, התנכלו לו ופגעו בו.

.164

הנאשם העיד בקשר לתיק החייב **האחים אלפי - מספר 12 בנספח**, כשבתיק זה נותרה יתרה של למעלה מחצי מיליון ₪, לאחר שהמכירה בוצעה בשנת 2008, והנאשם העביר סך של 177,240 ₪ חוב למס רכישה ביום 24.10.10 (ראו מכתב הרשות בת/12א', החתום על-ידי ציון שרעבי, מנהל תחום גובה ראשי בירושלים, מיום 31.12.13). הנאשם העיד, שפנה לאחים אלפי ב- 6.10.11 עם דוח כונס נכסים וטיוטת בקשה למתן הוראות לחלוקה מראש (עמ' 881 לפרוטוקול, שורות 30-32). בתיק זה ניתנה החלטה ביום 15.3.2012 על-ידי הרשם ניר נחשון שמורה לנאשם להגיש דו"ח סופי, ובהמשך החלטה של הרשמת גולדשטיין-לירן מיום 14.6.12 על כך שהנאשם לא עמד בהחלטות רשם וכאמור הפנתה את עניינו של הנאשם לחקירה. הנאשם לא הגיש דו"ח כאמור, אלא הודעה ובה נאמר שהגיש תביעה נגד רשות המסים. לבסוף, הנאשם אישר שלא השלים את הטיפול ולא הגיש דבר להוצאה

לפועל, ולשיטתו זה בדיוק מה שאותם גורמים עלומים ביקשו להשיג על-מנת שניתן יהיה להטיח בו האשמות בכך שלא השלים את הפעולות בתיקים (עמ' 883 לפרוטוקול, שורות 12-14; הנאשם הגיש אסופת מסמכים בקשר לתיק זה - נ/54). על כן, אין למעשה מחלוקת כי נותרה יתרה בקופה שלא חולקה על סך 504,056 ₪.

165.

באשר לתיק החייב **דוד רדולנסקי - מספר 48 בנספח**, לנאשם ניתנו ארכות רבות לעיין בכל התיקים ולהמציא מסמכים (ואף לקיים ישיבות עבודה עם התובע, אשר היה נכון לבחון את כל המסמכים שהנאשם ימציא). חרף האמור, בתיק זה העיד הנאשם, כי לא קיבל תיק זה לידי היות ואותם גורמים שמתנכלים לו שולטים גם על הגנזך שם מאוחסנים תיקיו (עמ' 885 לפרוטוקול, שורות 10-19). חרף תשובתו המתחמקת של הנאשם, ונוכח העובדה שלא עימת את עו"ד נווה עם אופן החישובים שערכה, הרי שההסבר ליתרה שנותרה בקופה לאחר מכירת שתי החלקות הוכח כאמור על בסיס עדותה הכללית של עו"ד נווה וההסברים בטיוטת הטבלה הסופית שערכה (ת/55א', בפריט 48).

166.

תיק החייב-הנפקד **רבינוביץ' - מספר 19 בנספח** הוא, כזכור, אחד התיקים שהביאו לבדיקת התנהלותו של הנאשם, אשר נותרה בו יתרה גדולה לחלוקה - מעל ל - 800,000 ₪, כשהמכר התבצע בשנת 2007. הנאשם התחמק מליתן תשובה לפעילות בתיק זה, והיפנה לדו"ח ביניים מיום 10.6.11 למתן הוראות, בו ציין שביקש הרחבת פעילות איתור החייב. לבסוף, הנאשם אישר שהיה דיווח על המכר ושלא הגיש בקשה לחלוקת התמורה (עמ' 888 לפרוטוקול; חקירה נגדית עמ' 1294 לפרוטוקול, שורות 1-5) וטען כי בסוף 2010 - 2011 כבר התחיל "הקרב" מול רשות המסים ולא שילמו לו שכר טרחה במשך שנתיים - שלוש נכון לאותה עת.

יצוין, כי מחקירה נגדית של הנאשם ומהמסמכים שהוגשו בתיק ההוצל"פ (ת/19) עולה, כי ביום 15.9.11 ניתנה החלטת הרשם ציזיק אפרים, לפיה לאור קשיי האיתור במסגרת התיק, על הכונס להפקיד את יתרת הכספים שבידיו בצירוף פירותיהם לתיק ההוצל"פ לאחר סילוק כל הוצאות הכינוס, על-מנת שניתן יהיה להעביר את אותם כספים לגורם המתאים בבוא העת. כמו-כן הורה הרשם לנאשם, כי עם הפקדת הכספים, על הנאשם להגיש תחשיב אודות שכר-הטרחה אשר לדעתו הוא זכאי לו. הנאשם לא ביצע את החלטת הרשם. הנאשם העיד, כי המדובר היה בתקופה שהתנכלו לו, רשות המסים נטלו את שכר הטרחה שהגיע לו, יצרו מצב של חסר כספי, ואף הטילו עיקול על חשבונות בבנק איגוד כשברקע גם בנק איגוד תבע אותו (עמ' 1392 לפרוטוקול, שורות 25-31; הנאשם ביקש להגיש מסמכים על עיקול אלקטרוני מאפריל 2013 בגין חוב למס קניה על נכסים המוחזקים בידי חשכ"ל לכיסוי חוב בסך 84,252 ₪ - נ/67, שאינו רלבנטי לתקופה).

עוד יוזכר, כי זאב פורת פנה לנאשם במכתב מיום 9.11.11, בעניין תיק מורטזה (מספר 13 בנספח) וכן בעניין התיק דנן, בו ביקש לקבל את פירוט השתלשלות הטיפול בתיקים (ת/51ב'), והנאשם סירב למסור את המידע (ת/52).

167.

הנאשם העיד באשר לתיק החייב **טנצר נכסים והשקעות - מספר 18 בנספח**, אותו קיבל לטיפולו בשנת 2001. הנאשם שוב העיד באריכות על כל הפעולות שעשה, על-מנת להראות, שלא הפר את יחסי האמון כלפי הלקוח, ולכן לא ניתן להאשים אותו בגניבה (עמ' 897 לפרוטוקול, שורות 19-32). כך, למשל, העיד שהעביר סכומי כסף עבור תשלום מסים, פירט את ההוצאות המשפטיות שהיו לו, עבד מספר שנים כדי להגיע לשלב המימוש, ומסר דו"ח ב- 7.11.10 למנחם אטיה (עמ' 903 לפרוטוקול, שורות 23-32). מספר ימים לאחר מכן הסתיים הטיפול שלו בנכס, וכך - לדבריו - מגיעים לשנת 2011, למציאות שבה הוא אינו יכול להמשיך לטפל בנכס על רקע המזימה כנגדו, כך שלמעשה אין מחלוקת שהיתרה בקופה על סך 15,716 ₪ לא חולקה.

168.

הנאשם העיד באשר לתיק החייב **סומך בניהו - מספר 34 בנספח**, תיק אשר הגיע לטיפול הנאשם ב- 17.5.2006. הנאשם העיד באריכות באשר לפעולות הרבות שביצע במהלך השנים, כאשר ממסמכים בתיק ההוצל"פ (ת/34) עולה, שבקשה לחלוקת תמורה היא ממרץ 2012 על סך של כ- 34,000 ₪ (33,392 ₪). הנאשם העיד בקשר לכך, שבשנת 2011 כבר היה ב"מלחמה" עם רשות המסים, נשכחו כל ההסכמות והאישורים שניתנו לו, ובינואר 2012 פורת פנה לראש ההוצל"פ באמצעות היחידה לפירוקים על כך שהנאשם לא טיפל בתיק כמו שצריך ושאינו מעביר כספים. לגישתו, הרשות היא שלא איפשרה לו לסיים את הטיפול בתיק באמצעות ריקון הקופה. לאור האמור, אין מחלוקת שנותרה יתרה בקופה על סך 33,392 ש"ח שלא חולקה.

169.

תיק החייב **אלמגור מאיר - מספר 24 בנספח**, הועבר לטיפולו של הנאשם בשנת 2002. הסכם המכר אושר בשנת 2003. העיד, שהכין דו"ח כונס נכסים בבקשה למתן הוראות לחלוקת תמורה בסכום של 11,541 ₪, וביום 12.6.11 שלח את הטיוטה הסופית לנושים כדי לקבל את תגובתם. אלא, שכמו בתיקים אחרים, גם הפעם לשיטתו "נעצרו ההליכים" באופן מלאכותי, בכך שעשו לו "אמבוש", הריצו אותו לרשמי ההוצאה-לפועל תוך שהשפילו אותו, הוא נאלץ לפטר עובדים ולא יכול היה להשלים את העבודה. לשיטתו, נותר סכום לחלוקה של 11,541 ₪ שאמור להיות בקופה (עמ' 915 לפרוטוקול, שורות 15-32), והגיש טיוטה על-בסיסה חישוב כיצד צריך להסתיים התיק (נ/56 - המדובר בטיטה לדו"ח כונס נכסים ובקשה למתן הוראות לחלוקת תמורה). יצוין, שעל-פי דו"ח ביניים מטעם הכונס שהגיש הנאשם לתיק ההוצל"פ (ביום 16.3.2011, מתוך ת/24), יתרת התמורה לגישת הנאשם עמדה על סך 21,619 ₪, סכום אשר קרוב לחישוב של עו"ד נווה בת/55 (ובעמודה 24 מוסברים הפערים). על כן, על בסיס מסמכי הנאשם שהוגשו לתיק ההוצל"פ והחישוב של עו"ד נווה, המאשימה הוכחה סכום היתרה לחלוקה כמפורט בנספח על סך 22,868 ₪.

170.

את תיק החייבת **חברת נלבא - מספר 17 בנספח**, קיבל הנאשם לטיפולו באפריל 2008. הנאשם העיד באריכות לגבי השתלשלות התיק עד לשנת 2011. ב- 16.3.11 דיווח לרשם ההוצאה

לפועל על הליכי המכר שהסתיימו, ועל איתור המעקלים שרשומים על הנכס לצורך פניה לנושים. ב - 2.11.11 הגיש דו"ח ביניים לרשם ההוצל"פ אודות העיקול, וניתנה החלטת רשם שמאפשרת לו לפעול. הנאשם חזר והעיד, כי כבר לא יכול היה לפעול - לא בתיק הזה ולא בשאר התיקים, שכן היה בעיצומו של "עליהם" ולא איפשרו לו לעבוד. אישר, שלא הגיע בתיק הזה לבקשה לחלוקת תמורה כי "נעצר" בפניה לנושים. באשר לסכום היתרה בתיק על סך נטען של 369,012 ש"ח - הודה שהסכום אפשרי ולא התכחש לו (עמ' 923 לפרוטוקול, שורות 1 - 23), אלא שלטענתו לא הפר את האמון כלפי הלקוח (הגיש נ/57).

.171

הנאשם קיבל לטיפולו את תיק החייבת **עופרים שירותים בע"מ - מספר 42 בנספח**, בדצמבר 2003, העיד באשר לפעולות שעשה בתיק, וביום 17.4.11 פנה למנחם אטיה לקבל חוב עדכני של החייבת לרשות המסים. בשלב הזה הכין דו"ח של כונס הנכסים ובקשה לחלוקת התמורה, אותה היה צריך להעביר לקבלה תגובה של הנושים. אלא, שבשל אותה "מלחמה" נגדו, אפילו את המשלוח לא יכול היה לבצע, ובשלב זה כבר נעצר (עמ' 929 לפרוטוקול, שורות 10-20). הנאשם טען כנגד הסכום הנטען בנספח (111,657 ₪) והעיד, שהיתרה העומדת לחלוקה בתיק עומדת על 51,040 ₪. הנאשם הציג טיוטה מהתיק שבידיו, הצהיר שימציא את המסמכים אשר תומכים בסכום זה, ואז הצהיר ב"כ המאשימה שהסברו של הנאשם באשר לסכום לו הוא טוען מניח את הדעת, שכן ממילא עשו חשבון לפי הדו"חות שלו (עמ' 931 לפרוטוקול, שורה 7; נ/58 מסמכי הנאשם). ב"כ המאשימה לא עימת את הנאשם עם סוגיה זו במהלך חקירה נגדית, ועל כן, נוכח אמירתו של ב"כ המאשימה, כי בתיק זה תתקבל גרסת הנאשם בדבר היתרה שנותרה לחלוקה, סכום הגניבה הנטען שנותר בקופה יעמוד על סך 51,040 ש"ח.

.172

הנאשם החל לטפל בתיק החייב **אורי שרעבי - מספר 50 בנספח**, באוגוסט 2001, והטענה בתיק זה היא ליתרה בקופה של 1,373,963 ₪ שלא חולקה. הנאשם העיד, שמבחינתו הסוגיה הקריטית אינה גובה היתרה, אלא כיצד זו נוצרה, וחזר על כך שכלל לא הגיע לשלב התמורה. הנאשם שוב חזר על התיאוריה המתחמקת שלו לפיה: **"אני רוצה שבמקום שאני יואשם, אני רוצה להאשים, למה? כי אני אומר, אם אני עושה את העבודה נכון ובמקביל מרוקנים לי את הקופה באי תשלום של שכר טרחה, צוברים חוסר וחוסר וחוסר ואז צריכים להתמודד עם החוסר שעשו לי כל השנים ואז..."** (עמ' 933 לפרוטוקול, שורות 4-7). הנאשם הסביר כיצד השיהוי בטיפול נגרם על-ידי גורמים מעורבים בתיק וכן על-ידי רשות המסים, עד שהגיע למצב הנטען של ריקון הקופה - תוך שהכחיש שעשה קיזוז של שכר טרחה שהגיע לו (כך, לשאלתי, בעמ' 940 לפרוטוקול). גם במקרה זה ביקש להוכיח, שטיפול בתיק כיאות, ומנגד הרשות לא עשתה את עבודתה, לא העבירה שכר טרחה כמו שצריך, לא העבירה את ההוצאות, כאשר חשבון הנאמנות היה צריך להיות ביתרה של עשרות מיליוני ₪ אם הרשות הייתה מוסרת את חלקה (עמ' 941 לפרוטוקול, שורות 6-10).

אשר ליתרה לחלוקה הצהיר הנאשם, שיגיש מסמכים לאחר שיסתכל בתיק. הוסבר לו, שעליו להגיש מסמכים באשר לסכום היתרה עד לשיבת ההוכחות הבאה, תוך שהבהרתי לו, שככל שלא יגיש מסמך לעניין גובה היתרה

הנטענת, המשמעות היא שהוא מסכים לנתון הנטען על-ידי המאשימה - סך של 1,373,963 ₪ (עמ' 944 לפרוטוקול, שורות 21-29). ייאמר כבר, כי לא הוגש כל מסמך בהקשר זה על-ידי הנאשם בשום שלב.

.173

תיק החייב **יעקב כהן - מספר 21 בנספח**, הגיע לטיפולו של הנאשם באפריל 2005. הנאשם העיד, שלפי רישומיו היתרה שנותרה עומדת על 599,424 ₪ (כאשר התביעה מייחסת לו סכום קטן במעט - 584,745 ₪). הוסיף, כי הפעולה האחרונה בתיק בוצעה ביום 23.11.11 - בעיצומה של "המלחמה", ועל כן לא יכול היה להתקדם בטיפול התיק כתוצאה מהתנהלות חסרת תום-לב של רשות המסים (עמ' 947 לפרוטוקול, שורות 18-20). על כן, סכום היתרה בקופה ייקבע על-פי הסכום אותו פירטה המאשימה - העומד, כאמור, על סך של 584,745 ₪.

.174

תיק החייב **שלמה גולובניץ - מספר 49 בנספח**, נמחק על-ידי ב"כ המאשימה, לאחר שהנאשם הציג מסמכים לפיהם המכר לא הושלם לכאורה. חרף העובדה שהנאשם לא הציג החלטה של רשם ההוצל"פ על אודות ביטול המכר, ביקש ב"כ המאשימה, לאור המסמכים שהנאשם הציג, ואי הבהירות ביחס לתיק הזה, למחוק את תיק 49, מטעמי עיקר וטפל, כאשר המדובר ביתרה של 21,616 ש"ח (עמ' 980 לפרוטוקול, שורות 1-6). ניתנה החלטה על-ידי לתיקון כתב-האישום בהתאם.

.175

תיק החייב **סרייפי עפיו - מספר 37 בנספח**, הגיע לטיפולו של הנאשם בינואר 2003. הנאשם פירט באריכות את כל השתלשלות האירועים בתיק כדי להוכיח את טענתו כי הלקוח שלו הוא שביצע הונאה כלפיו (עמ' 982 לפרוטוקול, שורות 14-15). ב"כ המאשימה עימת את הנאשם עם הטענה לפיה בתיק זה הנאשם הגיש בקשה למתן הוראות לחלוקת התמורה, היא התקבלה והוא לא חילק את התמורה - והנאשם אישר שאכן לא חילק את התמורה (עמ' 984 לפרוטוקול, שורות 10-20). בעדותו ביקש שוב להסביר מדוע היה מנוע מלפעול, לאחר שאנשים מומחים מהמאפיה "השחילו" פעולות לא חוקיות, שעשו לו "עוקץ בתיק" (עמ' 985 - 986 לפרוטוקול) וכי נעשה לו תרגיל על ידי גורמים במס שבח, אם כי אינו יודע מי (עמ' 990 לפרוטוקול, שורות 3-5; הגיש אסופת מסמכים נ/60).

אוסף, כי בתיק זה ניתנו החלטות של מספר רשמים, אשר קיימו דיונים על-מנת להבין את פעילות הנאשם, אליהם זומנה גם עו"ד יעל נווה (בימים 21.3.12, 23.2.12), מבלי שהנאשם השמיע ולו טענת "קונספירציה" אחת. כן יש לציין, שביום 17.6.12 ניתנה החלטה על-ידי הרשמת גולדשטיין-לירן, לפיה הנאשם הגיש דו"ח כספי לא מספק שאינו עונה אחר החלטות קודמות שניתנו על-ידי הרשם נחשון, איפשרה לנאשם הזדמנות נוספת להגיש דו"ח מלא ומגובה באסמכתאות ולהעביר את הכספים לזוכה - שאם לא כן, תיק זה כמו אחרים יועבר למחלקה המשפטית של רשות האכיפה לשם שקילת הגשת תלונה למשטרת ישראל.

באשר לסכום היתרה העיד הנאשם, שברישומיו מופיע סכום של 75,548 ₪ (ולא 79,261 ₪ כפי שמופיע בנספח), וב"כ המאשימה מוכן היה להניח, שהסכום שנותר לחלוקה הוא כנטען על-ידי הנאשם (עמ' 985

לפרוטוקול, שורה 1). על כן, סכום היתרה לחלוקה בתיק זה יתוקן ל - 75,548 ₪.

176.

באשר לתיק החייב **מגדלי הקריה - מספר 25 בנספח**, שבו היתרה הנטענת עומדת על סך 355,077 ₪, העיד הנאשם שלא השלים את ההליכים בדומה לתיק הנ"ל של סרייפי עפיף (תיק 37), הוא לא הגיע לחלוקת התמורה, ולמיטב ידיעתו הסכום הנטען אינו שנוי במחלוקת (עמ' 1018 לפרוטוקול, שורות 4-12). בהקשר זה, שאלתי את הנאשם האם בשלב זה יש הודיה בסכומים הרשומים בנספח, והנאשם הצהיר שימציא לשיבת ההוכחות הבאה את הסכום המדויק שנותר בכל תיק (עמ' 1018 לפרוטוקול, שורות 26-30). הנאשם לא המציא כל השלמה כאמור.

177.

תיק החייב-הנפקד **מורטזה - מספר 13 בנספח**, הוא התיק המרכזי השני שהביא לבדיקת ההתנהלות של הנאשם, שבו נטען על-ידי המאשימה כי בקופה נותרה יתרה על סך של למעלה משלושה מיליון ₪ לחלוקה. הנאשם העיד, לדבריו, על סמך זכרונו (חרף העובדה שניתנו לו מלוא ההזדמנויות להביא את כל המסמכים מכל התיקים) והסביר, ש - 3.5 מיליון ₪ אינם מגיעים למדינה אלא לבעל הנכס. הוא עצמו פעל על-מנת לאתר את בעל הנכס, המדינה קיבלה את המס - ולא נותר חוב של שקל למדינה. הכסף לא נעלם, אלא מי שהעלים אותו היא המדינה - ולא הוא (עמ' 1022 לפרוטוקול, שורות 1-9). הנאשם שב והעיד באשר לפעולות שביצע בתיק על-מנת להמחיש כי פעל במקצועיות ובנאמנות, עד אשר לא איפשרו לו להמשיך בעבודה, וכי "תפרו" לו את התיק הזה כדי שכל הגניבות של האחרים לא ייצאו החוצה (עמ' 1022, 1025 לפרוטוקול).

הנאשם אישר, שהיתרה הנטענת בקופה, שעל-פי רישומיו עמדה על 3,180,124 ₪, היא יתרה שמיועדת להחזרה לחייב, לאחר שרשות המסים קיבלה את כספה, וכי המדובר בחייב נעדר (עמ' 1281 לפרוטוקול, שורות 26-33).

כפי שהוזכר לעיל, במסגרת החקירה הנגדית, הגיש התובע מכתב מיום 9.11.11 החתום על-ידי זאב פורת (ת/51ב') בעניין תיק מורטזה ורבינוביץ', במסגרתו ביקש לקבל את פירוט ההשתלשלות בתיקים, ואת מענה הנאשם (ת/52), אשר סירב למסור את המידע המבוקש.

178.

במסגרת החקירה הנגדית, עומת הנאשם עם התנהלותו החריגה במיוחד בתיק זה, העולה מעיון בהחלטות שניתנו על-ידי רשמי ההוצל"פ ובית-המשפט (המצויים כולם בת/13). ביום 15.9.2011, ניתנה החלטה על-ידי הרשם צ'יזיק בה הורה לנאשם להפקיד את יתרת הכספים אשר בידיו בצירוף פירותיהם לתיק ההוצל"פ, וכי עם הפקדת הכספים יגיש תחשיב אודות שכר-הטרחה אשר לדעתו הוא זכאי לו, בין השאר בשל מאמצי איתור החייב. הנאשם הגיש בקשה לעיון חוזר על החלטה זו, בעיקר בשל טענתו כי יש לאפשר לו להעמיק בחקירות על-מנת לאתר את החייב, והרשם קבע בהחלטה מיום 26.9.11 כי אין זה ראוי שגורם פרטי יחזיק בכספים לאחר מכירת נכסיו של חייב שעלו קשיים ניכרים באיתורו. הנאשם לא השלים עם החלטה זו, והוגש בר"ע אשר נדון על-ידי כב' השופטת קרלינסקי בבית-המשפט השלום

בכפר-סבא, אשר דרשה מהנאשם להבהיר כיצד ביצע הליך מכר בהעדר איתור החייב (החלטה מיום 2.10.11). בסופו של יום, בהחלטה מיום 12.12.12 נדחתה בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם (ת/134), ממנה ניתן ללמוד כי הנאשם לא טרח לבצע תחליף המצאה לחייב ו/או להעמיק הליכי החקירה לאיתור החייב, כפי שביקש בתחילה. במסגרת דיון זה יצוין, כי ב"כ רשות המסים ונציגת האפוסטרופוס הכללי עתרו להורות לנאשם להגיש דו"חות ומסמכים נוספים - עתירה אשר לא נדונה לגופו של עניין.

179.

חרף כל האמור, והוראות שיפוטיות שניתנו, הנאשם אישר שלא חילק את התמורה כפי שנדרש. הנאשם נשאל על-ידי התובע - מה היה קורה אם היו מגיעים יורשיו של מורטזה? היכן אותה יתרת כספים שאינה נתונה במחלוקת? הנאשם השיב באותן אמירות כלליות, לפיהן היתרה צריכה להיות בחשבון - אך לא הוא רוקן את החשבון, אלא שולחו, זאב פורת, ובמיליארדים (עמ' 1384 לפרוטוקול, שורות 7-19). הפעם שינה גרסתו והעיד, כי משנת 2004 הוא נתון לגניבות מצד פורת וחבורתו (עמ' 1385 לפרוטוקול).

הנאשם נשאל מדוע לא קיים את החלטת הרשם צ'יזיק מיום 15.9.11 המורה לו להפקיד את יתרת הכספים בקופת ההוצאה לפועל, ולאחר מכן את החלטת כב' השופטת קרלינסקי בבר"ע שהגיש; הנאשם השיב בצורה מתחמקת, ורק לאחר מכן פנה לתיאוריית הקונספירציה. הנאשם מסר, שהמדובר בהחלטה שגויה, והיה עליו לפעול כמו שהוא מבין; הכסף צריך להיוותר בידיו, שכן אם היה מעביר את הכספים להוצל"פ, הוא עלול היה למצוא עצמו אחראי במקרה ואותו חייב יאותר ויבקש את הכסף (עמ' 1388 לפרוטוקול, שורות 8-19; עמ' 1389 לפרוטוקול, שורות 7-9).

בשלב זה הערתי לנאשם, שהטענה האמורה אינה במסגרת הקונספירציה, אלא ניתנו החלטות של רשם ושל שופטת, אותן לא כיבד הנאשם ועשה דין לעצמו - חרף הצהרותיו שהוא מכבד את המערכת השיפוטית. הנאשם השיב, שמדובר בהשתלשלות שהיתה בלב הקונספירציה, בשנת 2011, בשלב שרוקנו לו את החשבון והוא נלחם במאפיה שמולו (עמ' 1389 לפרוטוקול, שורות 21-31). ייאמר, כי עיון בהחלטות, בפרוטוקולים ובבקשות שהנאשם עצמו הגיש מעלה, כי אין זכר לטענה לפיה הכסף כלל לא נמצא אצלו וכי "רוקנו לו את החשבון". הנאשם נשאל מדוע לא העלה את הטענה בפני הרשם עצמו, ועל כך השיב, שהיה חשבון אחד משותף לכל התיקים, ומבחינתו אין לרשם סמכות לדון ביחסיו עם הלקוח בכל התיקים (עמ' 1286 לפרוטוקול, שורות 23-26). לבסוף, הקשה עליו התובע והטיח בו, שאם היה פותח חשבון נאמנות נפרד למורטזה, כל ההשתלשלות המפורטת לא היתה מתרחשת; על כך השיב הנאשם, שהוא פעל לפי ההוראות (עמ' 1288 לפרוטוקול, שורות 13-16).

180.

הערה לסיום פרק זה: לנאשם ניתנה הזדמנות לשטוח את טענותיו ולהביא את גרסתו בהרחבה בחקירה ראשית. חרף האמור, היות והאריך בנושאים לא רלבנטיים, ולמרות התראותיי, לטענתו לא הספיק להעיד באשר לכל התיקים המופיעים בכתב-האישום ואחרים רלבנטיים. בפתח ישיבת ההוכחות של יום 4.12.17 ביקש הנאשם לאפשר לו להשלים את חקירתו הראשית ביתר התיקים. ב"כ המאשימה לא התנגד לכך ולנאשם אושרה השלמת העדות הראשית לאחר שמיעת עדי ההגנה (עמ' 1244

לפרוטוקול, שורות 8-15, 29-32). מהלך כאמור לא התבקש על-ידי הנאשם, ויתרה מכך: הנאשם אף לא טרח להגיש סיכומים משלימים וממוקדים בכתב, שם התרתי לו להתייחס לכל טענות התביעה באשר לאמור בכתב-האישום.

גרסת הנאשם בחקירה נגדית: שכר הטרחה ופרשנות החוזה עם רשות המסים

181.

במהלך החקירה הנגדית, הנאשם עומת עם האמור בשני ההסכמים עליהם חתם עם הרשות, ונשאל על איזה בסיס ביקש מימון הוצאות משרד, שכר דירה ומשכורות. הנאשם הסביר, שעל-פי ההסכם, הכסף שמועבר כשכר טרחה בשלב המימוש אמור לשמש למימון הוצאות, לאחר מכן לרווחים. משנת 2006, רוב התיקים היו כאלה שהפסיקו אותו באמצע, ולשיטתו שכר הטרחה היה צריך להתקבל על פי לשון ההסכם (עמ' 1069 לפרוטוקול, שורות 1-8; לביסוס טענתו זו, היפנה הנאשם לסעיף 12 בנספח ב' בהסכם שכר הטרחה (ת/57), אשר קובע: **"היה והליך כינוס הנכסים על ידי עו"ד הופסק מכל סיבה שהיא, לפני שהתמורה בגין מימוש הנכס התקבלה על ידו - יקבע נציב מס הכנסה ומיסוי מקרקעין ומנהל אגף המכס ומע"מ והחשב את שיעור שכר טרחת עו"ד, על פי היקף העבודה שבוצעה יחסית להיקף העבודה שנותרה לביצוע"**. הנאשם טען עוד, כי רשות המסים דרשה ממנו מאות תיקים בהם טיפל, הוא נאלץ להחזיר אותם, ועל-פי אותו הסכם הרשות חייבת לשלם לו על העבודה שעשה, וזאת בנוסף לתיקים נוספים בהם בוצעו פשרות ולא שולם דבר (עמ' 1292-1293 לפרוטוקול). לטענת הנאשם, הגיש רשימה ובה 693 תיקים (כשבישיבת יום 19.11.19, העיד הנאשם שהוא נדרש להחזיר 900 תיקים - בעמ' 1378 לפרוטוקול, שורות 19 - 26), וליד כל תיק כתב את המועד שבו הוא נדרש על-ידי הרשות להחזירו (עמ' 1292 לפרוטוקול, שורות 17-33). בנוסף טען, שבמשך השנים שלח מכתבי דרישה לתשלום שכר-טרחה, הוא לא נענה (גם לא על-ידי מנחם אטיה), אך הוא בחר שלא ללכת לבוררות או לנקוט בהליכים משפטיים (עמ' 1308 לפרוטוקול, שורה 4).

התובע הטיח בנאשם, שלפי ההסכם בינו לבין רשות המסים, עליו לממן את הטיפול בתיקים, ואם המדובר היה בהסכם הפסדי - היה עליו לצאת ממנו. הנאשם השיב, שאין המדובר בהסכם הפסדי, אלא בלקוח עברין (עמ' 1311 לפרוטוקול, שורות 8-16). לטענתו, בעוד רשות המסים פעלה לרוקן את החשבון, במשך שבע שנים הוא העביר 12.5 מיליון ₪ למימון תיקי הרשות, ולא הרוויח אגורה (עמ' 1312 לפרוטוקול, שורות 23-31).

גרסת הנאשם בחקירה נגדית: אופן ניהול חשבונות הנאמנות

182.

בחקירה נגדית, נשאל הנאשם מדוע כל הכספים מכל התיקים הופקדו לחשבון אחד - ומדוע לא פתח חשבון נאמנות עבור כל נכס.

הנאשם השיב שאלה היו ההוראות של ההסכם הראשון, והוא פעל לפי הוראות ההסכם (עמ' 1276 לפרוטוקול,

שורות 20-33), כשאין זה הגיוני לפתוח חשבונות כה רבים (עמ' 1380 לפרוטוקול, שורות 9-11), שכן לא יכול היה לשלוט על 1600 חשבונות.

183.

הנאשם נשאל לאיזה חשבון נכנס שכר הטרחה של התיקים - לחשבון המשרד או לחשבון הפקדון/נאמנות. הנאשם השיב, שמבחינה משפטית, אין זה משנה להיכן מופקד הכסף (עמ' 1298 לפרוטוקול, שורות 1-23); ככונס נכסים שמקבל את כספי המכר הוא אחראי להם, ואין זה משנה אם הכסף מגיע מהחשבון הזה או האחר (עמ' 1298 לפרוטוקול, שורות 25-33).

184.

הנאשם הסביר, שברגע שהפקיד כספים לחשבון הנאמנות, מנהלת החשבונות במשרדו רכשה פק"מ כדי שהכסף לא יעמוד (עמ' 1380 לפרוטוקול, שורות 32-33). התובע הטיח בנאשם, שלא רואים רכישות פק"מ בחשבון הנאמנות, והנאשם השיב שיש כאלו רכישות, כל הרישום מסודר (עמ' 1381 לפרוטוקול, שורות 1-12). עוד הטיח בו התובע, שלפי חוק לשכת עורכי-הדין, היה עליו לפתוח חשבון נפרד לכספים בנאמנות ולא לערבב הכל בחשבון אחד, ועל כך השיב הנאשם שהוא עבד לפי ההסכם ולפי הוראות הלקוח (עמ' 1381 לפרוטוקול, שורות 13-26).

185.

התובע חזר והציג לנאשם את טבלאות ההצלבה שערך החוקר בר-חן - ת/121, ת/122, אשר כזכור בדק את המשיכות מחשבונות הנאמנות בבנק מרכזתיל לחשבון המשרד. הוא עומת עם הנתון לפיו, עוד בשנים 2002, 2003 - בתקופה שבה לגישת הנאשם יחסיו עם הרשות היו מצוינים - משך סכומי כסף גדולים מחשבון הנאמנות לחשבונו הפרטי ללא קשר לשכר טרחה וללא חשבוניות. הנאשם השיב שהוא עבר על דפי החשבון ומירקר את הכספים שאותם הכניס למשרד לצורך טיפול בתיקים, כך שלטענתו הכניס בממוצע 180 אלף ₪ על מנת לממן את ההוצאות של הטיפול בתיקים במשך שבע שנים (עמ' 1033 לפרוטוקול, שורות 5-11). בהמשך, השיב לתובע שאינו יכול להתייחס לדבר שאינו נמצא בכתב-האישום (עמ' 1033 לפרוטוקול, שורות 13-17); ולאחר מכן טען בעלמא שיכול להביא את החשבוניות, כפי שעוד הבטיח במהלך החקירה לחוקר (עמ' 1036 לפרוטוקול, שורה 11).

186.

הנאשם נשאל אם משך כספים מחשבונות הפיקדון/הנאמנות שלא על פי רשות רשמי ההוצאה לפועל אלא על חשבון ציפייה עתידית לשכר טרחה, ובאופן מפתיע השיב על כך בשלילה (עמ' 1041 לפרוטוקול, שורות 21-23). עוד נשאל, אם כשיש משיכה של 45 אלף ₪ המדובר על שכר טרחה בתיק ספציפי, והנאשם השיב שהוא מניח שכן (עמ' 1042 לפרוטוקול, שורות 5-7). זאת, לעומת גרסתו בחקירה, שם מסר כי הוא מושך כספים על החשבון מחשבון הפקדונות - והנאשם הבהיר, שבשלבים המאוחרים משנת 2007, כאשר הבין מה שקורה סביבו, היה חייב לקחת מקדמה, כשאת הסכום תמיד רשם במחברת מקדמות, ולאחר שהעסקה אושרה היה לוקח את היתרה (עמ' 1042 לפרוטוקול, שורות 10-14). הנאשם נשאל לעניין אותה מחברת מקדמות, והוא השיב שיביא את המחברת, אותה הוא

צריך לחפש בארגזים (עמ' 1047 לפרוטוקול, שורות 12-15). התובע הטיח בו, שהחוקר בר-חן ביקש ממנו בשנת 2013 את חוברת המקדמות, הבטיח שיביא אך לא הביא. הנאשם השיב שהוא יבדוק את זה (עמ' 1048 לפרוטוקול, שורה 11). מחברת מקדמות לא הוגשה, אך מטעם התביעה הוגשה מה שהנאשם כינה דוגמה ל"מעקב תשלומי שכר טרחה חייבים מס הכנסה" מיום 26.8.2009 - ת/135).

187.

הנאשם אישר, שהכספים שמתוכם לקח את המקדמות, מתוך חשבון הפקדונות/נאמנות, הגיעו ממימוש נכסים בתיקי הוצאה לפועל (עמ' 1043 לפרוטוקול, שורה 16). הנאשם נשאל אם מישהו התיר לו למשוך כספים כמקדמות מחשבון הנאמנות על חשבון שכר טרחה עתידי, והשיב שלא. "אני חושב שזה במסגרת הסמכות שלי ככונס נכסים, לממן את הפעילות של הטיפול בתיקים. הדרך של הוצאת מקדמה היא דרך לגיטימית. אתה מוציא מקדמה, אתה רושם את הסכום, אתה מגיע אחרי זה למועד של המימוש ואתה לוקח את היתרה" (עמ' 1052 לפרוטוקול, שורות 12-15). התובע עימת את הנאשם עם העובדה, שכשיעל נווה פנתה אליו כדי לקבל דיווח מעודכן על אודות התיקים שבטיפולו, הנאשם השיב לה ביום 15.12.11, בצירוף דו"ח עם כל התיקים אך לא הזכיר טענת קיזוז על שכר טרחה שמגיע לו. הנאשם השיב, שבעצם הגשת התביעה נגד הרשות כחודשיים לאחר מכן וביום 27.2.12, הוא טען לקיזוז (עמ' 1061 לפרוטוקול, שורות 1-2).

188.

מעבר לאותה מחברת מקדמות, אותה הנאשם מעולם לא המציא, נשאל הנאשם מדוע לא הוציא חשבוניות על המקדמות. הנאשם השיב, שהיה מוציא חשבונית במועד בו העסקה היתה מאושרת (עמ' 1062 לפרוטוקול, שורות 10-11). התובע הטיח בו, שאם לקח מקדמה על חשבון שכר טרחה, הרי שבתיקים שנמשכו ממנו על רקע הסדר, אזי על המקדמה הזאת לא הוצאה חשבונית. הנאשם אישר את הדברים ושוב הרחיב באשר לאופן בו "רוקנו את הקופה".

189.

הנאשם חזר והדגיש, שעבד לפי ההנחיות של הרשות, במובן זה, שהיה חשבון אחד אליו זרמו כספי המימושים בכל התיקים. הליך המימוש לא מבוצע ביום אחד, יש תשלומים לגופים שונים, ומרגע המימוש ועד החלוקה יכולות לחלוף 5 שנים (עמ' 1044 לפרוטוקול, שורות 2-13). במצב כזה, לא יכול להיווצר גרעון, וההפסד שלו נגרם בגלל חוסר תום לב של הרשות - ואכן, בשנים 2004 - 2005 לא היה גרעוני (עמ' 1045 לפרוטוקול, שורות 11-13). עוד הסביר, שניהול התיקים, כולל הנהלת החשבונות, בוצעו ביד רמה. כך הסביר, שאם נכנסו כספים לחשבון בשנת 2005, ובשנת 2008 היה צריך לחלק את הכספים, הרי שבשנת 2008 מנהלת החשבונות היתה לוקחת את סכומי הפק"מ משנת 2005 ומחשבת את הסכום, וכך זה נעשה בכל תיק (עמ' 1278 לפרוטוקול, שורות 3-18). כל התיאוריה הזו נותרה בגדר גרסה לא אמינה, כאשר הנאשם לא המציא ולו מסמך אחד או עד התומך בכך, עוד משלב החקירה.

190.

עד ההגנה היחיד אותו הביא הנאשם, חרף הצהרותיו להביא להתייצבות עדים שחלקם, על-פני הדברים, היו רלבנטיים לסוגיות השנויות במחלוקת, הוא מנחם אטיה, אשר כאמור עבד כמנהל תחום כינוסים ביחידת האכיפה והגבייה של רשות המיסים, מ-2006 עד 2012. העד העיר, כי היה ביחידה עד לשנת 2016, אך משנת 2012 מידרו אותו ונטלו ממנו את כל סמכויותיו ללא כל סיבה, לאחר כניסתו של פקיד שומה חדש (עמ' 1409 לפרוטוקול, שורות 21-33). לטענתו, מבקר המדינה החל לבדוק חשדות בפלילים לגבי אותו פקיד שומה ולגבי זאב פורת, אך נעלם דיסק שהיווה ראיה מרכזית (עמ' 1411 לפרוטוקול, שורות 4-14).

191.

מר אטיה העיד, שהקשר עם המשרד של הנאשם היה מקצועי ונעזרו בו רבות. כשנכנס לתפקיד, הוא והיועצת המשפטית של המחלקה קיבלו הנחיה להיעזר בנאשם בכל בעיה שתהיה להם (עמ' 1407 לפרוטוקול, שורות 14-32). הנאשם הציף אותם בכמויות דואר בכל התיקים בהם טיפל, קיים דיווח שוטף בתיקים ולא היה דבר שנמצא לא תקין (עמ' 1408 לפרוטוקול).

192.

כשנכנס ליחידה, קיבלו ירושה של "תיקים היסטוריים", והוא העמיד מעגלי אבטחה על-מנת למנוע תקלות. העד מסר, כי אין לו מושג לגבי התיקים המפורטים בכתב-האישום, שכן המדובר ב"תיקים היסטוריים" אותם קיבל, כאמור, בירושה (עמ' 1411 לפרוטוקול).

193.

הנאשם ביקש מהעד לספר אודות הפגישה בשנת 2007 עם שמשון גבאי. העד אישר, שאכן זמן לפגישה, אך בתחילה מסר כי אינו זוכר מה התרחש בה. לבסוף נזכר, שהחליטו להפחית באופן משמעותי בחוב שהיה קיים בתיק - והוא היה "המום" כמו כולם. עם זאת הסביר, שהיה "המום", שכן רק נכנס לתפקידו כשבועיים לפני כן ו"לא הבין מי נגד מי" (עמ' 1413 לפרוטוקול).

194.

בחקירה נגדית, נשאל העד כיצד, חרף מעגלי האבטחה שיצר, היו עשרות תיקים בהם הנאשם שימש כונס שבהם נמכרו נכסים, ובמשך שנים לא הועברו בהם כספים. העד השיב, שהמדובר ב"תיקים היסטוריים", בהם לא היתה להם שליטה. העד הוסיף, שבקטגוריה זו נכללו 2000 תיקים מקום המדינה ועד לשנת 2006, אותם קיבלו ברשימה עם מספר תעודת זהות וללא כל ניירת. עם כניסתו לתפקיד, אמר לפקיד השומה שאינו מוכן לטפל ב"תיקים ההיסטוריים", שכן מדובר בפצצת זמן (עמ' 1417 לפרוטוקול, שורות 16-33).

195.

עוד העיד, שרוב "התיקים ההיסטוריים" היו מטופלים על-ידי הנאשם (עמ' 1418 לפרוטוקול,

שורות 1-6). הוא נאלץ "להקים" את התיקים האלו, והם נבנו על בסיס תכתובת שהתקבלה מהנאשם. הבהיר, שכלל לא ידעו מה קרה בתוך התיק, אם הנכס נמכר, אם קיבלו כסף, ולא הייתה כל ביקורת, מעקב או מעגל אבטחה על תיקים אלו (עמ' 1419 לפרוטוקול, שורות 6-8; עמ' 1420 לפרוטוקול, שורה 19). העד אישר שהיו אי סדרים ב"תיקים ההיסטוריים" (עמ' 1422 לפרוטוקול, שורה 3), אשר לא היו מנוהלים בכלל, והוא אף דיווח על כך בביקורת פנים שהיתה במשרד בטענה שהיתה שם הפקרות (עמ' 1433 לפרוטוקול, שורות 12-22).

196.

התובע הגיש את הודעת העד במשטרה (ת/136) על-מנת להסביר מדוע לא זומן על-ידי התביעה, וכן על-מנת להוכיח שהעד לא מסר בחקירה שהתעמרו בו או שהוא מודר וניטלו ממנו כל סמכויותיו (עמ' 1431 לפרוטוקול, שורות 24-30; וכך אכן עולה מעיון בהודעת העד).

המסגרת הנורמטיבית: יסודות העבירה - גניבה בידי מורשה

197.

עבירת הגניבה בדין הישראלי מתבססת על שתי חלופות: הראשונה היא עבירת הגניבה ה"קלאסית" של נטילת דבר מה מבעליו וממחזיקיו החוקיים, בכוונה לשלול את הדבר שלילת קבע; השנייה, הרלבנטית לענייננו, היא עבירת ה"גניבה בשליחת יד", כאשר אדם מחזיק כדין בדבר שאין הוא בעליו, או שמצוי בבעלותו החלקית בלבד, והוא שולח בו יד במרמה לשימוש שלו או של הזולת.

וכך קובע סעיף 383(א) לחוק העונשין:

"383. (א) אדם גונב דבר אם הוא -

- (1) נוטל ונושא דבר הניתן להיגנב, בלי הסכמת הבעל, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע;**
- (2) בהיותו מחזיק כדין דבר הניתן להיגנב, בפקדון או בבעלות חלקית, הוא שולח יד בו במרמה לשימוש שלו או של אחר שאינו בעל הדבר."**

198.

בעוד שבגניבה ה"קלאסית", הערך המוגן הוא הגנה על הרכוש, בגניבה בידי נפקד מתלווה לכך ערך ההגנה על יחסי האמון. ייחודה של עבירת הגניבה על דרך שליחת יד בהפרתו של האמון שחב הגנב כלפי מי שמסר נכס בידו לצורך מטרה מסוימת. הפרת אמון זו, המחליפה את יסוד הנטילה והנשיאה, העומד בבסיס עבירת הגניבה הרגילה, חוברת אל אובדן הרכוש כאינטרס מוגן נוסף (דנ"פ 2334/09 פרי נגד מדינת ישראל, פ"ד סד(3) 502 [2011] [להלן: "דנ"פ פרי"], בפסקה 78; ע"פ 10996/03 נרקיס נגד מדינת ישראל [27.11.06] [להלן: "עניין נרקיס"], פסקה 8; ע"פ 7621/14 גוטסדינר ואח' נגד מדינת ישראל [1.3.2017] [להלן: "עניין גוטסדינר"], פסקה 43 לפסק-דין של כב' עמו

השופט עמית).

199. מלבד עבירות היסוד הללו, עיגן המחוקק עבירות גניבה המבוצעות "**במצבים מיוחדים**" (ע"פ 7641/09 **הירשזון נגד מדינת ישראל** [4.7.2011]), שלהן חומרה מיוחדת ושביצין גם עונש מחמיר יותר. עם עבירות גניבה מיוחדות אלו נמנית עבירת הגניבה בידי מורשה, אשר מעוגנת בסעיף 393 לחוק העונשין:

"393. העושה אחת מאלה, דינו מאסר שבע שנים:

- (1) **גונב נכס שקיבל עם יפוי כוח לעשיה בו;**
- (2) **גונב נכס שהופקד אצלו, לבדו או עם אדם אחר, על מנת שישמרנו שמירה מעולה או ישתמש בו או בתמורתו, כולם או מקצתם, למטרה פלונית או ימסור כולם או מקצתם לאדם פלוני;**
- (3) **גונב נכס שקיבל, לבדו או עם אדם אחר, בשביל אדם אחר או לזכותו;**
- (4) **גונב מן התמורה של נייר ערך, או של עשיה בנכס על פי יפוי כוח, כשקיבל הוראה שתשמש למטרה פלונית או תשולם לאדם פלוני."**

200. על-פי ההלכה הפסוקה, אישום באחת מעבירות הגניבה המיוחדות לפי סעיפים 390 - 393 לחוק העונשין (גניבה בידי עובד ציבור, גניבה בידי עובד והרלבנטי לענייננו - גניבה בידי מורשה), כפופה להוכחת היסודות בעבירת הגניבה, שיסודותיה מפורטים בסעיף 383(א)(2), בשילוב עם יסודות עבירת הגניבה המיוחדת (ראו: **דנ"פ פרי** בעמ' 554; **עניין נרקיס** בפסקה 8). פסק הדין בדנ"פ פרי עסק בהרחבה בעבירה של גניבה על דרך של שליחת יד, וכך נקבע באשר להבדלים בין עבירה זו לבין עבירת הגניבה הרגילה:

"בעוד שבעבירת הגניבה הקלסית שולל הגנב את רכוש הזולת במעשה של נשיאה ונטילה, הרי בעבירה של גניבה בשליחת יד, כבר בנקודת הפתיחה העובדתית נתון רכוש הזולת בחזקתו של הגנב, לאחר שהגיע לידי בהסכמת בעל הפקדון. מעשה שליחת היד מבטא את השתלטותו החד-צדדית של הנפקד על הרכוש, תוך הפרת תנאי ההפקדה שבכפיפות להם הועברה אליו החזקה ברכוש. השתלטות זו על הרכוש מהווה תחליף לנשיאה ולנטילה שבעבירת הגניבה הקלסית" (בעמ' 553).

201. אם כן, היסודות הנדרשים להוכחה בעבירה זו הם כדלקמן: הנאשם מחזיק כדין דבר מה; אותו דבר מה הוא דבר הניתן להיגנב; הדבר מוחזק בפקדון או בבעלות חלקית; הנאשם שולח יד בדבר; שליחת היד נעשית במרמה; שליחת היד היא לשימוש של הנאשם או של אחר שאיננו בעל הדבר (ע"פ 3506/13 **דוד הבי נגד מדינת ישראל** [12.1.16] [להלן: "**עניין הבי**"]:

"על כן, במוקד עבירת הגניבה מושא דיוננו מצוי היסוד ההתנהגותי שעניינו מעשה שליחת היד, ויסודותיה הנסיבתיים הם כי הנאשם החזיק כדין בדרך פקדון או בבעלות חלקית בדבר

הניתן להיגנב... רכיב ה'מרמה' שבעבירת הגניבה בשליחת יד סווג בפסיקת בית-משפט זה הן כחלק מן היסודות הנסיבתיים בעבירה והן כחלק מן היסוד הנפשי בעבירה... על כל אלו נוסף כמובן היסוד הנפשי של העבירה, מחשבה פלילית מסוג מודעות ליסודות העובדתיים..." (שם, פסקה 297).

202. בעניין הבי הוכרעה המחלוקת ששררה במשך שנים רבות בפסיקה, בשאלה אם יסודות העבירה של גניבה בשליחת יד (ועל כן גם בעבירת הגניבה בידי מורשה), מחייבים גם הוכחת יסוד נפשי של כוונת הנאשם לשלול את דבר הגניבה שלילת קבע. נקבע, כי התביעה איננה נדרשת להוכיח כוונה כאמור, אולם "כוונת הנאשם שלא לשלול את הדבר שלילת קבע מבעליו עשויה לשמש להגנתו, כאינדיקציה לאי-התקיימות יסוד 'המרמה' בעבירה" (בפסקה 305; ראו גם דנ"פ 3170/16 יגרמן נגד מדינת ישראל [31.8.16]).

203. באשר ל"יסוד המרמה" נקבע, כי הוא צריך להתקיים במחשבתו ובכוונתו של הנאשם, אך אין לבחון אותו רק על-פי קנה המידה הסובייקטיבי של הנאשם בעל מושגי מוסר מעוותים, אלא על-פי קנה המידה של בני אדם רגילים הגונים, ולצורך בירור כוונתו של הנאשם, ניתן להיעזר בקנה המידה של מושגי "יושר" ו"אי-יושר" של האדם הסביר (ע"פ 360/82 משריקי נגד מדינת ישראל, פ"ד לז(2) 124, בעמ' 135 [1983]). במילים אחרות, הרלבנטיות במיוחד לעניינו של הנאשם שבפניו:

" יסוד המרמה עומד ביסוד האבחנה בין אחריות אזרחית של אדם שפעל שלא כהלכה בנכסים שהופקדו בידיו בידי אחר, לבין אחריותו הפלילית של מי ששלח יד בנכסים אלה. מעשה המעילה הוא שחוצה את הגבול בין מעשה אסור במישור האזרחי לעבירה הפלילית של גניבה בידי נפקד... יסוד 'אי היושר' המבדיל בין מעשה ההפרה האזרחי לבין העבירה הפלילית אינו נתון לאמות מידה נוקשות, והוא נבחן על-פי נסיבותיו של כל מקרה... השאלה תוכרע 'על פי קני המידה של אנשים הגונים רגילים'... יסוד המרמה במובן של אי-יושר מושפע לא רק מבחינה סובייקטיבית של כוונת הנאשם, אלא מנורמות מוסר חברתיות מקובלות, המאירות את נסיבות המקרה באור הערכי הראוי להן..." (ע"פ נרקיס, פסקה 8).

204. ולבסוף, אזכיר כי הנאשם פעל כנאמן, וככזה חלים עליו חוק הנאמנות, תשל"ט - 1979 [להלן: "חוק הנאמנות"], לצד הסעיפים הרלבנטיים בחוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א - 1961 [להלן: "חוק לשכת עוה"ד"] וכללי לשכת עורכי-הדין (אתיקה מקצועית), תשמ"ו - 1986 [להלן: "כללי האתיקה"].

205. חובת האמון עומדת ביסוד סעיף 13(א) לחוק הנאמנות, האוסר על נאמן לעשות דבר שיש בו סתירה בין טובת הנאמנות לבין טובתו שלו. תנאי לפעולתו התקינה של הנאמן, שיהיה משוחרר ממצב של ניגוד עניינים, בין עניינו של הנהנה שאת טובתו הוא אמור לשרת לבין עניינו וטובתו שלו. כך, למשל, הפקדת כספים שנמסרו למשמורת עורך-הדין הנאמן לחשבונו הפרטי נוגדת עקרון בסיסי של דיני הנאמנות, לפיהם על הנאמן להחזיק את הכספים בנפרד מיתר נכסיו, או למצער בדרך המאפשרת להבחין ביניהם (סעיף 3(ג) לחוק הנאמנות). החזקה בנפרד מצביעה על כוונת הנאמן שלא להתייחס לנכסים אלה כאל נכסיו, ואילו ערבוב נכסי הנאמנות עם נכסיו האישיים של הנאמן עשוי לשמש ראיה לשליחת יד בנכסים (ראו ספרו של המלומד שלמה כרם, חוק הנאמנות (הוצאת פרלשטיין גינוסר),

מהדורה רביעית - 2004, בעמ' 295). בנוסף, על-פי סעיף 7 לחוק הנאמנות, חייב הנאמן לנהל חשבונות בכל ענייני הנאמנות, על החשבונות לפרט את כלל הפעולות שבוצעו בכספי הנאמנות, רישום סכומי תקבולים ותשלומים, תאריכי ביצועם ורישום חשבונאי של נכסים שנרכשו ונמכרו, ועל הנאמן לשמור מסמכים מקוריים הנוגעים לביצוע הפעולות. הפירוט נדרש כדי לאפשר מעקב, פיקוח ואמצעי לאימות פרטי פעולתו של הנאמן, שכן בדרך זו פעולותיו הרכושיות של הנאמן באות בכתובים, ובכך מצטמצם הסיכון של שימוש לרעה בשליטתו בנכסי הנאמנות (עמ' 344 - 346 לספרו של המלומד כרם; ראו גם בספרו של המלומד אלון קפלן, **נאמנות בישראל: הלכה למעשה** (הוצאת הלכות) מהדורת נובמבר 2017, בעמ' 97). על כן, ככל שמדובר בכספי נאמנות, לנאמן אמורה להיות דרך פשוטה לסתור טענות כלפיו - באמצעות הצגת מסמכים אובייקטיביים, ובעיקר דפי חשבון.

206. ואכן, במקרים שבהם הוכחו פעולות של ערבוּב כספים בין חשבונות הנאמנות לחשבון פרטי, ניתנה פרשנות רחבה למושג "שליחת יד":

"לצורך כך, די בערבוּב כספים בחשבונותיו הפרטיים של הנפקד כדי שיתקיים בו היסוד העובדתי של שליחת היד. הרציונל לכך הוא 'שאם במוקד עבירת הגניבה מצויה, כאמור, הגריעה מנכסי הזולת, הרי שגריעה זו מתגבשת עם הפקדת הכספים בחשבונות הפרטי של נושא המשרה, כשכוח הקניה של הכסף נזקף לזכותו ונשלל מבעליו'..." (ע"פ נרקיס, פסקה 8).

207. אוסיף, כי בעלות על-פי משמעותה בדין האזרחי אינה יכולה לשמש הגנה בעבירות גניבה ביד מורשה. בכספים שמקבל עורך-דין עבור לקוחותיו מכוח ייפוי כוח, אשר מוחזקים על-ידיו בנאמנות, זכאים הלקוחות ליהנות לבדם מן הכספים, ואילו עורכי-הדין, שלוחי הלקוחות - הגם שמבחינה פורמלית הפכו לבעלי הכסף - אינם רשאים להשתמש בכסף או ליטול מתוכם את שכר טרחתם והחזר הוצאותיהם, אלא אם קיבלו לכך הסכמה מפורשת מן הלקוחות (ראו בספרו של המלומד השופט קדמי - **על הדין בפלילים, חלק שני** (הוצאת דיונון, מהדורת תשע"ג - 2013), בעמ' 877; וכן ראו ע"פ 1075/98 **מדינת ישראל נגד אופנהיים**, פ"ד נד(1) 303, בעמ' 322 [2000]). לעורכי-הדין מוקנית רק זכות עכבון להבטחת תשלום חוב שחייבים להם לקוחותיהם, ואף זאת במגבלות סעיף 88 לחוק לשכת עוה"ד.

208. עוד נקבע בפסיקה, כי הפרת כללי אתיקה מהווים "אינדיקציה ראשונית" להלך רוחו של עורך-הדין הפועל מול לקוחותיו, וניתן לבסס את יסוד המרמה על דרך התנהלותו של הנאשם עורך-הדין מול לקוחותיו (רע"פ 5577/18 **בן ארי נגד פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)** [30.7.18], בפסקה 8).

מן הכלל אל הפרט

209. במהלך פירוט עדויות התביעה, קבעתי ממצאי מהימנות ועובדה, המהווים חלק בלתי נפרד מההכרעה. לסיכום ניתן לומר, שעדי התביעה המרכזיים היו כולם אנשי מקצוע - בין אם מרשות המסים,

בין אם מהמשטרה. כל העדים, לרבות זאב פורת שהנאשם היפנה כנגדו את מלוא חיציו, העידו עדויות אובייקטיביות, אמינות וענייניות.

לעומתם, התרשמותי בדבר חוסר האמינות המובהק של הנאשם, מהווה את אחד הנדבכים המבססים את יסוד המרמה שבהתנהגותו. הנאשם הותיר רושם שלילי ביותר לאורך כל עדותו. אמנם, ברקע מצב נפשי מורכב, ועם זאת ניכרת התמצאותו של הנאשם בחומר, ברזי הדין, בניואנסים אשר עלולים להביא להפללתו - וזאת בניגוד לדימוי "הנאיבי" שניסה להציג במהלך הישיבות הרבות. בכל מקום שבו הגיע הנאשם לדרך ללא מוצא - פנה לטענת הקונספירציה בנוסח כזה או אחר, כשממילא לא הציג גרסה עקבית, ובאופן שיטתי לא המציא מסמכים אובייקטיביים חרף הצהרותיו והבטחותיו לעשות זאת עוד במהלך החקירה. למעשה, כשנשמט הבסיס תחת טענת הקונספירציה, נותרנו במצב שבו מירב העובדות באישום הראשון אינן שנויות במחלוקת - ובמיוחד לא הסכום האדיר של הכספים שהנאשם הודה שהעביר לחשבונו הפרטי.

210. בסופו של יום, מדובר בסיפור מעשה של עורך-דין בעל יכולות מקצועיות מצוינות בתחומים בהם עסק, אשר ככל הנראה ניצל את חוסר הפיקוח המספק ברשות המיסים והצליח לגנוב כספים במשך שנים בהם שימש ככונס נכסים של רשות המסים. העדויות שאינן שנויות במחלוקת מעלות, כי הנאשם מכר ומימש עשרות נכסי נדל"ן של אנשים שחבו חובות לרשות המסים, ובמקום להעביר את כספי המימוש לרשות המסים על-מנת שייזקפו כנגד חובות החייבים ואת היתרה תעביר הרשות לחייבים, הנאשם נטל אותם לעצמו והעלים. במספר מקרים מימש נכסים שערכם היה גבוה מסכום החובות, אך את היתרה לא הפקיד בקופת ההוצל"פ לטובת החייבים או עזבונם אלא נטל את היתרות לעצמו. הנאשם נהג מנהג בעלים בכספים שהגיעו לידי, לא המציא ראיות על ניהול חשבונות מסודרים, התנהל מול הרשות בחוסר תום לב תוך הפרה בוטה של תנאי ההתקשרות בינו לבין הרשות, ועשה דין לעצמו גם לאחר שקיבל הוראות מפורשות מסמנכ"ל גביה ברשות, מרשמי הוצל"פ ומערכאות שיפוטיות.

211. מעדותו של מנחם אטיה - שהובא כעד הגנה - עולה, שלמעשה הטיפול של הנאשם "בתיקים היסטוריים" התנהל שנים ללא פיקוח, כאשר אנשי הרשות נתנו בנאשם אמון, העבירו לו את התיקים המורכבים ביותר ואף התייעצו עימו באופן שוטף. עד לשנת 2004, היה הנאשם אחד מארבעה כונסי נכסים, וכשגדל המאגר ל - 21 כונסי נכסים, שינוי זה הביא להקטנה משמעותית בהיקף התיקים אשר הועברו לטיפול הנאשם.

212. במהלך התקופה הרלבנטית בכתב-האישום, נהג הנאשם להפקיד את כספי התמורה ממכירת נכסי חייבים על-ידו ככונס נכסים לחשבונות הנאמנות בבנק מרכנתיל, כשמי חודש משך מהחשבון - ללא כל יידוע או הרשאה של גורם כלשהו ברשות - עשרות אלפי ₪ לשימוש האישי, ולטענתו גם לכיסוי הוצאות המשרד. על-פי עדותו שלו, התנהל מעין רישום פנימי של "מקדמות", אותן משך הנאשם ללא קשר לסכומי שכר טרחה שנפסקו לטובתו בתיקים בהם הבשילה זכותו לשכר טרחה. כל עוד הרשות העבירה לטיפולו כמויות מאסיביות של תיקים, ציפה הנאשם לממן את משיכותיו מהתקבולים ממימוש הנכסים. עם זאת, כשהצטמצמה הפעילות של משרדו בעקבות הגדלת מאגר הכונסים, התמוטטה המערכת, כפי שתיאר זאת הנאשם: **"...אתה משלם סכום מסוים ואז מגיעים תיקים חדשים, אתה**

מממש ואתה עוד פעם מכניס כסף לחשבון. זו מעין פירמידת מיידוף. (מתוך הודעת הנאשם ת/93, עמ' 8, שורות 146 - 147).

213. טענות הקונספירציה של הנאשם, השתנו לפרקים - ובפרט באשר למועדים שה"מלחמה" החלה נגדו. הנאשם לא הביא ולו ראשית ראיה לשחיתות ברשות המסים במתכונת אותה תיאר, של מחילה/ויתור/הסדרי פשרה על חובות גבוהים שלא כדן. לעומת זאת, מעדויות התביעה עולה, כי טענותיו הקשות של הנאשם כלפי זאב פורת נבדקו בבדיקה פנימית (על-ידי מבקר הפנים של רשות המסים), וכן על-ידי המשטרה מבלי שמר פורת היה מודע לכך - כאשר לא עלה כל ממצא לגבי התנהלות לא תקינה. באשר לעו"ד מיכה גבאי - הנאשם חזר והעלה נגדו האשמות חריפות, מבלי שהגיש כל מסמך בדבר (ואף לא הזמין אותו כעד). נקודת ההשקה הנטענת בין זאב פורת לבין עו"ד מיכה גבאי מצויה, לגישת הנאשם, בהתנהלות רשות המסים מול החייב שמשון גבאי, כשלטענת הנאשם הפסיד שכן טרחה גבוה ברגע שהגיעו להסדר עם החייב שמשון גבאי, בניגוד לדעתו. טענות אלו, כאמור, לא הוכחו; מעבר לצורך יוער, כי על-פי מסמך שהוגש על-ידי הנאשם (נ/5), זאב פורת הזמין את הנאשם להמציא פירוט שעות העבודה שהושקעו בטיפול החייב בהתאם לאמור בהסכם שכר-הטרחה (סעיף 13), כך שמצד הרשות בהחלט ניתנה לנאשם ההזדמנות לקבל את שכר עמלו עבור המאמצים הרבים שלפי דבריו השקיע בתיק של החייב שמשון גבאי.

214. אך מעבר לכל האמור לעיל, הכרונולוגיה שהוצגה באמצעות עדי התביעה מציגה השתלשלות מדאיגה, אך פשוטה ומתבקשת: מי שהציף את הבעייתיות בהתנהלותו של הנאשם היו רשמי ההוצל"פ בישיבות עבודה עם עו"ד נטלי גלס. בהמשך, החלטות כלליות של רשמים לא הועילו לבירור התמונה, גם לאחר שהנאשם זומן לדיונים. בין לבין, התנהלותו של הנאשם בתיקי החייבים-הנפקדים רבינוביץ' (ת/19) ומורטזה (ת/13), עוררו את אנשי רשות המסים בצורך לקבל דיווחים ולפקח על התנהלות הנאשם. לפי עדויות התביעה, פעולותיו של הנאשם הן אלו שהובילו את רשות המסים לבקש מהנאשם להמציא את כל הנתונים על אודות תיקים אלו, שכן הנאשם הגיש בהם ערעור על החלטות רשם ההוצל"פ מבלי שיידע את הגורמים הרלבנטיים ברשות המסים. כזכור, המדובר בשני תיקים שבהם נמכרו נכסי חייבים שכלל לא אותרו, וחרף חלוף השנים מאז מימוש הנכסים, היתרה לאחר פרעון כל החובות ותשלום כל ההוצאות, לא הועברה על-ידי הנאשם לתיקי ההוצל"פ. הנאשם השיב למכתב של זאב פורת בנושא, כי אינו חייב דין וחשבון לרשות המסים, ולבסוף ביום 5.6.12 ניתנו החלטות מאת רשמת הוצל"פ המורה לרשות האכיפה והגבייה להגיש תלונה במשטרה. עו"ד יעל נווה אספה את כל החומרים הרלבנטיים וגיבשה את מה שכיום הוא הנספח לכתב-האישום, שרובו ככולו אינו שנוי במחלוקת.

215. בחקירתו הראשונה, הנאשם הכחיש נטילת כספים מחשבון הנאמנות לקיזוז חובות שכר טרחה ולא טען דבר באשר לקונספירציה שנתקמה כנגדו (כאשר טענות הקונספירציה לא עלו גם לא במהלך הדיונים לפני הרשמים ולא בתכתובת מול הגורמים השונים ברשות המסים). בחקירה השניה הודה הנאשם, כי נטל כספים מחשבונות הנאמנות בלי לבדוק ולתעד את העברות הכספים, שכן לסברתו, תמך בכספיו בהוצאות המשרד. טענות אלו לצד טענות הקונספירציה השונות הן שעמדו במרכז קו ההגנה של הנאשם במהלך משפטו.

216. הנאשם לא רק שלא הוכיח טענותיו אלו, אלא שהראיות מצביעות כי הן חסרות כל בסיס, והתנהלותו בהקשר זה מבססת את יסוד המרמה במעשיו. ראשית, כפי שפורט, הנאשם נהג מנהג בעלים בחשבוניות הנאמנות תוך עשיית דין עצמי, כשכאמור, על-פי חוק לשכת עורכי-הדין וכללי האתיקה החלים על עורכי-דין, הנאשם לא היה רשאי לקזז איזה שהוא חוב נטען מכספים אותם החזיק בנאמנות לטובת תיקי הוצל"פ בהם שימש ככונס נכסים.

217. אופן ניהול חשבוניות הנאמנות מהווה אף הוא ראיה נסיבתית ליסוד המרמה. גם אם נקבל את טענתו של הנאשם כי לא היה חייב לנהל חשבון נפרד עבור כל תיק חייב (ואכן, חוק הנאמנות אינו מחייב זאת), היה עליו לנהל חשבון באופן אשר מאפשר להבחין בין תיקי החייבים השונים, ולמסור דיווחים שוטפים ושקופים, על-מנת שניתן יהיה לעקוב אחר כל פעולותיו בתיקו של חייב ספציפי. חרף ההזדמנויות הרבות שניתנו לו, הנאשם לא סיפק כל התחשבות מסודרת, אלא מיני מסמכים אשר העידו על הכאוס הרב והערבוב חסר הגבולות בין הפקדונות לבין חשבון משרדו - שהיה גם חשבון הפרטי.

218. בנוסף, הנאשם הפר הפרה גסה חלק מהתנאים שהמפורטים בהסכמים שנחתמו בינו לבין רשות המסים (ת/56, ת/57), התנהלות המחזקת את דרכי המרמה בהם נהג: בהסכם נקבע במפורש, כי כונס הנכסים אינו זכאי למקדמות ואינו זכאי לשכר טרחה קודם למימוש; עוד הוסכם במפורש, כי הוצאות המשרד הכלליות של עורכי-הדין, לרבות שכר העובדים ודמי שכירות המשרד, אינם בבחינת הוצאות מימוש, וחלים על עורך-הדין בלבד. בנוסף, קיימת התייחסות מפורשת בהסכם למצבים בהם הופסק הליך הכינוס קודם לקבלת התמורה (במצב של "משיכת תיקים", כפי שכינה זאת הנאשם), ובוודאי שהנאשם לא רשאי היה להגיע להחלטה עצמאית בדבר קיזוז "מקדמות", במיוחד במציאות של העדר הבחנה בין תיקי החייבים השונים ושלא על-פי דין.

219. די בכל אלו כדי להכריע, שלא רק שהנאשם לא הוכיח את טענות ההגנה שלו לגבי האישום הראשון - אלא יש בהן כדי להמחיש את התנהלותו המרמית במשך התקופה הרלבנטית לכתב-האישום. לכך יש להוסיף, כי התנהלות זו נעשתה במחשכים, ללא ידיעתם של אנשי רשות המסים (אם כי יוער, מבלי לקבוע מסמרות, שייתכן והיה מצופה ליתר ערנות מצד גורמים מסויימים ברשות המסים, במיוחד בתקופה של "התיקים ההיסטוריים"), וללא ידיעת רשמי הוצל"פ, התנהלות שהסתיימה בכך שהנאשם אף סירב להעביר נתונים לאותם גורמים.

220. הנאשם ביקש לשכנע, כי פעל כדין בכל התיקים, חזר ופירט את הפעולות שביצע בתיקי חייבים שונים, ועל כן לא הפר את חובת האמון כלפי לקוחו - רשות המסים, וכי אכן האמין באופן סובייקטיבי כי היה זכאי לכספים אותם העביר לחשבון הפרטי שלו או של משרדו. כאמור, עדותו של הנאשם לא היתה אמינה בעיניי, ובין השאר, הנאשם התחמק באופן מכוון ושיטתי מלענות לשאלות או להמציא מסמכים רלבנטיים, כך שמבחינתי אין ליתן כל משקל לקו ההגנה הבלתי-אמין שהציג. אך מעבר לכך, כפי שפורט בחלק המשפטי, אין משקל לאמונתו הסובייקטיבית של הנאשם, אשר אינה מתקרבת למבחן האדם ההגון, כשיסוד אי-היושר נבחן על-פי מבחן אובייקטיבי. מעשיו הכוללים של הנאשם הם כמעט בבחינת

"הדבר מדבר בעדו", ולא ניתן לתת כל הסבר אחר להתנהלות הכוללת שלו, מלבד היותה התנהגות מרמית של מי ששלח ידו ביותר מ- 15 מיליון ₪.

221. סכומי הגניבה מפורטים בנספח לכתב-האישום, כאשר רוב הנתונים לא היו שנויים במחלוקת. דנתי לעיל בכל תיקי החיבים שהנאשם המציא נתונים לגביהם, ובסופו של יום, הוכיחה התביעה את כל הסכומים המופיעים בנספח, בתיקונים אלו:

- תיק חייב מספר 2 (א.ד.פ.א.) הוסכם, שסכום היתאה בקופה עומד על סך 133,790 ₪ (חלף 359,785 ₪);
- תיק חייב מספר 49 (גולובניץ) שבו יתרה נטענת על סך 21,616 ₪ נמחק בהסכמה;
- בתיק חייב מספר 37 (סרייפי) קבעתי, שסכום היתרה עומד על 75,548 ₪ (חלף 79,261);
- בתיק חייב מספר 42 (עופרים) הוסכם, שסכום היתרה בקופה עומד על 51,040 ₪ (חלף 111,657 ₪).

על כן, הכספים אותם נטל הנאשם לכיסו עומדים על סך 15,571,688 ₪ (חלף 15,883,629 ₪).

222. בכפוף להפחתה בסכום הגניבה, הרי שהתביעה הצליחה להוכיח מעבר לספק סביר את היסוד העובדתי והיסוד הנפשי, המבססים הרשעתו של הנאשם בגניבת סך של 15,571,688 ₪, אותם החזיק בפקדון עבור רשות המסים, בעת ששימש כונס נכסים על-פי מינוי רשמי ההוצל"פ כב"כ רשויות המס בתקופה הרלבנטית, והכל כפי שפורט בהרחבה בתיאור האישום הראשון. על כן, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע ריבוי עבירות של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(2) לחוק העונשין.

דין והכרעה - אישומים 2 ו- 3

223. שני אישומים אלו, הכרוכים זה בזה, מתארים מסכת גניבת כספים על-ידי הנאשם מתקבולי מכירת שתי דירות של משפחת קלינגר, בעת ששימש כמנהל עזבון. זירת המחלוקת והטענות העיקריות של ב"כ הצדדים פורטו לעיל, בחלק הכללי.

224. שני האישומים נחקרו על-ידי מפלג ההונאה של מחוז תל-אביב ומשטרת אילת. החוקרת ריטה דהן (ע.ת.2), ממפלג הונאה של משטרת מחוז תל-אביב העידה (בישיבת יום 24.1.17), כי מדובר בשתי תלונות על דירה בחולון ודירה באילת, ומכיוון שהיה מדובר באותו חשוד היא טיפלה בשני התיקים (עמ' 482 לפרוטוקול, שורות 21-23). החוקרת אישרה, כי הועברו אליה שתי הודעות שנגבו במשטרת אילת בנובמבר 2013 ממיטל ומרונת קלינגר ז"ל. באופן שאינו מצוי בהלימה עם גרסת הקונספירציה של הנאשם, העדה תיארה חקירה שגרתית, במסגרתה זימנה לעדויות את קוני הדירות, הוציאה צו לבנקים

כדי לקבל מידע וחקרה את הנאשם (עמ' 483 לפרוטוקול, שורות 27-28).

אישום 2

פרשת התביעה

עדותה של מיטל קלינגר (ע.ת.20)

225. מיטל קלינגרנשואה לאלדד קלינגר, מכירה את הנאשם משנת 2010, ושמעה על אודותיו מחמותה - רונית קלינגר ז"ל, אשר מסרה לה, שהנאשם יכול לעזור לבני הזוג בהתנהלות כלכלית לאחר שאביה נפטר (עמ' 428 לפרוטוקול, שורות 22 - 27). בחקירה נגדית לנאשם אישרה, כי חמותה מסרה לה, שהנאשם הוא אדם אמין, אשר טיפל במשפחת קלינגר משנת 1986 (פרוטוקול עמ' 435).

226. מיטל העידה על אודות נסיבות חייה הקשות, עליהן חזר התובע בכל הזדמנות, בכדי להדגיש את רוע מעשיו של הנאשם. המדובר במי שנולדה לאב הלום קרב ואם חולה בנפשה, אשר גדלה בבית סבתה עד לגיל 10, ולאחר מכן שולבה בפנימיות במעורבות רשויות הרווחה. לאחר שסיימה שירות לאומי, הספיקה ללמוד שמונה חודשים במכללה, אך לא סיימה את לימודיה בשל פטירת אימה. באותה תקופה סבלה מקשיי תפקוד, זכתה לסיוע מרשויות הרווחה, ואובחנה כסובלת ממאניה דיפרסיה (עמ' 427 לפרוטוקול). מיטל ואלדד קלינגר הורים לילדה עם צרכים מיוחדים, המצויה על הרצף האוטיסטי.

227. אביה של מיטל - רפאל שניצר ז"ל, נפטר ביום 4.5.11 (תעודת פטירה - ת/74). מר שניצר ז"ל היה נכה צה"ל ממלחמת ששת הימים, עם נכות נפשית, סכיזופרניה והלם קרב, חוסה אשר עניינו הכספיים נוהלו על-ידי קרן החסויים. אביה הותיר כירושה ביטוח חיים, כספי קרן החסויים ואת הדירה בחולון (עמ' 429 לפרוטוקול, שורות 18 - 19).

228. מיטל, אשר תיארה את עצמה כאשה "פשוטה", פנתה לנאשם על-מנת שיהיה מי שיכוון וינתב אותה (עמ' 430 לפרוטוקול, שורות 6 - 9) ועל בסיס המלצותיה של חמותה. ביום 20.7.11 מונה הנאשם כמנהל עזבון זמני (ת/71) וביום 20.9.11 ניתן צו הירושה (ת/73) על פיו מיטל היא היורשת היחידה של המנוח. בחקירה נגדית אישרה, כי הנאשם פנה לכל הגורמים שעשויים היו להחזיק בכספים של אביה (פרוטוקול עמ' 442, שורה 9; נ/21).

229. מיטל העידה, שהחליטה למכור את הדירה כי היתה זקוקה לכסף, לצורך לימודי בתה וטיפולים פרה-רפואיים (עמ' 430 לפרוטוקול, שורות 2 - 4).

ביום 20.12.12, נחתם הסכם למכירת הדירה בחולון (ת/69) בין מיטל לבין הקונים מתן ורעות שחר תמורת

760,000 ₪ (כאשר בכתב-האישום נרשם סכום של 750,000 והוסכם על תיקון כתב-האישום בהתאם - פרוטוקול ישיבת יום 17.1.17, עמ' 398 שורות 29 - 33). על-פי עדותה של מיטל, הנאשם היה אמור לקבל שכ"ט בגובה של 7% מהמכירה של הדירה - וסך הכל 60,000 ₪. הנאשם עימת את העדה עם טענתו לפיה היה זכאי לשכר טרחה של 7 אחוז מהעיצוב (ב"כ המאשימה הגיש ת/129 - הסכם שכר טרחה לא חתום הופק מהמחשב של הנאשם; הנאשם הגיש נ/16 - יפוי כוח). הנאשם שב והיקשה על העדה, כי המדובר ב- 7 אחוז מסכום העיצוב, אך ניכר היה כי העדה מתקשה להבין את השאלות בנושא זה, וחזרה על כך שלהבנתה סוכם כי לנאשם ישולם שכ"ט של 60,000 ₪ (פרוטוקול עמ' 439).

230. מיטל העידה, כי בסופו של יום, קיבלה סך של 370,000 ₪ בשני שיקים מהקונים, ואמרה היתה לקבל מהנאשם 390,000 ₪ נוספים. היא פנתה פעמים רבות לנאשם בכדי לקבל את היתרה ממכירת הדירה, אך על-פי עדותה מסר לה הנאשם כי מדובר במס שבח (עמ' 431 לפרוטוקול, שורות 23 - 31), או שלא ענה, סינן את שיחותיה, והיא נותרה חסרת אונים (עמ' 434 לפרוטוקול, שורות 9 - 12).

231. מיטל העידה (בחקירה ראשית ובנגדית) שבנוסף, הנאשם נתן לה כל חודש סכום כסף, מעין "דמי כיס", מתוך הביטוחים אותם ירשה מאביה. היא היתה יוצרת קשר עם הפקידות במשרדו, הן היו מעבירות מסר לנאשם, והוא היה מפקיד לה כסף לחשבון - אך היא לא זכרה את הסכומים (עמ' 432 לפרוטוקול, שורות 7 - 16). הוסיפה, כי מכספי ביטוח החיים וקרן החסויים לא קיבלה את המגיע לה, כאשר הנאשם לקח מכספים אלו אחוזים (שם, שורות 18 - 19). מיטל הבהירה כי היא לא ניהלה מעקב של כמה כסף מגיע לה, שכן סמכה על הנאשם (חקירה חוזרת, פרוטוקול עמ' 464).

232. מיטל העידה, שפנתה למשטרה לאחר שנאשמה מהנאשם וחשה שהוא עשק אותה, ומתוך תקווה שלבתה יהיו חיים טובים יותר עת תקבל את הכספים שמגיעים לה (עמ' 435 לפרוטוקול, שורות 11 - 14). היא הכחישה בתוקף את טענות הנאשם אשר האשים אותה בכך ש"הם" שלחו אליו גורמים עוינים. ניכר היה, כי העדה כלל אינה מבינה במה המדובר, וחזרה על כך שהנאשם עשק אותה, היא אינה יודעת היכן כספה, וכיום היא נאלצת לעבוד עם קשישים כדי לספק לבתה את צרכיה הבסיסיים (עמ' 460 - 461 לפרוטוקול).

עדויות אלדד קלינגר (ע.ת.22) ומתן שחר (ע.ת.21)

233. אלדד קלינגר, בעלה של מיטל ובנה של רונית קלינגר ז"ל, בעל השכלה תיכונית ועובד כמאבטח במוסדות חינוך באילת. הוא עבר לגור באילת כאשר אחיו אהרון, שהיה חסוי, נפטר, וסיפר על ההיכרות המקצועית רבת השנים עם הנאשם, מאז שנת 1997, כעורך-הדין שטיפול בענייני המשפחה. בין השאר, הנאשם היה נאמן על הכספים של אימו ונתן לה מדי פעם כספים (פרוטוקול עמ' 406).

234. אלדד תיאר את הליך המכירה של הדירה בחולון, כשהדגיש שהיו לחוצים למכור את הדירה בשל מצוקה כלכלית. בסופו של יום, קיבלו לידיהם 370,000 ש"ח בשני שיקים של 180,000 ו- 190,000.

ל, ומלבד אלו, לא קיבלו דבר. אלדד העיד, כי פנה לנאשם ושאל היכן יתרת הכסף, והנאשם השיב שהוא ממתיך לאישור של מס שבח, ועליהם להמתין בסבלנות (פרוטוקול עמ' 410). כיום מצטער על כך שסמכו על הנאשם "בעיניים עצומות", ופנה בקריאות כואבות ונסערות כלפי הנאשם.

בחקירה נגדית אישר העד, כי הנאשם ביקש שלא יפגש עם גורמים עברייניים, אך העד הדגיש כי לא פנו לשום גורם עוין (פרוטוקול עמ' 424).

235. מתן שחר העיד על נסיבות רכישת הדירה בחולון באמצעות מכרז, וכי בסופו של המו"מ סגרו עם הנאשם על מחיר של 760,000 ₪. הם הפקידו 60,000 ₪ כפקדון וסך של 180,000 ₪ נוספים הועברו בנאמנות לנאשם עם חתימת החוזה. בהמשך, פנו לבנק לקבל משכנתא על סך 520,000 ₪, כאשר הנאשם ביקש שיעבירו את כל הכספים אליו בנאמנות. הבנק סירב להעביר את כל הסכום, ובסופו של דבר הועברו 150,000 ₪ לחשבון הנאמנות, ואת יתרת הסכום העבירו ישירות למיטל.

236. מתן העיד, שכחצי שנה לאחר שהנכס כבר נרשם בטאבו, פנו אליו מוכרי הדירה; אלדד שאל אותו מה קורה עם יתרת הכספים שהיה עליו לשלם על הדירה. מתן השיב, שכל הכסף עבר ביום 10.3.13 לנאשם. מתן העיד עוד, כי אלדד אמר לו, שלטענת עורך-הדין שלהם, לא אישרו לקונים משכנתה. מתן שלח לאלדד את האישורים על התשלום במייל, לבקשתו (פרוטוקול, עמ' 401).

תנועות הכספים

237. תנועות הכספים והמסמכים שהוגשו, כולם תומכים בעדותה של מיטל קלינגר.

238. על-פי הסכם מכירת הדירה (ת/69), שילמו הקונים ביום 6.12.12 מקדמה בסך של 60,000 ₪ לידי הנאמנות של הנאשם, כמתועד בקבלה - ת/76. עוד הוסכם על העברת 180,000 ₪ נוספים אשר יוחזקו על-ידו כנאמן - וסכום זה אכן שולם לידי הנאשם ביום 20.12.12 בשיק (ת/77).

239. על-פי ההסכם, אמורים היו הקונים לשלם גם את יתרת התמורה בסך 520,000 ₪ לנאשם כנאמן. אלא, שכאמור, הבנק אשר העמיד הלוואת משכנתה לקונים, סירב למשוך את כל השיקים לפקודת ב"כ המוכרת - אלא לטובת המוכרת עצמה (ראו עדות הקונה מתן שחר, ע.ת. 21, בעמ' 398 לפרוטוקול). בהמשך, הועברו 150,000 ₪ לידי של הנאשם לחשבון הבנק לנאמנות מיטל קלינגר (ת/88), ואת יתרת כספי המשכנתה שילמו הקונים בשני שיקים לפקודת מיטל קלינגר - האחד על סך 180,000 ₪, השני על סך 190,000 ₪ (ת/79).

240. הסכום של שני השיקים על סך 370,000 ₪ ששילמו הקונים ישירות למיטל הוא הסכום היחיד

שקיבלה מיטל עבור מכירת הדירה בחולון. כפי שהעידה מיטל, הנאשם מעולם לא העביר את הסכומים אותם קיבל בנאמנות (60,000 + 150,000 + 180,000) לקופת העזבון ולמיטל, על אף שהתקיימו כל התנאים בהסכם. הנכס עבר בטאבו על-שם הקונים, ועל-פי עדותו של מתן שחר, מיטל ואלדד התקשרו אליו והתפלאו מדוע לא קיבלו את יתרת התמורה (פרוטוקול עמ' 401).

241. עיון בתדפיס התנועות בחשבון ד' ל' בנאמנות מיטל קלינגר (ת/88; להלן בפרק זה: "חשבון הנאמנות") מעלה, כי הנאשם לא הפקיד את המקדמה בסך 60,000 ₪ ואת התשלום הראשון בסך 180,000 ₪ בחשבון הנאמנות. יתרה מכך - הראיות מצביעות על כך (ת/108 - מכתב בנק לאומי אל החוקרת של אישומים אלו - ריטה דהן; עדות החוקרת ריטה דהן בפרוטוקול עמ' 485), שהנאשם הפקיד כספים אלו בחשבונות הפרטיים שלו: שיק מקדמה על סך 60,000 ₪ הופקד בבנק לאומי בחשבון של הנאשם (מספר 78048441), והשיק על סך 180,000 ₪ הופקד בחשבון אחר של הנאשם באותו סניף (חשבון מספר 788100665). הסכום של 150,000 ₪ הועבר ביום 10.3.13 לחשבון הנאמנות - וזאת על-פי ת/78 (שהוא אישור העברה בנקאית - מסמך "שאיילת לזיכוי של הלוואה" מחשבון הקונים לחשבון הנאמנות; ראו גם פרוטוקול ישיבת יום 17.1.17, עמ' 400, כשהנאשם מצהיר שאין מחלוקת באשר לנתונים אלו - שורה 2).

242. הנאשם מואשם בגניבת הסכום של 390,000 ₪, שהם סך תשלומי הדירה אותם נמנע מלהעביר למיטל קלינגר. עם זאת, לטענת ב"כ המאשימה, מהמפורט בדף התנועות של חשבון הנאמנות (ת/88) ומסמכים שהנאשם עצמו הגיש הוכח, כי הנאשם שלח ידו גם בתקבולי קרן החסויים בסך של 157,373 ₪ ובתקבולי ביטוח חיים בסך 127,969 ₪. ב"כ המאשימה הדגיש בסיכומים, כי הוא אינו עותר להרשיע את הנאשם גם בגניבת סכומים אלו, חרף העובדה שניתנה לו ההזדמנות להתגונן, אך אני מקבלת את גישתו כי המדובר בראיה נסיבתית נוספת להתנהלות הנאשם בחשבון הנאמנות.

243. כאמור, המנוח - אביה של מיטל - היה חסוי, ועל-פי מסמכים שהוגשו (ת/72 - מכתב הקרן לטיפול בחסויים; נ/12 - דו"ח כספי של הקרן מיום 23.8.11) עולה, כי בעת פטירתו נותרה בקרן יתרה בסך 157,373.8 ₪. סכום זה הופקד בחשבון הנאמנות ביום 25.8.11 (יומיים לאחר שהנאשם קיבל את הדו"ח הכספי כמפורט בנ/22 - ביום 23.8.11), ויתרת הזכות בחשבון עמדה על סך 159,794 ₪. ביום 26.9.11 העביר הנאשם מחשבון הנאמנות סכום של 94,174 ₪ לחשבון התאגיד שלו "ד' ל' יעוץ ויזום (2007) בע"מ (ת/85; דף חשבון 7). בכרטיס התאגיד (ת/118) רשם הנאשם סכום של 90,142 ₪ (81,184+8957 ₪) כהכנסה ממכרזים על שם מיטל קלינגר - כאשר הדירה נמכרה רק שנה לאחר מכן במכרז.

244. ביום 10.1.12 הפקיד הנאשם סך של 127,969 ₪ (כעולה מת/88), שהוא סכום תגמולי הביטוח שקיבלה מיטל בגין פטירת אביה (מכתב חברת הביטוח הראל מיום 18.12.11, שהוגש על-ידי הנאשם - נ/24). כזכור, מיטל העידה שלא קיבלה מעולם סכומים אלו. אומר עוד, שב"כ המאשימה טען לריקון קופת הנאמנות על-ידי הנאשם כמפורט בעמ' 27 לסיכומיו (לרבות סכום זה), ומבלי לקבוע מסמרות

באשר לכך אומר, כי הנאשם עומת בחקירה נגדית עם מספר משיכות שביצע מחשבון הנאמנות, עליהם לא נתן הסבר (פרוטוקול עמ' 1122 - 1123; 1209).

245. מתוך חשבון הנאמנות הועברו למיטל מדי פעם העברות מזדמנות בבחינת "דמי כיס" - כפי שהיא העידה, וכן קיימות העברות נוספות לבני משפחה אחרים במשפחת קלינגר (רונית, יהודית ואנה). אין מחלוקת מצד התביעה, שניתן לזהות בחשבון העברות למשפחת קלינגר בסכום המצטבר לסך 55,789 ₪.

גרסת הנאשם

246. ריטה דהן, אשר חקרה את הנאשם ביום 19.6.14 בקשר לאישומים 2 ו- 3 (ת/104) העידה, כי הנאשם לא מסר גרסה ממשית, אלא "ניסה להסתתר" מאחורי סיפור רדיפתו על-ידי ארגוני פשע שחברו למתלוננים. כשהמתלוננים הכחישו זאת, טען לחסיון עו"ד-לקוח, והחוקרת הסבירה לו שהמתלוננים הגישו נגדו תלונה, ובכך למעשה מוותרים על החיסיון (עמ' 484 לפרוטוקול, שורות 1-6). החוקרת העידה עוד, כי הציעה לנאשם שהיא תתקשר למתלוננים בנוכחותו על-מנת שישמע מהם שהם מוותרים על החיסיון, וכן הציעה לקבל מהם מכתב כאמור. הנאשם אמר שזה לא יספק אותו, התעקש שהוא חזר לייצג אותם, וכי הוא צריך להיפגש איתם (שם, שורות 8-15). להבנת העדה, המתלוננת אכן פנתה לנאשם בבחינת ניסיון לקבל את הכסף, ולא לצורך חידוש הייצוג (שם, שורות 20-22; וראו עדות מיטל, שאישרה שכך היו פני הדברים - חקירה נגדית, פרוטוקול עמ' 462).

247. ואכן, עיון בהודעת הנאשם ת/104 מעלה, כי הנאשם סיפר שהוא נתון לרדיפות מצד רשות המיסים ועל-ידי ארגוני פשיעה, שהביאו להפסקת תשלומים של כל לקוחותיו, כשמשפחת קלינגר היתה טרף קל בידי ארגוני הפשיעה (שורה 19). לטענתו, ארגוני פשע יצרו קשר עם משפחת קלינגר, ניסו לפגוע בעבודתו ולאיים עליו (שורה 21), וזאת באמצעות ניתוקי שיחות, הפרעה למחשבים ואיומים מילוליים (שורה 23). עם זאת, הנאשם לא ידע לומר באיזה ארגון פשע מדובר ומסר, כי ייתכן והמדובר במשפחה מהדרום (שורה 29). בהמשך החקירה, סירב לספק מידע באשר למכירת הדירה בחולון מטעמי חסיון, וכשהחוקרת הבהירה כי המתלוננים ויתרו על החסיון, טען הנאשם שכשמשפחת קלינגר ויתרו על החיסיון הם היו תחת השפעה של ארגוני פשיעה (שורה 52). הנאשם סירב לענות על השאלה מה עשה עם היתרה של 390,000 ₪ מהדירה של מיטל בחולון או עם שני השיקים של הקונה בסכומים של 60,000 ₪ ו- 180,000 ₪ באותה טענה של חסיון (שורות 63 - 67).

הנאשם אישר, שהוא הבעלים של חברת "ד' ל" - יעוץ ויזום" ומורשה החתימה היחיד בחשבון (שורה 121). כשנשאל על העברות כספים מחשבון הנאמנות של קלינגר לחשבון זה וכשעומת עם העובדה שהיתה עליו חובה לשמור את הכסף בחשבון נאמנות ולא להעביר את הכספים לחשבונות שלו, הנאשם שוב סירב לענות מטעמי חסיון (שורות 124-128).

248. הנאשם העיד באשר לאישום זה רק לאחר הכוונה שלי בישיבת יום 19.9.17 בתום עדותו הראשית, כשחזר והדגיש כי אין בידו את המסמכים המתאימים (פרוטוקול עמ' 1005 - 1006). הנאשם העיד, כי באותה תקופה של 4.5.11, רשות המסים התחילה "לסגור עליו" ולבצע פעולות על-מנת להכשיל אותו, וזה הוא הרקע לאישומים (פרוטוקול עמ' 1007). הנאשם העיד, כי קיבל שכר-טרחה והוצאו חשבוניות, אך היה שלב בו הפסיק לטפל במיטל בשל הגורמים העברייניים שאיימו עליו. עוד הסביר, שהטיפול בתיק נעצר לפני שהשלים את העבודה בתיק, כששכר-הטרחה הוצא "על מה שצריך". רק כעבור שנה, מיטל פנתה אליו ואמרה שמעוניינת שיסיים את הטיפול בתיק, והוא הסכים לכך בתנאי שינתקו מגע עם גורמים עברייניים. לטענתו, גם החוקרת ריטה היתה מעוניינת להכשיל אותו, היא סיכלה את האפשרות שהעבודה מול מיטל תושלם וניתן יהיה לסגור את החשבונות ביניהם - והכל בכדי שאפשר יהיה להגיש נגדו כתב-אישום (עמ' 1011 - 1012 לפרוטוקול).

249. בישיבת 12.11.17, נחקר הנאשם בחקירה נגדית לגבי אישום 2 - מכירת הדירה בחולון ושליחת ידו בכספים אותם החזיק בנאמנות עבור מיטל.

כשעומת עם העברת שני התשלומים על הדירה לחשבונו הפרטי ולא לחשבון הנאמנות - הנאשם אישר זאת וטען, כי היה זה על חשבון שכר-טרחה שהגיע לו. הנאשם השיב בביטחון, כי הוציא חשבוניות וערך על כך רישום מסודר (פרוטוקול עמ' 1119), וכן ערך רישום מסודר של תזרים המזומנים (פרוטוקול עמ' 1123, שורה 3). יצוין כבר, כי עד ליום זה, הנאשם לא המציא שום מסמך כאמור, לרבות לא במהלך חקירתה הנגדית של מיטל, עדותו הראשית או בסיכומים.

התובע עימת את הנאשם עם הטענה, כי הוסכם על תשלום של ₪ 60,000 שכר-טרחה, וכשנשאל לגבי 180,000 ₪ נוספים השיב, שאינו יודע מה ההסבר לסכום זה, וביקש שתשובתו תימסר בישיבה הבאה (פרוטוקול עמ' 1122, שורות 3 - 7), תוך שחזר על כך שהכל קשור לנושא "תפירת התיק" על-ידי רשות המסים. בהמשך נשאל לגבי הסכומים הנוספים שהופקדו בחשבון הנאמנות והועברו לחשבונות שונים - כשעל כל אלו השיב הנאשם ש"טרם הספיק להכין את התיק של מיטל" (פרוטוקול עמ' 1125, שורות 10 - 11), כי הוא ימציא חשבונית על כל הוצאה ששולמה (עמ' 1127 לפרוטוקול, שורות 14 - 15), וכן ימציא את כל הנהלת החשבונות (פרוטוקול עמ' 1136, שורות 1 - 3).

250. לאחר שהתובע עימת אותו עם תנועות כספיות שהביאו לריקון חשבון הנאמנות, השיב הנאשם, כי המדובר בחשבון שלו, והוא זה שמנהל את החשבון: **"יכולים לבוא ולהגיד לי למה עשית פעולה בחשבון שלך?"** (עמ' 1132 לפרוטוקול, שורה 6). כאשר לקוח אומר לו שינהל לו את החשבון, אז הוא האדם שעושה את הפעולות (שם, שורות 14 - 15). הנאשם נשאל אם הוא יכול לקנות לעצמו רכב מהחשבון הזה, והוא השיב: **"מה שאני רוצה אני עושה"** (שם, שורה 17).

251. החקירה הנגדית המשיכה בימים 16.11.17, 4.12.17; שוב עומת הנאשם עם שני הסכומים של

60 ו-180 אלף ₪, לגביהם נכתב בהסכם המכר (ת/69) שיעברו לידי הנאמנות, אך הוא הפקיד אותם בחשבונו הפרטי, וניתנה לו שהות לבדוק את הדברים. הנאשם השיב ששכר הטרחה על סך 58,921 ₪ היה בגין המכרז בינואר 2013, ו-180,284 ₪ עבור שכר הטרחה בגין ניהול העיזבון, כאשר ניהול העיזבון הוא לא רק הדירה (פרוטוקול עמ' 1202 שורות 20-26). כמו-כן, טען לקיום שכר-ריטיינר שוטף של 52,000 ₪ עליו סיכם עם מיטל (פרוטוקול עמ' 1206 שורות 22-23). בהמשך נזכר הנאשם, כי הוא לקח את הכסף הזה והכניס אותו לחשבון על שמו על מנת שיעמוד בחשבון הנאמנות, ובנק לאומי נטל את הכסף הזה ללא הסכמתו, ללא אישורו (פרוטוקול עמ' 1204, שורות 12-28). הוסיף, שאם הוא מעביר את הכסף לחשבון פרטי, זה לא משנה אם הוא יוגדר כחשבון נאמנות או לא; הוא לוקח את הכסף, ומוציא חשבונית פיקדון כדי שהכסף הזה יעמוד (פרוטוקול עמ' 1205 שורות 1-2). שוב חזר על טענתו, לפיה הוא מוסמך להפקיד את הכסף בכל חשבון שהוא מוצא לנכון, הוא החליט להפקיד את הכסף בחשבון המשרד, והבנק על דעת עצמו לקח את הכספים בעילה של חוב כלפיו (עמ' 1256 לפרוטוקול).

252. הנאשם מסר לתובע, שאין לו את הסכם שכר הטרחה חתום, הוא חיפש אותו במהלך שעות, וכי הוא יודע שלתובע יש עותק חתום של הסכם שכר הטרחה (פרוטוקול עמ' 1206 שורות 3-12; וזאת, למרות שבחומר החקירה נמצא רק הסכם שכר טרחה שאינו חתום, אשר הורד מהמחשב של הנאשם).

253. התובע עימת את הנאשם עם הנתונים לפיהם, גם אם שכר-הטרחה יחושב על בסיס של 7 אחוז מכלל העיזבון ולא ממכירת הדירה, מדובר בסכום של 73,135 בצירוף מע"מ, כאשר הנאשם לקח סך של 424,654 ₪, שהם 40% מנכסי העיזבון. הנאשם השיב, כי ישב עם מיטל שהגדירה לו את המשימה ואמרה מה היקף הנכסים, הוא העריך שהדירה בחולון שווה כמיליון ₪, לכך יש להוסיף מיליון ₪ מקרן החסויים ועוד כ-200-300 אלף מביטוחים, וכן דירה נוספת שאותה העריכו ב-800 אלף ₪, וזה היה לשיטתו היקף העיזבון (פרוטוקול עמ' 1210 שורות 10-28).

254. הנאשם חזר להעיד במסגרת חקירה שכנגד ביום 19.11.19, לאחר שהסתיימו כל הטיעונים והבאת הראיות בנושא כשירותו לעמוד לדין. עדיין, חרף העובדה שכל שאלות התובע נשלחו אליו מבעוד מועד על-מנת שיביא עימו מסמכים, הנאשם המשיך לטעון מיני טענות מבלי שהיה בידו אף לא מסמך אחד. הנאשם העיד, כי לקונספירציה נגדו הצטרף גם הארכיון שבו כל תיקיו אוחסנו, והוא קיבל הודעה שאינו יכול לעיין בהם בשל חוב שהצטבר (עמ' 1357 לפרוטוקול, שורות 18-26).

255. מעבר לכך, הנאשם חזר והעיד, כי לתפיסתו המשפטית אין כל בעיה בכך שהפקיד את השיקים שמסרו לו הקונים עבור רכישת הדירה לחשבונו הפרטי ולא לחשבון הנאמנות, והוא עשה זאת מהסיבה שכך היה הרבה יותר נוח (עמ' 1361 לפרוטוקול, שורות 4-16).

קביעת ממצאים ומסקנות

256. המסגרת המשפטית של הדין באישום 2 זהה לזו שפורטה לעיל באישום 1. אזכיר מספר נקודות בזיקה לאישום 2:

א. על-פי ההלכה הפסוקה, די בערבוב כספים בחשבונותיו הפרטיים של הנפקד כדי שיתקיים היסוד העובדתי של שליחת היד.

ב. בעלות על-פי משמעותה בדין האזרחי אינה יכולה לשמש הגנה בעבירות גניבה בידי מורשה. בכספים שמקבל עורך-דין עבור לקוחותיו מכוח יפוי כוח, אשר מוחזקים על-ידי בנאמנות, זכאים הלקוחות להינות לבדם מן הכספים, ואילו עורכי-הדין, שלוחי הלקוחות - הגם שמבחינה פורמלית הפכו לבעלי הכסף - אינם רשאים להשתמש בכסף או ליטול מתוכו את שכר טרחתם והחזר הוצאותיהם, אלא אם קיבלו לכך הסכמה מפורשת מן הלקוחות. לעורכי-הדין מוקנית רק זכות עכבון להבטחת תשלום חוב שחייבים להם לקוחותיהם, ואף זאת במגבלות סעיף 88 לחוק לשכת עוה"ד.

ג. עוד נקבע בפסיקה, כי הפרת כללי אתיקה מהווים "אינדיקציה ראשונית" להלך רוחו של עורך-הדין הפועל מול לקוחותיו, וניתן לבסס את יסוד המרמה על דרך התנהלותו של הנאשם עורך-הדין מול לקוחותיו.

257. אישום זה מבסס התנהגות מרמית במיוחד של הנאשם, אשר ניצל אמון שנתנה בו לקוחה ותיקה שלו (רונית קלינגר ז"ל), בכך שגנב כספים של משפחה דלה, אשר אין ביכולת בניה לבקר ולעקוב אחר פעולותיו של הנאשם.

258. עדויות התביעה היו אמינות, נתמכו במסמכים ובתנועות כספים. מול עדויות אלו עמדה גרסה מגוחכת של הנאשם, אשר קשר בין משפחת קלינגר לבין משפחות "עבריינים", לקונספירציה של רשות המסים, והעז להתלות בטענות "חסיון" של לקוחותיו בהם פגע ושהתלוננו נגדו, תוך ששוב לא היסס מלהכפיש את מי שמעל בכספיהם.

259. במהלך החקירה הנגדית של מיטל קלינגר והחוקרת ריטה דהן, הנאשם הטיח בעדות שאלות על בסיס מסמכים שלא היו בידו - בעיקר בכל הקשור לטענתו לפיה קיזז שכר טרחה עבור פעולות שביצע בעזבון (ראו, בעניין זה הערות בית-המשפט לנאשם בפרוטוקול עמ' 468, שורות 3 - 5; עמ' 498 לפרוטוקול, במהלך החקירה הנגדית של החוקרת ריטה דהן).

260. למרות שהחקירה הנגדית של הנאשם נמשכה על-פני שנתיים, וניתנו לנאשם מלוא ההזדמנויות להמציא מסמכים אובייקטיביים, ולו כדי להוכיח את טענותיו בדבר קיזוז שכר טרחה, גם באשר לאישום זה, הנאשם לא המציא ולו מסמך אחד המבסס את טענת ההגנה לפיה ביצע משיכות בדין.

261. בסופו של יום עדי התביעה האמינים והראיות האובייקטיביות שהוגשו על-ידי התביעה מעלים, כי הנאשם שוב פעל במחשכים, ולא הודיע דבר ללקוחותיו. ההפך הוא הנכון: הנאשם התחמק מבני

משפחת קלינגר ולא נתן להם תשובות על שאלות בסיסיות, כפי שאף מתחייב היה מתפקידו כנאמן על הכספים. ואכן, יהיו טענות הנאשם אשר יהיו, אין עוררין על כך שעורך-דין, נאמן, מנהל עזבון או כונס נכסים, אינו רשאי ליטול לעצמו כספים במחשכים ולהעלות בדיעבד מני טענות קיזוז מעורפלות שאין להן כל תימוכין.

262. עיננו הרואות, כי הנאשם לא הכחיש את העברת הכספים המפורטים בכתב-האישום לחשבונו, כספים שמעולם לא העביר למיטל. עדותו הבלתי אמינה של הנאשם, אשר המשיך לדבוק בטענות קונספירציה תלושות לצד תפיסה משפטית מעוותת באשר לאופן התנהלותו כמנהל עזבון מעלות, כי הנאשם פעל במרמה, ואיני מאמינה לו שסבר שהתנהל כדין. לכך יש להוסיף, כי גם אם לא הוכחה שליחת יד בכספים נוספים, המציאות היא, שהנאשם פשוט רוקן את חשבון הנאמנות לצרכיו הוא, והותיר אחריו קורבנות חסרי אונים, ללא כל יכולת לעמוד מולו.

263. לאור כל האמור לעיל, אני קובעת שהמאשימה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את כל המיוחס לנאשם באישום 2, לפיו הנאשם, בעת ששימש מנהל עזבון, שלח ידו בגניבת יתרת תשלומי הדירה בחולון על סך 390,000 ₪, אותם נמנע מלהעביר למיטל קלינגר, ולפיכך אני מרשיעה אותו בביצוע עבירה נוספת של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(2) לחוק העונשין.

אישום 3

264. האירועים נושא אישום זה קודמים בזמן לאישום 2, בעת שרונית קלינגר ז"ל עוד היתה בחיים. מדובר במכירת דירה באילת, שהיתה בבעלות בני הזוג צבי ורונית קלינגר ז"ל. צבי קלינגר ז"ל הלך לעולמו ביום 17.4.03, והותיר אחריו את אלמנתו רונית, וחמישה ילדים: אורית, מרים, אלדד (שנשוי למיטל), אייל ואהרון - שהיה חסוי. צו הירושה התקבל ביום 11.4.11 (ת/67) ולפיו, האלמנה יורשת מחצית וכל בן ובת יורשים 1/10 (עשירית). הנאשם קיבל מינוי כמנהל עזבון זמני מיום 11.8.11 (ת/66).

עדויות התביעה

265. על-פי עדותו של אלדד קלינגר (ע.ת.22), הוחלט למכור את הדירה באילת בשל קושי כלכלי, והנאשם העמיד את הדירה למכירה. על-פי עדותו של אייל קלינגר (ע.ת.23), אימו - רונית קלינגר ז"ל - והנאשם החליטו להעמיד את הדירה למכירה בשל מיני לחצים. תהליך המכירה התבצע על-ידי הנאשם, שכן הם סמכו עליו (עמ' 363 לפרוטוקול). הסכם מכירת הדירה (ת/63) נחתם ביום 6.11.11, כאשר התמורה נקבעה לסך 865,000 ₪.

266. רוכש הדירה, עוז רייק (ע.ת.25) העיד, כי כל ההתנהלות היתה מול הנאשם, הוא שילם את תמורת הרכישה לנאשם בלבד, ולא שילם סכום כל שהוא ישירות לידי בני משפחת קלינגר (פרוטוקול עמוד 70)

עמ' 354, שורות 3 - 5). מסמכי התשלום שהוגשו באמצעות העד מבססים זאת (ת/64).

267. על-פי עדויותיהם של אלדד ואייל, הנאשם חילק לכל אחד מהם סכום של 7306 ₪ (ת/68), אותם כינו "דמי השתקה" (עמ' 364, 407 לפרוטוקול). מעבר לסכום זה, לא קיבלו שקל אחד נוסף מהנאשם (פרוטוקול עמ' 408, שורות 10 - 16) כשאלדד אישר, כי לכל אחד מהאחים הגיעה יתרה על סך 19,968 ₪ (פרוטוקול עמ' 417). אלדד העיד, כי במשך שנה פנה לנאשם לקבלת הכספים, ונענה כי לא ניתן לשחרר את הכספים עד שיוסדר נושא האפוטרופוסות של אהרון או עד לקבלת צו ירושה. על-פי עדותו של אייל, הם ניסו לפנות לנאשם, אך הוא התנער מהם, אמר להם שלא לבוא, שהם לא לקוחותיו, ושיפנו לאימם (עמ' 367 לפרוטוקול).

268. אלדד לא ידע להשיב מה קרה עם החלק של אמו, שהייתה צריכה לקבל עוד 420,000 ₪ (שם, שורות 19-20). האם, שנפטרה בשנת 2013, לא השאירה אחריה ירושה לפי מה שידוע לו (שם, שורות 25-27). גם אייל לא ידע מה קרה עם החלק של אימו (עמ' 364 לפרוטוקול). עוד ייאמר, כי האח אהרון נפטר שלוש שנים לאחר מכן.

269. במהלך החקירה הנגדית של אלדד, משאלות הנאשם עלתה התיזה לפיה העברת הכספים מתעכבת בשל התנהלות האפוטרופוס הכללי, והנאשם הצהיר כי יביא את נציג האפוטרופוס הכללי וכן את התיק הרלבנטי (שם, שורות 28 - 29). בדומה לכל הצהרותיו אלו של הנאשם, הוא לא המציא ולו מסמך או זימן עד אחד בנושא.

גרסתו של הנאשם

הודעותיו של הנאשם במשטרה

270. הגרסה לפיה הנאשם נתון לרדיפות מצד רשות המסים, וכי משפחת קלינגר היו טרף קל בידי ארגוני פשיעה, נטענה גם לגבי אישום זה (ת/104, שורה 19).

כשנשאל על הדירה באילת, אישר שהוא טיפל בהסכם המכר (שורה 80), אך סירב, מטעמי "חסיון", לענות לשאלה כמה כסף מתוך סכום המכירה קיבלו בני משפחת קלינגר (שורה 82). בד בבד טען, כי רונית קלינגר ז"ל היתה הלקוחה שלו בדירה באילת, ולא ילדיה, אך לגישתו יש חסיון על כל העסקה (שורות 87 - 94). הוסיף, כי בית-המשפט צריך לתת החלטה בעניין, שכן אחד הילדים, שהיה חסוי, נפטר, וכי הוא הפסיק לטפל בעניין זה (שורות 96 - 97).

עדותו של הנאשם בבית-המשפט

271. הנאשם העיד, שטיפל במשפחת קלינגר מהשנה השניה בה קיבל את רישיון עריכת הדין. אב המשפחה, צבי, פנה אליו, הוא טיפל בנושאים שונים עבורו, והיה ביניהם אמון גבוה מאוד (עמ' 748 לפרוטוקול, שורות 6-10); נוכח הצלחותיו, המשפחה ראתה בו מעין "אלוהים" (שם, שורות 31 - 32).
272. בשנת 2003 צבי נפטר, והותיר דירה שהייתה רשומה במחציתה על שמו של צבי והמחצית השניה על שמה של רונית ז"ל. על המחצית של צבי היה מוטל עיקול (עמ' 749 לפרוטוקול, שורות 2-6). בשלב מסוים רונית ביקשה למכור את הדירה באילת. הם חתמו על הסכם שכר טרחה, כאשר עם רונית היה לו הסכם על ייצוג שוטף, שכן לאחר מות בעלה, היכולת שלה לטפל בנושאים משפטיים "שאפה לאפס" (שם, שורות 26-30). הוסיף, שטיפל לרונית בכל העניינים המשפטיים השוטפים, וככל שהיה נושא ספציפי שמחייב פניה לבית-המשפט, היה גם תשלום נקודתי (עמ' 750 לפרוטוקול, שורות 8-10).
273. באשר למכירת הדירה באילת העיד, שפתח תיק עיזבון, שכן מחצית הדירה רשומה על שמו של הבעל שנפטר, והיה צורך באישור בית-המשפט. הנאשם הוסיף, כי יביא את תיק העיזבון לבית-המשפט (עמ' 752 לפרוטוקול, שורה 5). הנאשם תיאר, כי אכן הציע את הדירה למכירה דרך מכרז, כפי שהעיד עוז רייק - הקונה, ונחתם הסכם בין הצדדים.
274. כשהגיש בקשה לאישור העסקה, האפטרופוס הכללי לא שיתף פעולה, נמסר לו שאחד הילדים חסוי והעסקה אינה מאושרת, שכן אייל - האח שהיה האפטרופוס - לא הגיש דו"חות (שם, שורות 11-32). לאחר מכן ביקש האח אייל להשתחרר מתפקידו אך הבקשה לא אושרה (עמ' 753 לפרוטוקול, שורות 1-5). הנאשם הוסיף בהמשך, שהתיק תקוע בשל ההתנהלות מול האפטרופוס הכללי, שכן כונס הנכסים קשור למאפיה (פרוטוקול עמ' 1015).
275. עדותו של הנאשם בנושא זה נדחתה לבקשתו, על-מנת לאפשר לו להביא מסמכים מהתיק. בישיבת יום 19.9.17, טען הנאשם, שעל מחצית הזכויות בדירה היה מוטל עיקול של 12 אלף ₪ לטובת עו"ד אחר. כן העיד, כי על פי הסכם המכר, אמורים תשלומי התמורה לשמש לסילוק חובות הרובצים על זכויות הקניין בנכס, ואילו היתרה תשולם לידי הנאמנות של מנהל העיזבון, הנאשם. הבהיר, שהעיזבון הוא מחצית של תמורה הדירה, כאשר המחצית השניה היא של האלמנה רונית. עוד העיד, שעל המחצית יש גם את החוב של המנוח צבי קלינגר בתיק הוצל"פ לעו"ד אריה קרן על סך 112 אלף ₪, ושוב אמר, שיביא מסמכים המבססים נתונים אלו (עמ' 1014 לפרוטוקול, שורות 11-17). הוסיף, כי קיימת משכנתא של שני בני הזוג על כלל הנכס, כך שצריך להחזיר את המשכנתא, את החוב של תיק הוצל"פ ואז לחלק את התמורה.
276. הנאשם אישר את האמור בסעיף 8 לאישום 3, לפיו לאחר סילוק החובות, שולמה לידי הנאשם כנאמן יתרת התמורה בסך 547,066 ₪. עם זאת, לטענתו החישוב אינו נכון. כנאמן ומנהל עיזבון קיבל מחצית מהתמורה, העומדת על סך של 432,000 ₪, ומתוך סכום זה יש להפחית התחייבויות והיתרה תחולק לנושים. הנאשם שב והסביר שמדובר על עיזבון, העיזבון מתייחס למחצית מהזכויות, רונית

קלינגר ז"ל הייתה לקוחה שלו, והוא טיפל בה בשלל נושאים עבורם שילמה שכר טרחה. מסר, כי יש בידיו חשבוניות והכל בעניין של רונית מסודר, וכי אין שום בעיה בקשר למחצית הכספים של העיזבון ששייכים לה.

שוב הצהיר, כי יביא את כל הניירת המדויקת.

277. במהלך חקירה נגדית, התובע עימת את הנאשם עם תנועות כספים המופיעים ב"כרטיס הכנסות ממכרזים ד' ל' יעוץ וייזום" (ת/118), לפיהן חייב את רונית ז"ל בסכומים גבוהים ללא יכולת ליתן להם הסבר, מלבד התשובה הכללית - כי ייתכן ומדובר בשכר טרחה. עוד עומת עם העברות כספים נוספות במהלך 2012 מחשבונה של רונית לחשבון שלו וטען, כי רונית היתה לקוחה בהיקף של מיליוני ₪, והמדובר בשכר טרחה עבור עבודתו. הוסיף, כי בתקופה שהתנכלו לו, היא היתה הלקוחה היחידה שלו (פרוטוקול עמ' 1087, שורות 22 - 24).

278. בחקירה נגדית, התבקש הנאשם להסביר את אופן חלוקת הכספים ממכירת הדירה באילת: הוא העיד, שתמורת המכר הייתה 865 אלף ₪, מסכום זה הוריד סכום המשכנתא של 206 אלף ₪, ונותר סכום של 658,743 ₪. מחצית מסכום זה - 329,371 ₪, שייכת לרונית ואינה קשורה לעיזבון (פרוטוקול עמ' 1090, שורות 21 - 24). הנאשם טען שסכום זה נכנס לחשבונה של רונית, והוא יראה זאת בישיבה הבאה (עמ' 1091 לפרוטוקול, שורה 5). עוד הסביר, שמתוך החלק של העיזבון, שילם את תיק ההוצל"פ של צבי קלינגר ז"ל בסך 111,177 ₪, ונותר סכום של 218,195 ₪; הוא הפחית את ההוצאות של העיזבון, שכוללות אגרות, אפוטרופוס, מודעה, חוות דעת, ונותר סכום של 210,061 ₪. העיזבון מתחלק מחצית לרונית ומחצית ליורשים, כך שסכום של 105,061 ₪ הולך לרונית, ו- 105,061 ₪ מתחלקים בין ארבעת הילדים (שם, שורות 7 - 16). לכל ילד הגיע סכום של 26,258 ₪, והסכום של האח החסוי נשאר בצד ולא חולק על פי הוראות העיזבון. שולמו לילדים מקדמות על סך 21 אלף ₪, ונשאר סכום של 56,885 ₪ לחלוקת בין שלושה ילדים - דהיינו 18,891 ₪ לכל אחד. הנאשם פנה לקבל את אישור האפוטרופוס הכללי ולא ענו לו, סירבו לשתף פעולה (עמ' 1092 לפרוטוקול, שורות 6 - 15), וכך הוא מוצא עצמו נאשם בכתב-אישום.

ייאמר, שהתובע הצהיר, שאין מחלוקת על כך ש - 86,000 ₪ עברו לעו"ד אריה קרן (נ/64). הנאשם העיד, כי המדובר בתיק הוצל"פ, וכי את חוב ההוצל"פ צריך להוריד מהמחצית של צבי, כי החוב היה שלו (פרוטוקול עמ' 1162).

279. שוב הנאשם עומת עם העובדה, שבחשבון הנאמנות לא נמצאו כלל כספים, למרות שלשיתו אמורים היו להיות שם כ - 56000 ₪. הנאשם חזר על גישתו לפיה, על-פי החוק והפסיקה מותר לו להפקיד כספים לפי שיקול-דעתו בעת שהוא משמש כמנהל עזבון או ככונס נכסים, וכן כי גם הבנקים התנכלו לו ולקחו לו כספים מהחשבון (עמ' 1094 לפרוטוקול).

280. התובע עימת את הנאשם עם חישוב לפיו הנאשם העביר לרונית 69,500 ₪ וליוורשים נתן

21,000 ₪, כך שהנאשם משך מהחשבון סכום של 500,057 ₪. הנאשם השיב שהדבר בהחלט ייתכן, וכי הוא גבה שכר טרחה עבור טיפול בענייניה של רונית, כאשר ההכנסות של רונית עמדו על מיליוני ₪ שהגיעו בעיקר לאחר שזכתה בתביעה נגד אדם שגרם להם נזקים, והנאשם הוא שייצג אותה. בנוסף, היה לו ריטיינר שנתי שרונית שילמה לו. שוב מסר, כי יבדוק ויביא עימו את הפירוט המדויק, וכן חשבוניות (פרוטוקול עמ' 1099 - 1100).

281. החקירה הנגדית המשיכה לישיבת יום 16.11.17. הנאשם נשאל על תדפיס תנועות בחשבון הנאמנות של רונית קלינגר (ת/87), ממנו עולה כי משך מהחשבון חצי מיליון ₪, ובתקופה המצוינת של דפי החשבון העביר לרונית רק 69,500 ₪. נשאל על העברות מסיביות לחשבון של "ד' ל' יעוץ ויזום", והוא מסר, שקיבל בשנים 2012 ו-2013 שכר טרחה כולל של 222,356 ₪, וביקש להגיש חשבוניות, שהובררו כקבלות (עמ' 1165 לפרוטוקול, שורות 18-23).

282. הנאשם הביא עימו הסכם שכר טרחה שנחתם עם רונית קלינגר ז"ל מיום 24.10.10 (נ/61). עם זאת העיד, שריטיינר היה גובה כל שנה - אך לא היה הסכם חתום, שכן 30 שנה עבד עם המשפחה (עמ' 1168 לפרוטוקול). לאחר מכן סיג אמירה זו ומסר, שהיו שנים שכן נחתם הסכם ריטיינר, וכי המדובר בסכום של מעל 50,000 ₪ (פרוטוקול עמ' 1166, 1169).

283. לשאלות התובע, השיב הנאשם שהוא פעל בסמכות כשהעביר סכומים מחשבון הנאמנות לחשבון החברה שלו. לגישתו, רונית נתנה לו ייפוי-כוח בלתי חוזר להתנהל בתוך חשבון הנאמנות, הוא לא היה צריך להודיע לה על משיכות שכר טרחה או לאן הוא מפקיד את הכספים (פרוטוקול עמ' 1171 - 1173). עוד העיד, שלא היה מעביר אליה מכתבים, אלא רונית הייתה מגיעה אליו אחת לכמה חודשים ומקבלת דיווח על כל הפעולות שעשה, והוא מסר לה חשבוניות (עמ' 1173 לפרוטוקול, שורות 21-27). הנאשם הגיש מסמך שלשיטתו מעיד על כך שהיה בידו ייפוי כוח בלתי חוזר (נ/62) וכן קבלות וחשבוניות (נ/63) מהן עולה, לטענתו, כי הוא והחברה קיבלו שכר טרחה על סך 222,356 ₪.

ממצאים ומסקנות

284. גם במקרה זה, על רקע עדויות התביעה האמינות והראיות האובייקטיביות שהוגשו, אל מול עדותו הבלתי אמינה באופן מובהק של הנאשם, ניתן לייחס לנאשם התנהגות מרמית של שליחת יד בכספי העיזבון. גרסת הנאשם על אודות התנהלות גורמי האפטרופוס הכללי אשר מנעו העברות כספים, ולחילופין טענות חוזרות בדבר קיומה של "מאפיה", לא הוכחו ומהוות התחמקות שקרית לגזלת כספים בעת ששימש מנהל עזבון.

285. אלא, שבאשר לחישוב סכום הגניבה הנטען, עורר הנאשם ספק סביר. אמנם, אין לקבל את אופן החישוב של הנאשם בעדותו בבית-המשפט, אך מצד שני, אינני מקבלת את חישוב המאשימה, שהוא שגוי. למעשה, הנאשם הוא שערך בזמן אמת חישוב שאותו יש לאמץ, ושבהתאם לו עולה שסכום הגניבה

אותו ניתן לייחס לנאשם עומד על סך 106,083 ₪ (חלף סכום של מעל חצי מיליון ₪ אותו ייחסה המאשימה לנאשם בסעיף 10 לאישום 3).

286. המדובר במסמך ת/68 - אשר הוגש באמצעות העד אייל קלינגר (בישיבת יום 10.1.17, פרוטוקול עמ' 364 - 365), כשעל-פי עדותו המדובר בפירוט מצב העיזבון שנמסר להם על-ידי הנאשם. מסמך זה מעלה, כי הנאשם סבר בזמן אמת, שאת חובות המשכנתא וחוב הוצל"פ יש לקזז מהעיזבון כולו וכן מהחלק של רונית (ויאמר, כי חישוב זה מצוי בהלימה לאמור בהסכם המכר - ת/63).

287. עוד העלה הנאשם ספק בכך, שחוב ההוצל"פ עומד על סך שקרוב ל - 111,000 ₪ - ולא 25,177 ₪, כפי שנטען על-ידי המאשימה בסעיף 7 לאישום 3. במהלך חקירה נגדית של הנאשם עלה, שלמעשה אין מחלוקת שהנאשם העביר סך של 86,000 ₪ לעו"ד אריה קרן להסרת עיקול בתיק הוצל"פ (ראו דף חשבון 2 בת/86 + מכתב - נ/64; וכן ראו הסכמת התובע בישיבת יום 16.11.17, פרוטוקול עמ' 1162 שורה 15). בנוסף, הקונה עוז רייק העביר לעו"ד קרן ישירות את הסך הנטען בכתב-האישום על סך 25,177, לסילוק חוב ההוצל"פ (ת/64).

288. עוד ייאמר, שאני מקבלת את גישת הנאשם, שלא ניתן לקבוע ממצאים בכל הקשור לפעולות שעשה בכספיה של רונית ז"ל, שכן כאמור, הודעתה לא הוגשה, עדותה לא נשמעה, שכן לצערי היא נפטרה לפני תחילת ההליך המשפטי. אין אלא לקבל את טענת הנאשם שהיה לו ייפוי כוח רחב לנהוג ברכושה של רונית קלינגר ז"ל, וכל הפעולות שעשה היו לפי הוראותיה (וזאת למרות החשד הכבד שגנב ממנה שלא כדין סכומי כסף גדולים, כטענת המאשימה).

289. על כן, החישוב המופיע בת/68 הוא אכן החישוב הנכון, ולמען הנוחות אפרט את אופן החישוב בהתאם לראיות שהוגשו:

- תמורת הדירה באילת: 865,000 ₪;
- יש להפחית מסכום זה סך של 206,257 ₪ עבור המשכנתא שרבצה על הנכס;
- בנוסף, יש להפחית את סכום החוב להוצל"פ, אשר עמד על סך 86,000 + 25,177 ₪ = 111,177 ₪;
- הוצאות נטענות על-ידי הנאשם: 6337 ₪.

290. הפחתת סכומים אלו, מביאה לכך שהיתרה לחלוקה עמדה על 541,229 ₪, והעיזבון עמד על מחצית - ועל סך 270,614 ₪.

מחצית מהעיזבון צריכה להתחלק בין חמשת ילדי קלינגר (ראו צו ירושה ת/67) ועל כן, כל הילדים יחדיו זכאים לסך של 135,307 ₪.

כל אחד מהילדים (למעט אהרון, שהיה חסוי) קיבל מקדמה בסך של 7306 ₪ (ראו דפי חשבון ת/87 מיום 1.3.12), וסך הכל חילק להם הנאשם 29,224 ₪.

על כן, הנאשם אמור היה לחלק יתרה נוספת על סך 106,083 ₪ - ולכל ילד סך של 19,755 - בדיוק כפי שסיכם הנאשם בזמן אמת בת/68.

291. לאור כל האמור לעיל, המאשימה עמדה בנטל עליה להוכיח כי הנאשם שלח ידו בכספי תקבולי מכירת הדירה באילת אשר הועברו לידי הנאמנות בעת ששימש מנהל העיזבון, בכפוף לכך שסכום הגניבה עומד על סך של 106,083 ₪, ולא כפי שמיוחס לו בכתב-האישום (או כפי שטען הנאשם בבית-המשפט). על כן, בכפוף לתיקון סכום הגניבה, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירה נוספת של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(2) לחוק העונשין.

דין והכרעה - אישום 4

292. עניינו של אישום זה באירועים שהחלו בשנת 2007, שבסופם הנאשם גנב כספי ערבות בסך 395,000 ₪ בעת ששימש כבא-כוח המוכרים בעסקת מקרקעין.

293. אזכיר, כי על-פי המפורט בכתב-האישום, ביום 17.10.07 התקשר משה אביטל בהסכם עם הנאשם על פיו יטפל הנאשם עבורו במכירת נכס שבבעלותו בהרצליה.

על פי הסכם שכר הטרחה, התחייב הנאשם לפרסם מכרז למכירת הנכס; עוד נקבע בהסכם שכר הטרחה, כי במידה והעסקה תצא אל הפועל יהיה הנאשם זכאי לשכר טרחה בשיעור 1% מערך הנכס - בסך 950,000 דולר + 10% ממחיר ההשבחה, שהוא ההפרש בין מחיר המכירה לערך הנכס. בהסכם נקבע במפורש, כי אם העסקה לא תצא לפועל, לא יהיה הנאשם זכאי לשכר טרחה כלל.

בהתאם להסכם פרסם הנאשם מכרז למכירת הנכס, שבו נקבע כי על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בשיעור 10% ממחיר הצעתו. בתנאי המכרז נקבע כי אם המציע לא יעמוד בהצעתו, תחולט הערבות הבנקאית. חברת ש.י.א רפאל פרויקטים בע"מ הגישה הצעה על סך 1,100,000 דולר, אליה צורפה ערבות בנקאית ע"ס 110,000 דולר. החברה לא עמדה בהצעתה והערבות חולטה על-ידי הנאשם.

אביטל ביקש לקבל לידי את כספי הערבות שחולטו, אולם הנאשם סירב, בהעמידו תנאי לפיו אביטל ישלם לו שכר טרחה בסך 180,000 ₪ + מע"מ. אביטל סירב לשלם את שכר הטרחה הנדרש על בסיס האמור בהסכם שכר הטרחה. הנאשם נטל לידי את מלוא סכום הערבות בסך 395,000 ₪ במרמה ובגניבה, בעת שהחזיק בהם כב"כ בעל הנכס.

עדות המתלונן

294. המתלונן, משה אביטל (ע.ת. 19), העיד בישיבת יום 24.1.17 וסיפר, כי בשנת 2000 לערך, רכש שני בתים בהרצליה פיתוח, לקח משכנתאות גדולות, והחליט להציע בית אחד למכירה (פרוטוקול, עמ' 513). מר אביטל נתקל במודעה של הנאשם, חתם איתו על הסכם שכר טרחה (ת/110), ומינה את הנאשם למכור את הבית באמצעות מכרז (פרוטוקול, עמ' 514, שורות 1 - 3). יצוין, כי הסכם שכר הטרחה כלל מתווה ברור לתשלום במידה והעסקה תצא לפועל, והובהר בו במפורש, כי במידה והעסקה לא תצא לפועל עורך הדין לא יהיה זכאי לשכר טרחה.

295. במכרז נקבע תנאי לפיו על המציע להפקיד ערבות בשיעור 10 אחוז מהמחיר המוצע, ואם יחזור בו מהעסקה, לא תוחזר הערבות למציע. ואכן, מציע אשר הגיש הצעה (נ/26) והפקיד את הערבות בשיעור 10 אחוז אצל הנאשם, חזר בו מהעסקה אך דרש את הערבות חזרה (שם, שורות 10 - הסוף). העד אישר שמדובר בסכום הנקוב בכתב-האישום - 395,000 ₪, שהיוו 10 אחוז מהעסקה (שם, שורה 18).

296. ביום 18.2.08, הגיש המציע (חברת ש.י.א רפאל פרוייקטים בע"מ) לבית-המשפט השלום בתל-אביב תובענה בדרך של המרצת פתיחה, כנגד הנאשם, להצהרה על בטלותה של הערבות הבנקאית לאחר שזו חולטה, וביום 27.12.09 ניתן פסק-דין לפיו נדחתה התובענה (ת/125). בית-המשפט (כב' השופט גלר-אהרונ' חייב את המבקשת בהוצאות המשיב (הנאשם) בסך 20000 ₪ בצירוף מע"מ והורה כי כספי הערבות הבנקאית המופקדים בקופת בית-המשפט יועברו לידי המשיב (ויוער, כי בחודש פברואר 2010 הגישה חברת ש.י.א ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום - ע"א 14391-02-10).

297. המתלונן העיד, כי לאחר מתן פסק-הדין, יצר קשר עם משרדו של הנאשם על-מנת לקבל את כספו ולשלם שכר-טרחה עבור השירותים של הנאשם. נאמר לו, שיקוזז סך של 180,000 ₪ עבור שכר-הטרחה; מר אביטל העיד, כי "היה בהלם", היה מוכן לשלם סכום מקובל - אך לא סכום עתק כפי שנדרש (פרוטוקול, עמ' 115).

298. אביטל העיד, שהנאשם טען שלא מגיע לו דבר, וכי הכסף, אשר הופקד אצל הנאשם בנאמנות, הוא שלו (של הנאשם) בתמורה לסיכונים שלקח. מר אביטל הגיש תביעה נגד הנאשם, ובפסק-דין מיום 27.2.12 קיבל בית-המשפט המחוזי בתל-אביב (כב' השופט ד"ר אבניאלי) את התביעה (ת/126 - להלן: "פסה"ד האזרחי"). בפסק-הדין האזרחי נקבע במפורש, כי הכספים הם בבחינת כספי לקוח, ונדחתה טענת הנאשם כי המדובר בכספים שמטרתם היתה להבטיח שיפוי נזקי מנהל המכרז (שם, עמ' 13). עוד נקבע, כי גם אם הנאשם עשה מאמצים רבים על-מנת שיוגשו הצעות לרכישת הנכס, הרי שמאחר שנקבע בהסכם, כי שכר הטרחה ישולם רק אם תצא העסקה אל הפועל, לא היה רשאי הנאשם לעכב אצלו את כספי הערבות הבנקאית, מבלי שהגיש תביעה לקבלת שכר טרחתו (שם, עמ' 11). בית-המשפט המחוזי ביקר את התנהלות הנאשם, אשר הפר את החובה לפעול בנאמנות ובמסירות למען שולחו עת החליט לעכב את כספי הערבות הבנקאית בידו ללא כל הצדקה. בנוסף, בית-המשפט המחוזי הביע תמיהה על כך שהנאשם מעולם לא פנה למר אביטל והציג בפניו את שעות העבודה של

משרדו, תוך דרישה לקבל תשלום שכר טרחה בהתאם (שם, עמ' 14).

299. לטענת המתלונן, הנאשם נתן שיקים שחזרו, הוא אף הגיש תלונה בלשכת עורכי-הדין נגד הנאשם, נקט בהליך של הוצאה לפועל - אך עד היום לא קיבל את הסכום המגיע לו מהנאשם (עמ' 515 - 516 לפרוטוקול). לעניין זה יוער, כי על-פי תיק ההוצאה לפועל (ת/111), סכום החוב עמד על 491,666 ₪ (ראו עמ' 1 לחקירת היכולת).

300. בעקבות הערותי, בדק ב"כ המאשימה את הודעת העד המתלונן במשטרה, קרא חלק ממנה למתלונן, והמתלונן אישר כי בהתאם להסדר התשלומים שגובש (ומפורט בת/111), הנאשם העביר מספר שיקים בסך כולל של 130,000 ₪ מתוך החוב, ויתרת השיקים חזרו (עמ' 516 לפרוטוקול, שורות 12-19). בחקירה נגדית, הנאשם עימת את העד עם טענתו, כי פרע חלק מהחוב בתיק ההוצאה לפועל, אך הנאשם לא נקב בסכום אותו פרע, והעד לא ידע לספק את המידע.

301. במהלך החקירה הנגדית, הנאשם שאל את העד שאלות רבות סביב סוגיית העבודה הרבה והמאומצת שהשקיע סביב המכרז וכן לאחריו - שכן חזרת המציע היתה שלא כדין, וכן על מעמד ההסכם שנחתם ביניהם. חרף שאלותיו הרבות, אביטל עמד על כך שהנאשם החזיק את כספי הערבות כנאמן בלבד (פרוטוקול עמ' 531). בהמשך, הטיח באביטל כי הפיץ עליו שקרים בלשכת עורכי-הדין, וכי בשם שולחיו מהפשיעה המאורגנת, היתה לו תוכנית סדורה "להפיל אותו". כמובן, שאביטל הכחיש את הדברים (פרוטוקול עמ' 537).

302. במענה לשאלות הנאשם, אביטל העיד, כי היה מוכן לשלם שכר-טרחה בסך 100000 ₪, אך הדבר לא סיפק את הנאשם אשר דרש את מלוא שכר הטרחה מהעסקה שלא הושלמה וכן עבור שעות עבודה שטען שהשקיע (פרוטוקול, עמ' 536; ראו תחשיב שכר טרחה על סך 187111 ₪, שערך הנאשם במועד לא ברור, אשר הוצג לעד - נ/27). חלק מהמשא-ומתן של אביטל התנהל מול עורך-דין ממשרדו של הנאשם - עו"ד אוהד הרן, כאשר הנאשם הצהיר שעו"ד הרן יובא כעד הגנה - מה שלא קרה בסופו של יום.

303. לקראת סוף החקירה הנגדית, הנאשם למעשה עימת את אביטל עם גרסתו לפיה אינו חייב לו דבר, שכן כספי הערבות הם שלו:

"ש: אדוני, אני לא צריך לשלם לך אגורה.

ת: או קיי.

ש: אני זכיתי כדת וכדין. אגורה אני לא צריך לשלם לך.

ת: בכסף של נאמן זכית.

ש: באקס גרציה, אקס גרציה נתתי לך את זה. אבל היה לך תפקיד פה, שלחו אותך שמה, שולחין, זה בסדר, אני..." (פרוטוקול עמ' 537, שורות 1 - 6).

גרסאות הנאשם

304. הנאשם נחקר באשר לאירועים נושא האישום הרביעי בחקירתו מיום 15.5.14 (הודעה - ת/103, החל משורה 122). הנאשם פירט באשר להסכם ההתקשרות עם אביטל, שנכרת על רקע תכנון שלו להקים עם עו"ד אוהד הרן חברה לטיפול במכרזים ("מכרז און-ליין"). מכיוון שאביטל היה בין הלקוחות הראשונים, הסכימו לתנאי תשלום שנקבעו לפי רצונו של אביטל ומפורטים בהסכם ההתקשרות, אותו כינה בהמשך כ"הסכם ראשוני".

בהמשך תיאר, כיצד התקבלה ההצעה מחברת ש.י.א בסכום של 1.1 מיליון דולר, מגובה בערבות של 110 אלף דולר, אך לבסוף החברה התחרטה. לטענתו, הבהיר לעורך-הדין של החברה שבכוונתו לחלט את הערבות, התנהל מו"מ אינטנסיבי במשך 4 חודשים, ולאחר שלא גובשו הסכמות, הודיע לחברה שהוא מחלט את הערבות. החברה הגישה נגדו בקשה להימנע מהחילוט (כשאביטל סירב להצטרף כצד), ובית-המשפט קיבל את עמדתו וקבע שהוא זכאי לממש את הערבות. לאחר פסק הדין, זימן יחד עם עו"ד אוהד הרן את אביטל ומסרו לו, שהם זכאים לשכר טרחה של 160 אלף ₪ מתוך הערבות שחולטה, ושאר הסכום - דהיינו 320 אלף ₪, יעבור לאביטל. אביטל סירב וביקש לקבל את כל הסכום. אביטל תבע אותו, והתקבלה החלטה שהנאשם החזיק את הכסף בנאמנות והוא מגיע לאביטל. הנאשם הגיש ערעור לבית-המשפט העליון, ובשלב מסוים, כאשר היה "חנוק" מבחינה כספית, נדרש להוצאת כספי העירבון של הערעור, העביר את הכסף ישירות לעו"ד של אביטל, והערעור בוטל. מסר, כי בסופו של יום שילם לאביטל כ - 160000 ₪, והפסיק לשלם לו על רקע מצוקה כלכלית.

305. בעדות בבית-המשפט, בחקירה ראשית (ביום 25.5.17) מסר הנאשם, שפתח חברה לניהול מכרזים פרטיים, הגיע אביטל שביקש שיממשו לו נכס, והוא התנהל במטרה לפגוע ולהזיק לו (עמ' 804 לפרוטוקול, שורות 20-26).

306. **בחקירה נגדית**, אישר הנאשם שאכן אמר לאביטל שאינו צריך לשלם לו אגורה, ושכל הכסף שהתקבל מגיע לו (עמ' 1137 לפרוטוקול, שורות 18-20).

הנאשם נשאל מדוע פנה לייצג את אביטל לאחר שהמזיע תבע את הערבות בחזרה. הנאשם השיב, שבעצה משותפת עם הלקוח (אביטל) אמר לקונה שאינם מוכנים לחזור מהעסקה, הוא ניסה לגשר בין הצדדים במשך תקופה של כחודשיים, אך לא הגיעו להסכמה והחליט לחלט את הערבות. הקונה הוציא צו שמופנה נגדו (הנאשם) שעניינו עצירת חילוט הערבות, והוגשה המרצת פתיחה כלפיו אישית (עמ' 1138 לפרוטוקול). הנאשם אישר, שפנה ללקוח כדי לשנות את התביעה כך שאביטל יהיה צד לעסקה ולהסכם שכר טרחה, אביטל סירב, ומבחינתו המדובר בהליך משפטי שאינו קשור להליך המכרז. הנאשם חזר ופירט את שעות העבודה הרבות שהשקיע, והוסיף כי ביקש מאחד מעורכי הדין שעבדו עימו להזמין את הלקוח, שכן מתוך הסכום של 420 אלף התכוון לגבות רק את שכרו המקורי על סך 160 אלף. כפי שהעיד אביטל, גם הנאשם אישר שאביטל סירב ואמר שהוא דורש את כל הסכום (עמ' 1140 לפרוטוקול, שורות 1-6).

הנאשם אמר שהוא זה ששילם "הון תועפות" לאביטל על משהו שכולו הגיע לו (לנאשם), כי הוא היחיד שדרש

אותו (עמ' 1141 לפרוטוקול, שורות 9-10).

307. הנאשם עומת עם נתוני פסה"ד האזרחי, בסופו נקבע שעליו להעביר לאביטל סכום של 395 אלף ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית החל מיום חילוט הערבות ועד התשלום בפועל, וכן הוצאות ההליך ושכר טרחה עורכי דין בסך 25 אלף ₪ (כמפורט בת/126). הנאשם השיב, כי לא השלים עם פסק-הדין, הגיש בקשה לעיכוב ביצוע אשר נדחתה ובמקביל הגיש ערעור לבית-המשפט העליון. את הפיקדון בבית-המשפט העליון הוא הפקיד (עמ' 1142 לפרוטוקול), כשחזר והדגיש שהכסף שייך לו.

308. הנאשם ביקש להצביע על שתי נקודות זמן: הראשונה, לאחר שזכה בתביעה שהגיש נגדו המציע, אז קיבל את הכסף והציע 300 אלף ₪ ללקוח, כשלבסוף אביטל סירב בטענה שרוצה את כל כספו חזרה. הנאשם מסר לו שאינו חייב לו דבר, וכי הכסף הוא שלו. השניה, 3 שנים לאחר מכן, לאחר ניהול התביעה של אביטל נגדו, מתוך השלמה שעליו לכבד את פסק הדין, ביקש לשבת עם בא כוחו של אביטל ולסכם לוח סילוקין בהתאם ליכולת שלו לשלם. לא היה לו כסף באותו זמן (עמ' 1143 לפרוטוקול). התובע הטיח בו, שבית-המשפט לא נתן לו אפשרות לשלם בתשלומים, והנאשם השיב: "...אני רואה בזה כסף שלי" (שם, שורה 9).

309. בשלב זה, חזר הנאשם לתיאוריית הקונספירציה והסביר, שכל "התיק הזה" נעשה כדי להכניס אותו למצב של אי-סולבנטיות, כדי שלא יוכל להעיד נגד גורמים ברשות המיסים (עמ' 1144 לפרוטוקול, שורות 1-2). לשאלתי הבהיר, שמסקנתו נובעת מכך, שמופיע "סתם כך אדם", הוא מציע לו 300000 ₪, אותו אדם מסרב לכך, ולאחר מכן הוסכם על תשלומים לפרוע את החוב בהם לא יכול היה לעמוד - בבחינת "סיכול ממוקד מכל הכיוונים" (שם, שורות 4-5).

310. הנאשם עמד על כך, ששילם לאביטל את מה שיכול היה לשלם - 130000 ש"ח מתוך החוב, (ולאחר מכן העיד ששילם סכום של 131 אלף ₪ - שם, שורות 4-8). התובע עימת את הנאשם עם העובדה, שבחקירתו לא מסר לחוקר (ליאור בר חן) ששילם 130000 ₪, והנאשם השיב שנחקר פחות מדקה לגבי אישום זה, נשאל שאלה אחת, ולא הוגשו מסמכים (עמ' 1148 לפרוטוקול, שורות 1-8).

קביעת ממצאים ומסקנות

311. שוכנעתי, כי המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח, כי הנאשם ביצע עבירה של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(3) לחוק העונשין.

312. על בסיס הראיות שהוגשו והעדויות שנשמעו בהליך שהתנהל לפניי, שותפה אני לקביעות פסה"ד האזרחי (ת/126). באשר למהות היחסים בין הנאשם לבין המתלונן, הוכח כי המתלונן ייפה את כוחו של הנאשם לטפל עבורו בהליך המכרז למכירת הנכס כעורך-דין. ואכן, בהסכם שכר הטרחה (ת/110)

נקבע, כי במידה והעסקה תצא אל הפועל יהיה הנאשם זכאי לשכר טרחה בשיעור 1% מערך הנכס - בסך 950,000 דולר + 10% ממחיר ההשבחה. בהסכם נקבע במפורש, כי אם העסקה לא תצא אל הפועל, לא יהיה הנאשם זכאי לשכר טרחה כלל.

313. עוד אני קובעת כי הוכח, שהנאשם קיבל את הערבות אותה הפקיד המציע במכרז בהיותו בא-כוחו של בעל הנכס - הוא המתלון, אביטל, ועבור בעל הנכס. עיון בהצעה שהוגשה על-ידי הנאשם עצמו (נ/26) מתייחסת אל "המזמין" ואל "בעל הנכס", וכלפיו מופנות כל הסכמות והתחייבויות המציע. גם אם בשלב מאוחר יותר המציע פתח בהליך משפטי נגד הנאשם ולא נגד אביטל, הלקוח - הרי שאין בכך כדי לשנות את הזכויות בערבות הבנקאית, כאשר כספי החילוט מהווים "כספי לקוח".

314. טענתו של הנאשם כאילו המדובר בכספים השייכים לו, כפי שהעיד וכפי שלגישתו עולה מהמסמכים המשפטיים (לרבות מפסק-הדין של כב' השופטת גלר-אהרונם בהמרצת הפתיחה), לו היתה מתקבלת כאמינה, אכן יש בכוחה כדי להעלות ספק בקיומו של היסוד הנפשי הנדרש לביצוע עבירת הגניבה.

315. אלא, שהראיות מצביעות על כך, כי הנאשם היה מודע לכך שאין בידו זכות בדין להחזיק בערבות הבנקאית. עוד בחקירתו במשטרה (ת/103) מסר הנאשם, כי לאחר פסק הדין בהמרצת הפתיחה, זימן יחד עם עו"ד אוהד הרן את אביטל ומסרו לו, שהם זכאים לשכר טרחה של 160 אלף ₪ מתוך הערבות שחולטה, ושאר הסכום - דהיינו 320 אלף ₪, יעבור לאביטל (עמ' 8). מאמירה זו ניתן להבין, כי כבר אז היה הנאשם מודע לכך, כי לא היתה לו זכות לכספי הערבות - אלא לשכר טרחה בלבד.

316. תחשיב שכר הטרחה שהגיש הנאשם (נ/27), אותו לדבריו הציג למתלון בזמן אמת, מחזק טענה זו, כאשר הוא מתעד גרסה שונה במעט של הנאשם, ולפיו תחשיב שכר-טרחה עומד על יותר מ - 180000 ₪, והיתרה תוחזר לאביטל.

317. על-פי התחשיב נ/27, נראה שהנאשם ביקש מהמתלון שכר טרחה כאילו העסקה יצאה לפועל - על בסיס שיעור של 1 אחוז מהנכס ועוד 10 אחוז מערך ההשבחה, וזאת בניגוד לסעיף המפורש בהסכם שכר הטרחה. משסירב המתלון לשלם סכום של 180000 ש"ח, למרות שהעיד כי בהחלט נכון היה לשלם לנאשם שכר-טרחה סביר עבור פעולותיו כמייצגו, הדבר לא סיפק את הנאשם.

318. "יאמר, כי לא הוצג לעיוני כל בסיס לחישוב שכר הטרחה הנטען על-ידי הנאשם, כאשר האמנתי לאביטל שאכן היה "בהלם" למשמע סכום זה. התחשיב הוא מעורפל ולא מפורט, אינו כולל מועדים או שעות עבודה ועבור איזה הליך, ומהווה נדבך להוכחת היסוד הנפשי הנדרש להוכחת ביצוע עבירת הגניבה.

319. גם אם אתעלם מהתניה המפורשת בהסכם שכר-הטרחה לפיו הנאשם לא היה זכאי כלל לשכר טרחה היות והעסקה לא הושלמה, הרי שבכל מקרה הנאשם לא פעל על-פי חוק בכל הקשור לתשלום שכר-טרחה. כפי שנקבע בפסה"ד האזרחי, גם אם הנאשם סבר שהיה זכאי לשכר טרחה במקרה שהעסקה לא תצא לפועל, הרי שעל-פי סעיף 88 לחוק לשכת עוה"ד, המעניק לעורך-הדין זכות עכבון בכספי הלקוח שהגיעו לידי, היה עליו להגיש תביעה תוך שלושה חודשים מהיום שבו דרש אביטל את כספו שעוכב (דהיינו מיום 11.1.10), מהלך שהנאשם מעולם לא נקט בו. הנאשם נהג בדרכי מרמה ופשוט העמיד את המתלונן בפני מציאות מוגמרת, ונהג בכספי הערבות מנהג בעלים חרף מודעותו הברורה שלא כך הם פני הדברים. עיכוב כספי החילוט כולם מהווה ראייה נוספת לכך שהמדובר בגניבה פלילית על-ידי מורשה, ולא התנהלות מקצועית של עורך-הדין בתוך סכסוך אזרחי. ואכן, מועד זה (11.1.10) שבו הציג הנאשם למתלונן את התחשיב (נ/27) ודרש שכר טרחה בסך 187111 ₪, הוא האירוע המגבש את שליחת היד הנדרשת להוכחת גניבה בידי מורשה.

320. על כל אלו יש להוסיף את הסברו המתחמק והלא אמין של הנאשם, אותו השמיע גם לגבי האישומים האחרים, ולפיו מאחורי התלונה של אביטל עומדת מזימה להביא אותו למצב של פשיטת רגל כדי שלא יוכל להעיד נגד רשות המסים. מדובר בגרסה מופרכת, אליה פונה הנאשם בהעדר מוצא, המחזקת את ראיות התביעה.

321. לבסוף, כפי שקבעתי לעיל, במהלך הראיות עלה, שהנאשם החזיר לאביטל 130000 ₪ (עדות אביטל והנאשם). תשלום סכום זה נעשה בשלב מאוחר מאוד, כאשר עיון בתיק ההוצאה לפועל שפתח אביטל נגד הנאשם (ת/111) מעלה, שעד אמצע יוני 2013 טרם שילם הנאשם ולו שקל אחד לאביטל. השבת הסכום בשלב כה מאוחר, כשלוש שנים לאחר הנטילה (ומספר הליכים משפטיים) אינה מעלה או מורידה לעניין התקיימות יסודות עבירת הגניבה לרבות התגבשות המחשבה הפלילית בעת שליחת היד בכספים אלה (ראו עניין גוטסדינר, בפסקה 46 לפסק-דינו של כב' השופט עמית). עם זאת, יכול ויהיה לכך משמעות בשלב גזירת הדין (שם, בציטוטים בפסקה 44).

322. הערה אחרונה לפני סיום פרק זה של הכרעת-הדין: לטענת בא-כוח המאשימה הוכח - ואפילו לפי חישובי הנאשם (נ/27), כי הנאשם שלח ידו בכספי הפקדון בסך 468,840 ₪. חרף האמור, **הואיל וכתב-האישום מייחס לנאשם גניבה בידי מורשה בסך 395,000 ₪, ונוכח הודעת ב"כ המאשימה כי המדינה תסתפק בהרשעה בגניבת הסכום הנ"ל בלבד, אני קובעת כי המאשימה הוכיחה מעבר לספק סביר את האמור באישום 4 כלשונו, ולפיכך מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירה של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(3) לחוק העונשין.**

323. האישום החמישי עניינו בעבירות מס נלוות לאישומים 1 - 4, כאשר נטען, כי כספי הגניבה אותם נטל הנאשם, כמתואר באישומים 1-4, הם בבחינת הכנסה אשר נצמחה לנאשם מעסקו ובגינה היה עליו להפיק חשבוניות מס כדין, לרשום אותה בפנקסיו, ולדווח עליה לרשויות המס.

הנאשם לא רשם ההכנסות המתוארות לעיל בפנקסיו, לא הפיק בגינת חשבוניות מס כדין והשמיט אותן מדוחותיו העתיים לרשות המיסים, דוחות מס ערך מוסף דו-חודשיים ודוחות מס הכנסה שנתיים, וזאת במרמה ובמטרה להשתמט מתשלום מס.

נטען בכתב-האישום, כי הנאשם השמיט מדו"חותיו השנתיים לפקיד השומה לשנים 2003-2012, הכנסות בסכום כספי הגניבה מרשות המיסים בסך 15,883,630 ₪, סך 390,000 ₪ ממיטל, סך 471,066 ₪ מרונית קלינגר ז"ל ומיורשי המנוח צבי קלינגר ז"ל, וסך 395,000 ש"ח מאביטל, והכל במרמה ובמטרה להתחמק ממס.

324. הנאשם כפר באישום זה וטען, כי במהלך חקירתו המציא לחוקר חשבונית על כל דבר שהתבקש. בנוסף טען כי הוציא חשבוניות בסוף שנה בגין כל המקדמות שלקח, והנהלת החשבונות שלו מסודרת ו"שקופה". עם זאת, טענותיו אלו העלה באופן כללי ביותר ולא מיקד את טיעוניו והסבריו למיחוס לו באופן מפורש וקונקרטי בכתב האישום, חרף מאמצי החוזרים והנשנים לגרום לו לעשות כן.

325. בסופו של יום, התברר כי לא עלה בידי הנאשם להציג מסמכים או טענות הגנה ספציפיים לגבי הסכומים הנטענים בכתב-האישום, חרף ההזדמנויות הרבות שניתנו לו לכך (הן במהלך החקירה ברשות המסים, הן במהלך הישיבות הרבות בבית-המשפט).

326. משכך הם פני הדברים, ונוכח הראיות שהוצגו על ידי התביעה ולא נסתרו בשום דרך על ידי הנאשם מלבד באמירות בעלמא שלא גובו בשום מסמך או ראייה אחרת מצדו, המסקנה המתבקשת היא **כי התביעה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח ביצוע ריבוי עבירות של השמטה מתוך דו"ח על-פי הפקודה כל הכנסה שיש לכללה בדו"ח לפי סעיף 220(1) לפקודה וכן ריבוי עבירות של מרמה ערמה או תחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודה, ואני מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירות אלו - בכפוף לתיקוני סכומי הכנסות, כפי שיפורט להלן.**

המסגרת הנורמטיבית

327. מתוך סעיף 220 לפקודה, שני תתי-סעיפים רלבנטיים לאישום זה:

"אדם אשר במזיד, בכוונה להתחמק ממס או לעזור לאדם אחר להתחמק ממס, עבר אחת העבירות המנויות להלן, דינו - מאסר שבע שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין ופי שניים מסכום ההכנסה שהעלים, שהתכוון להעלים או שעזר להעלים, או שני הענשים כאחד; ואלו הן:

(1) השמיט מתוך דו"ח על פי הפקודה כל הכנסה שיש לכללה בדו"ח;

(2) - (4)...

(5) השתמש בכל מרמה, ערמה או תחבולה, או הרשה להשתמש בהן;

(6)..."

328. במקרה דנן מדובר בהכנסות שהיו לנאשם שהן הכנסות לא חוקיות, אך השאלה בדבר חובתו של עברין לשלם מס בגין הכנסות בלתי חוקיות נדונה במספר מקרים וכבר הוכרעה, וכפי שנקבע בע"פ 7593/08 ריטבלט נ' מדינת ישראל [1.9.09], פסקה 62: "כאן המקום לשוב ולהזכיר את הידוע, כי הכנסות בלתי חוקיות חייבות במס".

329. עוד יש להדגיש כי התביעה אינה חייבת להוכיח את הסכום המדויק של ההכנסה שהושמטה או את מקורה של אותה ההכנסה, משאלו אינם חלק מיסודות העבירות - ובמיוחד במצב בו הנאשם לא רשם את ההכנסות בספריו:

"אכן, ככלל, על התביעה להוכיח מעל לכל ספק סביר את העובדות והנסיבות המרכיבות את העבירה. עם זאת, אף שהדבר רצוי - הן לתביעה, על-מנת לחזק את ראיותיה ולתמוך את טענותיה, והן לנאשם, על-מנת לכלכל את הגנתו - אין התביעה חייבת להוכיח את הסכום המדויק של ההכנסה שהושמטה, וחשוב יותר לענייננו, אין היא חייבת להוכיח מה מקורה של אותה הכנסה - משאינם יסוד מיסודות העבירה. כל זאת, כאשר לא קיים ספק בנוגע לעצם השמטת ההכנסה או לעצם הרישום הכוזב, וכן כאשר על-פי הראיות הקיימות לא ניתן לעמוד על סיווג מקורות ההכנסה וליחסם לנאשם או לחברה שבשליטתו. הדברים נכונים במיוחד מקום שהנאשם הוא שגרם למעגל השוטה ולכך שלא תספקנה הראיות על-מנת לסווג כראוי את מקורות הכנסתו. זאת, אם במחדל - באי-ניהול ספרים כלל, כך שלא ניתן יהיה לשייך הכנסה מסוימת לענף מסוים בעסקיו של הנאשם; ואם במעשה - בהשמדת מסמכים שהיו ברשות הנאשם, מהם ניתן היה להפיק את המידע. עם זאת, יובהר, כי אין בכל האמור כדי לשחרר את התביעה והשופט היושב בדין, מחובתם לבחון את חומר הראיות ולנסות ולדלות ממנו את הפרטים החסרים..." (ע"פ 5529/12 אהרון אוהב ציון ואח' נגד מדינת ישראל [09.11.2014], פסקה 13 לפסק-דינו של כב' השופט דנציגר - להלן: "ע"פ אוהב ציון").

330. כדי להרשיע בעבירה לפי סעיף 220 לפקודה, צריך שבנוסף לקיום מודעות מצד הנאשם לטיב המעשה ולקיום הנסיבות, תתקיים אצלו כוונה להשיג את היעד של התחמקות ממס. על-פי פסיקת בית-המשפט העליון, כוונה מיוחדת זו, מוכיחים ברוב המקרים באמצעות הנסיבות. זאת, עקב הקושי הרב, בעיקר בתחום העבירות הפיסקאליות, לבחון כליות ולב. משכך, בהעדר הסדר סביר אחר להסתרת מקורות הכנסה, יכולות הראיות הנסיבתיות לצד התנהגותו ומעשיו החיצוניים של הנאשם, להביא למסקנה כי הכוונה להתחמק ממס נובעת מעצם המעשה (ראו בע"פ אוהב ציון, פסקאות 24 - 25).

העלמת ההכנסות נושא אישום 1

331. באשר לאישום הראשון, התביעה מייחסת לנאשם עבירות מס בגין השמטה של כל הכנסותיו

מגניבת היתרות בתיקי ההוצאה לפועל.

332. הנאשם עצמו אישר בחקירותיו ברשות המסים (ובמשטרה), כי לא הפיק חשבוניות ולא דיווח על הכנסות בגין הסכומים אותם הגדיר כ"מקדמות" על חשבון שכר טרחה עתידי לו ציפה ממימוש נכסים.

מציאות זו נתמכת בספרי הנהלת החשבונות של הנאשם, בהם לא נמצאו חשבוניות מס המתאימות למשיכות הנ"ל. חוקר מס הכנסה, אורן צופי (ע.ת. 4), העיד על בדיקת משיכות הנאשם מחשבון הנאמנות של רשות המסים אל חשבונו הפרטי, בדיקה שהעלתה סכומי משיכות "עגולים" ובסכומים גדולים, וכי אין בנמצא חשבוניות מס מתאימות למשיכות. התמונה הכספית אותה תיאר היתה, שהיו למעשה שני חשבונות נאמנות, ושברך-כלל היו משיכות של 30,000, 50,000, 80,000 ₪, כשלעיתים מצא סכומים מדויקים יותר - כגון 60,732 ₪, ובגין כולם לא היו חשבוניות כלל (ראו פרוטוקול ישיבת יום 24.1.17, עמ' 550, שורות 13 - 19).

333. הנאשם בחקירותיו מסר את השיטה לפיה לכאורה עבד, כביכול בשל המניעים הזרים של רשות המסים:

"אני הייתי בא ועושה לי תכנית שאני אומר שיש לי שישה תיקי כינוס שנמצאים בשלבים מתקדמים מאד ואז אני במצב הזה, כרגע כשאין לי כסף כי סגרו דברים, אני אומר לעצמי שעוד כחודש אני מגיע למצב שאני אקבל אישור לעיסקה שיש לי בה שלב סופי כלומר יש מתעניינים, יש נכס, ולפעמים קבועה התמכרות, [צ.ל התמכרות - ד.מ.מ.] ואז אני יודע שאני צריך לקבל שכ"ט. לדוגמא 80,000 ₪. אני מושך מקדמה של 40,000 ₪ מהחשבון, כי אני אומר שהכסף של קופת הכינוס צריך לממן את ההוצאות שלי. יש גבול לכמה כסף אני יכול להביא מהבית לנושא הזה, ואז אני לוקח 40,000 ₪ מחשבון הנאמנות נניח אני צריך לשלם משכורות או שכ"ד ואז אני מושך את ה - 40,000 כדי לשלם משכורות לתאריך המשכורות. ולאחר חודשיים, כאשר אני צריך למשוך את 80,000 ₪ שכ"ט, אני מוציא חשבונית של 80,000 ₪ ויש לי רשימה מאד מסודרת של המקדמות שנגבו ולכן אני גובה רק את 40,000 ₪ הנותרים כי כבר גביתי מקדמה של 40,000 ₪... החשבוניות הן עבור הסכום המלא ולא עבור המקדמות שמשכתי." (ת/106, שורות 44 - 55; 105).

334. הודאתו זו של הנאשם מלמדת על כך, כי הוציא חשבוניות רק בשלב בו "משך" את שכר הטרחה שנפסק לו, ולא הוציא חשבוניות בגין מקדמות על חשבון שכר הטרחה. הואיל ועל-פי גרסתו, הגרעון בחשבון הנאמנות נוצר עקב משיכת מקדמות, המסקנה המתחייבת מגרסתו שלו היא, שלא הוצאו חשבוניות בגין הגרעון.

335. יתר על כן, היתרות לחלוקה בגניבתם הואשם הנאשם - ועליהן כאמור אין מחלוקת - הן דווקא בתיקים בהם מומשו הנכסים. חרף הזדמנויות רבות במהלך החקירה ולאורך כל הישיבות בבית-המשפט, חזר ב"כ המאשימה וביקש מהנאשם להמציא חשבוניות או ניירת רלבנטית, על-מנת שיהיה בסיס לטענתו לפיה הנהלת החשבונות שלו היתה "שקופה ומסודרת". אמנם, הנאשם שיתף פעולה עם המצאת החומר ותפיסתו במהלך החקירה. עם זאת, בהליך המשפטי עצמו, חרף הבטחותיו והצהרותיו,

הנאשם לא הציג ראשית ראייה לכך שהפיק חשבונית כלשהי בגין כספי היתרות לחלוקה בהן שלח ידו - הוא הסכום שמופיע בכתב-האישום (וחזר, כל פעם, בשלב זה לתיאוריית הקונספירציה, שבינה לבין עבירות המס אין ולא כלום).

336. כאמור לעיל, התביעה מייחסת לנאשם עבירות מס בגין השמטה של כל הכנסותיו מגניבת היתרות בתיקי ההוצאה לפועל. המדובר בסך 15,883,630 ₪, על-פי החישוב המופיע בנספח א' לכתב-האישום (ועל-פי הכרעתי, סכום הגניבה עומד על סך של 15,571,688 ₪).

עם זאת, וחרף האמור, בחקירתו הנאשם הוחשד בהעלמת סך 7,723,021 ₪. בסדרת החקירות שערך החוקר אורן צופי, התבקש הנאשם להמציא חשבוניות ומסמכים, על בסיסם ניתן יהיה לערוך חישובים ולעמת אותם עם החשדות המיוחסים לו. כאמור, בשיתוף פעולה של הנאשם, הודפסו מתוך תוכנית "עודכנית" במשרדו של הנאשם תדפיסי "דו"ח הכנסות לפי לקוח" לשנים 2003 - 2012 (ת/130; החקירה - ת/95). לבסוף, לאחר עיבוד הנתונים, החוקר ביקש התייחסות הנאשם (בחקירה ת/102) לתחשיבי הפרש בין סכומי משיכות הנאשם בכל שנה, בין השנים 2003 - 2011, לבין סך כל החשבוניות שהפיק ללקוח "מדינת ישראל" באותה שנה (ראו טבלה בגליון 2). על-פי אותו תחשיב, מדובר בפער העומד על הסכום הנ"ל של 7,723,021 ₪ ש"ח (שורות 29 - 30). הנאשם השיב באופן מתחמק לשאלות החוקר, וחזר על עיקרי גרסתו בדבר העבודה המאומצת שהשקיע עבור רשות המסים, השחיתות ברשות והקונספירציה שנרקמה כנגדו.

337. לטענת ב"כ המאשימה אין המדובר בחישוב ממצה, בין השאר לאור העובדה שהחוקר לא כלל את שנת 2012 בחשבון (וכן לטענתו הנאשם לא הקפיד להפקיד את כל התקבולים בחשבונות הנאמנות).

338. כמתואר לעיל, הנאשם לא מסר כל גרסה עניינית אודות עבירות המס נושא האישום הראשון, ובבית-המשפט לא התגונן מפני עבירות אלו (לרבות לא לאחר שמיעת הראיות, כשנתתי לו הזדמנות להגיש סיכומים משלימים בכתב אשר יתייחסו באופן ממוקד לכל אישום ולכל טענה של התביעה - סיכומים אשר כאמור מעולם לא הוגשו). על בסיס כל האמור לעיל, אני קובעת שהמאשימה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח ביצוע עבירות מס שעניינן העלמת הכנסות, אך מקבלת את גישת ב"כ המאשימה שיש להסתפק בהרשעת הנאשם בסכום עימו עומת במהלך חקירתו על-פי חישוביו של החוקר צופי.

339. אשר על כן, בסעיף 4 לאישום 5, הרשעת הנאשם תעמוד על השמטת הכנסות בסכום של 7,723,021 ₪ חלף 15,571,688 ₪.

העלמת הכנסות נושא אישום 2

340. כתב-האישום מייחס לנאשם העלמת הכנסות בסך 390,000 ₪ מגב' מיטל קלינגר - המהווים תקבולים עבור מכירת הדירה בחולון. בסיכומים, עותר ב"כ המאשימה להאשים את הנאשם בהעלמת כל סכומי הכסף שנטען כי גנב ממיטל, לרבות סך של 157,373 מכספי קרן החסויים וכספי הביטוח בסך 127,969 ₪ [להלן: "הכספים הנוספים"].

341. חרף העובדה שהתייחסתי לקבלת הכספים הנוספים כאל ראיה נסיבתית להוכחת המיוחס לנאשם באישום 2, הרי שנמנעתי מלהרשיע את הנאשם בגניבת הכספים הנוספים - גם על רקע עתירת ב"כ המאשימה להסתפק בהרשעה בגניבת הסכום הנקוב בכתב-האישום בלבד. אני רואה לנכון לנהוג באותו אופן גם לגבי הכרעה בהעלמת ההכנסות, אשר תתייחס אך ורק לסכום של 390,000 ₪ - תקבולים עבור מכירת הדירה בחולון.

342. ביום 7.7.14, נחקר הנאשם ברשות המסים באשר להעלמת ההכנסות נושא אישום 2 (ת/107, שורות 17 - 26), כשזכור, המדובר בסכומים של 150,000 + 180,000 + 60,000 ₪ אותם קיבל הנאשם לידי הנאמנות.

343. הנאשם עומת עם העובדה, שלאחר בדיקה אצל רואה החשבון של הנאשם, בני גאון, נמצאו שתי חשבוניות פיקדון בלבד לשני התשלומים הראשונים על סך 180,000 ₪ ו- 60,000 ₪, אשר אינו מהוות בכל מקרה רישום הכנסה. הנאשם נתן הסבר מעורפל והתחייב להמציא חשבוניות מתאימות.

344. אלא, שעד היום לא הומצאו חשבוניות כאמור. מכרסת התאגיד "ד' ל' ייעוץ ויזום (2007) בע"מ" [להלן: "התאגיד"] לשנת 2011 (ת/118) עולה, כי הנאשם הפיק חשבוניות התאגיד למיטל בסכום מצטבר בסך 90,141 ₪. מהכרסת הבלתי מבוקרת לשנת 2012 (ת/119) עולה, כי הנאשם הפיק חשבוניות התאגיד למיטל בסכום מצטבר בסך 79,900 בלבד לתקופה הקודמת להפקדת התקבולים עבור הדירה - וסה"כ הפיק חשבוניות של התאגיד על סך 170,041 ₪. אין ביטוי לחשבוניות בסך של 60,000 ₪ ו- 180,000 ₪ אותם קיבל במהלך דצמבר 2012 או בסכום של 150,000 ₪ אשר הועברו אליו בסמוך לאחר מכן, כך שלא ניתן לייחס את החשבוניות הללו עבור התקבולים מהדירה בחולון (ויתרה מכך: לא ברור על בסיס מה חייב הנאשם באמצעות התאגיד את מיטל בסכום ניכר של מעל 170,000 ₪ בין השנים 2011 - 2012).

345. חקירתו הנגדית של הנאשם בסוגיה זו נערכה ביום 19.11.19, לאחר ששאלות התובע הועברו אליו מראש על-מנת לאפשר לו להגיע עם המסמכים המתאימים (וכן לאחר שהתבררה סוגיית כשרות לעמוד לדין). הנאשם אישר, שאת התשלומים על סך 60,000 ₪ ו- 180,000 לא הפקיד לחשבון הנאמנות של מיטל קלינגר אלא לחשבונו הפרטי, וכזכור טען שלא היתה כל מניעה חוקית לנהוג כך כנאמן (פרוטוקול עמ' 1361-1362). הנאשם לא המציא חשבוניות או מסמכים לתמיכה בטענותיו עד ליום זה.

346. לאור כל האמור לעיל, המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח השמטת הכנסות בסכום הגניבה נושא האישום 2, ועל כן **בסעיף 4 לאישום 5, הרשעת הנאשם תעמוד על השמטת הכנסות בסכום של 390,000 שנגנבו מהגב' מיטל קלינגר, כמפורט בכתב-האישום.**

העלמת הכנסות נושא אישום 3

347. היות ואין אפשרות להתייחס לכספים הקשורים לרונית קלינגר ז"ל, ההכרעה בהעלמת הכנסות נושא אישום 3 מתייחסת לסכום הגניבה שהוכח - שעומד על סך 106,083 ₪. הנאשם לא התגונן כלל כנגד אישום זה, ולא המציא חשבוניות או מסמכים המעידים על כך שדיווח על הגניבה המוכחת באופן כזה או אחר (כאשר גם בחקירתו מסר בכלליות כי הכל התנהל אצלו באופן תקין והבטיח שימציא חשבוניות - ת/107). **על כן, בסעיף 4 לאישום 5, הרשעת הנאשם תעמוד על השמטת הכנסות בסכום של 106,083 ₪ שנגנבו מירשי המנוח צבי קלינגר ז"ל.**

העלמת הכנסות נושא אישום 4

348. מהפן העובדתי הוכח, כי הנאשם הותיר בידו את כל הסכום שחולט מהמציע, ורק בשלב מאוחר, לאחר מתן פסק-הדין האזרחי והליכי הוצאה לפועל שנקטו כנגדו, העביר לאביטל סכום של 130,000 ₪.

349. מחומר הראיות עולה, כי לאחר מתן פסק-הדין האזרחי, הורה הנאשם לרואה החשבון שלו לבטל את חשבונית המס שהפיק בגין ההכנסה הנ"ל, כפי שעולה ממכתבו לרואה החשבון בני גאון - ת/114 מיום 19.9.12 (כשיוזכר, כי פסק-הדין האזרחי ניתן ביום 27.2.12).

350. בחקירה ברשות המסים (ת/107, שורות 50 - 87), נחקר הנאשם על אודות הפן המיסוי הקשור לאישום 4. הנאשם לא מסר שום תגובה עניינית במענה לשאלה הפשוטה האם הוציא חשבונית מס על סכום הערבות שחולטה, והבטיח להמציא חשבונית - כשגם הפעם לא הומצא דבר בעניין זה עד היום.

351. בעדות בבית-המשפט, הנאשם מסר הסבריו להתנהלות המתוארת באישום 4, אך לא התייחס לפן של העלמת הכנסות.

352. יצוין, כי מעדות החוקר אורן צופי בזיקה לאישום זה (וכן לאישומים הקשורים למשפחת קלינגר) עלה, כי העברות כספי הנאמנות לחשבון התאגיד היו הדרך ליטול את הכספים. בחשבון התאגיד למעשה היתה מעט מאוד פעילות (פרוטוקול עמ' 555, שורות 24 - 28). הנאשם נהג למשוך את הכספים מחשבון התאגיד לחשבונו הפרטי על בסיס הסכמי שכר טרחה עליהם חתם בשם התאגיד ובשמו שלו (ת/115 הוא דוגמא להסכם כאמור - ראו גם עדות החוקר בפרוטוקול עמ' 555 - 559). הנאשם נהג

להפיק לתאגיד חשבונות שכר טרחה שנתית (כדוגמת ת/116, אשר הוגש בהסכמה), אולם הנאשם לא הראה כי הפיק חשבונות בגין הסכום נושא האישום, ולו בדרך זו.

353. לאור האמור לעיל, המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח השמטת הכנסות בסכום הגניבה נושא האישום 4, ועל כן בסעיף 4 לאישום 5, הרשעת הנאשם תעמוד על השמטת הכנסות בסכום של 395,000 ₪ - הוא סכום הגניבה באירוע בו היה מעורב מר אביטל, כמפורט בכתב-האישום.

סיכום

באישום 1, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע ריבוי עבירות של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(2) לחוק העונשין, בכך ששלח ידו בסך של 15,571,688 ₪, אותם החזיק בפקדון עבור רשות המסים, בעת ששימש כונס נכסים על-פי מינוי רשמי ההוצל"פ כב"כ רשויות המס בתקופה הרלבנטית, והכל כפי שפורט בהרחבה בתיאור האישום הראשון.

באישום 2, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירה נוספת של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(2) לחוק העונשין בכך, שבעת שהנאשם שימש מנהל עזבון, שלח ידו בגניבת כספי תקבולי מכירת הדירה בחולון על סך 390,000 ₪, אותם נמנע מלהעביר למיטל קלינגר, והכל כפי שפורט בהרחבה בתיאור האישום השני.

באישום 3, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירה נוספת של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(2) לחוק העונשין בכך, שבעת שהנאשם שימש מנהל עזבון, שלח ידו בגניבת כספי תקבולי מכירת הדירה באילת על סך של 106,083 ₪, אותם נמנע מלהעביר ליורשי המנוח צבי קלינגר ז"ל, והכל כפי שפורט בהרחבה בתיאור האישום השלישי.

באישום 4, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירה של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 383(א)(2) + 393(3) לחוק העונשין בכך, שבעת ששימש כבא-כוחו של בעל נכס - מר משה אביטל, נטל לעצמו שלא כדין כספי ערבות בסך 395,000 ₪, והכל כפי שפורט בהרחבה בתיאור האישום הרביעי.

באישום 5, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע ריבוי עבירות של השמטה מתוך דו"ח על-פי הפקודה כל הכנסה שיש לכללה בדו"ח לפי סעיף 220(1) לפקודה וכן ריבוי עבירות של מרמה ערמה או תחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודה, בסך כולל של 8,614,104 ₪.

ניתנה היום, י"ט תמוז תשפ"א, 29 יוני 2021, במעמד הנאשם, עו"ד זילברמן וב"כ המאשימה